

**GENÇLERİN MEKÂN TERCİHLERİNİN BELİRLENMESİ
İSTANBUL / KADIKÖY - MODA SAHİLİ ÖRNEĞİ**

Selvi ÇERİBAŞI

**Yüksek Lisans Tezi
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı**

**Danışman
Doç. Dr. Banu KARAŞAH**

2020

Artvin

**T.C.
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI**

**GENÇLERİN MEKÂN TERCİHLERİNİN BELİRLENMESİ
İSTANBUL / KADIKÖY - MODA SAHİLİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Selvi ÇERİBAŞI

**Danışman
Doç. Dr. Banu KARAŞAH**

Artvin 2020

TEZ BEYANNAMESİ

Artvin oruh Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsüne Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum ‘‘Gençlerin Mekân Tercihlerinin Belirlenmesi; İstanbul / Kadıköy - Moda Sahili rneği’’ başlıklı bu çalışmayı baştan sona kadar danışmanım Doç. Dr. Banu KARASAH'ın sorumluluğunda tamamladığımı, verileri kendim topladığımı, başka kaynaklardan aldığım bilgileri metinde ve kaynakçada eksiksiz olarak gösterdiğimi, çalışma sürecinde bilimsel araştırma ve etik kurallara uygun olarak davrandığımı ve aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ederim.

06/01/2020

Selvi ÇERİBAŞI

T.C.
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI

GENÇLERİN MEKÂN TERCİHLERİNİN BELİRLENMESİ
İSTANBUL / KADIKÖY - MODA SAHİLİ ÖRNEĞİ

Selvi ÇERİBAŞI

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 06/01/2020

Tezin Sözlü Savunma Tarihi : 06/11/2019

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Banu KARAŞAH

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Hilal TURGUT

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Banu KURDOĞLU

ONAY:

Bu Yüksek Lisans Tezi, Artvin Çoruh Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından .../.../..... tarihinde uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun .../.../..... tarih ve sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

.../.../.....

.....

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

“Gençlerin Mekân Tercihlerinin Belirlenmesi; İstanbul / Kadıköy - Moda Sahili Örneği” konusunda yapılan bu çalışma; Artvin Çoruh Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalında yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

Bu araştırma için beni yönlendiren, karşılaştığım zorlukları bilgi ve tecrübesi ile aşmamda yardımcı olan, literatür araştırmalarımnda, elde edilen verilerin analiz edilmesinde ve tezin yazım aşamasında yardımlarını esirgemeyen değerli Danışman Hocam Banu KARAŞAH’a teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca, hayatımın her evresinde olduğu gibi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen sevgili aileme minnet ve teşekkürü bir borç bilirim.

Araştırmanın bilimsel ve teknik açıdan uygulayıcılara faydalı olmasını dilerim.

Selvi ÇERİBAŞI
Artvin - 2020

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
TEZ BEYANNAMESİ	1
ÖNSÖZ	II
İÇİNDEKİLER	III
SUMMARY	VI
TABLolar DİZİNİ	VII
ŞEKİLLER DİZİNİ	VIII
KISALTMALAR DİZİNİ	X
1 GİRİŞ	1
1.1 Araştırma Kapsamında Yapılan Literatür Araştırması	3
1.1.1 Tercih İle İlgili Yapılan Çalışmalar	3
1.1.2 Anlamsal Farklılaşım Tekniği İle İlgili Yapılan Çalışmalar	6
1.1.3 Kıyı Alanları İle ilgili Yapılan Çalışmalar	8
1.2 Genç ve Gençlik Kavramı	11
1.3 Kıyı Kavramı ve Gençlerin Kıyı Mekânlarındaki Tercihleri	13
1.3.1 Kıyı Alanlarında Gerçekleştirilen Aktiviteler	15
1.3.2 Kıyılardaki Gençlere Yönelik Mekânlar ve Aktiviteler	16
1.4 Çalışmanın Amacı	18
2 MATERYAL VE YÖNTEM	20
2.1 Çalışma Alanına İlişkin Bilgiler	20
2.2 Moda Sahili Kullanımına Etki Eden Mekânlar	22
2.3 Yöntem	25
2.3.1 Örneklem ve Verilerin Toplanması.....	25
3 BULGULAR VE TARTIŞMA	33
3.1 Moda Sahili Tasarım Ürünü Uygulama Projesi ve Projenin Alanda Gerçekleştirilmiş Uygulamalarının Karşılaştırılarak Farklılıkların Belirlenmesine İlişkin Bulgular	33
3.2 Araştırma Kapsamında Yapılan Mekânsal Anket Çalışmasından Elde Edilen Bulgular	35

3.3	Araştırma Kapsamında Yapılan Ziyaretçi Temelli Fotoğraflama Tekniği'nden Elde Edilen Bulgular	46
3.3.1	Ziyaretçilerin En Çok Tercih Ettikleri Mekânlar	46
3.3.2	Ziyaretçilerin En Az Tercih Ettikleri Mekânlar	49
3.4	Anlamsal Farklılaşım Tekniği'nden Elde Edilen Bulgular	55
4	SONUÇ VE ÖNERİLER.....	60
	EKLER.....	67
	KAYNAKLAR.....	71
	ÖZGEÇMİŞ.....	78

ÖZET

GENÇLERİN MEKÂN TERCİHLERİNİN BELİRLENMESİ İSTANBUL / KADIKÖY - MODA SAHİLİ ÖRNEĞİ

Kıyı alanları gençlerin sosyalleşebilmeleri, modern çağın getirdiği rutin yaşam koşullarından uzaklaşabilmeleri ve gelişimlerine olumlu yönde katkı sağlayabilecekleri birçok önemli unsuru bünyesinde barındırmaktadır. Bu alanlar gençlerin katılımlarını sağlayabilecek etkinliklerin oluşturulması için eşsiz bir mekân kimliğine sahiptir. Mekân kimliğini korumak, sürdürülebilirliğini sağlamak ve daha fazla anlam katabilmek için ziyaretçilerin desteği oldukça büyük bir önem taşımaktadır. Gençlerin kişisel gelişimine yönelik mekânların oluşturulmasıyla da gençler, güçlü yönlerini daha çok ortaya çıkarmakta ve kendilerine olan güven duygusunu artırmaktadır. Gençlerin kıyı alanlarındaki mekân tercihlerini belirlemek çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada 3 farklı teknik kullanılmıştır. İlk olarak gençlerin mekân tercihlerini belirlemek amacıyla mekânsal anket çalışması yapılmıştır. İkinci olarak gençlerin görsel mekân tercihlerini estetik açıdan belirlemek amacıyla Ziyaretçi Temelli Fotoğraflama (VEP) Tekniği kullanılmıştır. Son olarak da mekânlarda hangi parametrelerin etkili olduğunu belirlemek amacıyla uzman kişiler ile Anlamsal Farklılaşım Tekniği kullanılmıştır. Anket çalışması 100 denekle, VEP ve Anlamsal Farklılaşım Tekniği ise 30'ar denek ile yapılmıştır. Çalışma sonucuna 3 teknik kullanılarak elde edilen bulgular karşılaştırılmıştır. Bu doğrultuda açık yeşil alan aktivitelerinin en çok tercih edildiği tespit edilmiştir. Ayrıca Anlamsal Farklılaşım Tekniği'nin kullanımında üçüncü (spor alanı aktiviteleri) ve beşinci (açık yeşil alan aktiviteleri) diaların en fazla beğenildiği ve daha çok ikinci (oval oturma alanı aktivitesi), dördüncü (egzersiz alanı aktivitesi) ve sekizinci (seyir alanı aktivitesi) diaların dinlendirici etkisinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Mekânların daha işlevsel kullanımı sağlamak ve mekânların görsel değerini arttıracak hususlar hakkında öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ziyaretçi Temelli Fotoğraflama, Anlamsal Farklılaşım, Anket Çalışması, Kullanıcı Tercihleri, Genç, Kıyı, Moda.

SUMMARY

DETERMINATION OF THE PREFERENCES OF YOUNG PEOPLE THE CASE OF KADIKÖY – MODA COAST, ISTANBUL

It is possible to say that coastal areas contain a lot of important elements for young people, such as: possibilities for socialization, self-development and escaping from daily routine brought by modern life. These areas have this unique identity of being a space that offers activities for youth participation. Youth participation is crucial for these spaces to protect their identity, their sustainability and to add more meaning in them. In order for young people to reveal their strengths and to increase their confidence, one should create spaces aimed at self-improvement of young people. Thus, one could improve their quality of life. The resources that these spaces offer should be determined regarding the preferences of the participants. The aim of this study is to determine the preferences of young people in coastal areas. In this context, three different techniques were used. Firstly, a survey has been conducted in order to determine the spatial preferences of young people. Secondly, a visitor based photographing (VBP) system has been conducted in order to determine the visual spatial preferences of young people regarding aesthetics. Last but not least, a semantic differentiation has been conducted with expert people in order to determine which are the efficient parameters in such spaces. The survey has been conducted with 100 people. As to the VEP and semantical differentiation, 30 people have been interviewed. The findings that are found by the 3 techniques were superposed on the conclusion of the work. Moreover, in the use of the semantic differentiation technique, the most preferred dias are the third (playfield) and the fifth (open urban space). In addition, it has been found that the dias which have the most relaxation effect are the second (oval seating area), fourth (exercise area) and eighth (observation area activities). Proposals have been made for elements that could both enhance the visual value of the spaces and that could encourage a more functional use of the spaces.

Key Words: Visitor Based Photographing, Semantical Differentiation, Survey, User Preferences, Young People, Youth, Coast, Moda.

TABLolar DİZİNİ

	<u>Sayfa No</u>
Tablo 1. Mekân analizi için amaç, varsayım ve yapılan çalışma	27
Tablo 2. Mekânsal anket çalışması için amaç, varsayım ve yapılan çalışma.....	28
Tablo 3. VEP tekniği için amaç, varsayım ve yapılan çalışma	30
Tablo 4. Anlamsal Farklılaşım Tekniği için amaç, varsayım ve yapılan çalışma	32
Tablo 5. Moda Sahili tasarım ürünü uygulama projesinde saptanan ve mevcut alanda gerçekleştirilmiş uygulamaları sonucu ortaya çıkan etkinlikler	33
Tablo 6. Ziyaretçilerin sosyo-demografik özellikleri.....	36
Tablo 7. Anlamsal Farklılaşım Tekniğinden elde edilen bulgular.....	58
Tablo 8. Çalışmada kullanılan tekniklerin ilişkilendirilmesi	59

ŞEKİLLER DİZİNİ

	<u>Sayfa No</u>
Şekil 1. Çalışma alanı sınırları	21
Şekil 2. 1946 yılından önce Moda Sahili kıyıları ve kıyıda dolgu yapılmadan önce aktif olan falezler ve kıyı çizgisi (Garipağaoğlu vd, 2014).....	21
Şekil 3. Günümüzde Moda Sahili kıyıları ve kıyı alanında meydana gelen değişimler (Garipağaoğlu vd, 2014).....	22
Şekil 4. Barış Manço Müzesi	22
Şekil 5. Ali Usta Dondurmacısı.....	23
Şekil 6. Çikolata Dükkânı	23
Şekil 7. Kemal Usta Waffles	23
Şekil 8. Moda Sahili'nin kullanımına etki eden mekânların konumları	24
Şekil 9. Moda İskelesi	24
Şekil 10. Moda Aile Çay Bahçesi	24
Şekil 11. Yöntem akış diyagramı	26
Şekil 12. Anlamsal Farklılaşım Tekniği'nde kullanılan dialar	31
Şekil 13. Tasarım ürünü uygulama projesi ulaşım ve etkinlik mekânları	34
Şekil 14. Tasarım ürünü uygulama projesi ulaşım ve etkinlik mekânları	34
Şekil 15. Ziyaretçilerin alana kimlerle geldiğine ilişkin grafiği	37
Şekil 16. Ziyaretçilerin alan kullanım sıklığı grafiği	38
Şekil 17. Ziyaretçilerin alana geliş nedeni grafiği	39
Şekil 18. Ziyaretçilerin eğlence tercihi grafiği.....	40
Şekil 19. Ziyaretçilerin en çok sevdiği mekânların grafiği	40
Şekil 20. Ziyaretçilerin en çok sevdiği aktiviteler grafiği.....	41
Şekil 21. Ziyaretçilerin en çok spor aktiviteleri grafiği	42
Şekil 22. Ziyaretçilerin en az sevdiği mekânlar grafiği	43
Şekil 23. Ziyaretçilerin iyileştirilmesi gerektiğini düşündüğü mekânlar grafiği	44
Şekil 24. Ziyaretçilere göre Moda Sahili donatı yeterliliği grafiği	44
Şekil 25. Ziyaretçilere göre Moda Sahili temizlik yeterliliği grafiği	45
Şekil 26. Moda Sahili öneri grafiği	46
Şekil 27. Açık yeşil alanların konumu	46

Şekil 28. Açık yeşil alan görüntüleri	47
Şekil 29. Spor alanlarının konumu.....	47
Şekil 30. Spor alanı görüntüleri	48
Şekil 31. Çocuk oyun alanlarının konumu.....	48
Şekil 32. Çocuk oyun alanlarının görüntüleri	49
Şekil 33. İşlevsiz alanın konumu	50
Şekil 34. İşlevsiz alana ilişkin görüntüler	50
Şekil 35. İkinci bölgenin konumu	51
Şekil 36. İkinci bölgeye ait gündüz ve gece görüntüleri.....	51
Şekil 37. Kamelya alanının konumu	52
Şekil 38. Kamelya alanı, kırık oturma birimleri ve kötü görüntüleri.....	52
Şekil 39. Üçüncü çocuk oyun alanının konumu.....	53
Şekil 40. Üçüncü çocuk oyun alanının görüntüsü.....	53
Şekil 41. Oval oturma alanının konumu	54
Şekil 42. Oval oturma alanının görüntüleri.....	54
Şekil 43. Kayalık alanlarının konumu.....	55
Şekil 44. Kayalık alanlarının görüntüsü.....	55
Şekil 45. Anlamsal Farklılaşım Tekniği'nde kullanılan dialar	56
Şekil 46. Anlamsal Farklılaşım Tekniği'nden elde edilen bulgular grafiği.....	58

KISALTMALAR DİZİNİ

CBS	Coğrafi Bilgi Sistemi
ÇŞB	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
TDK	Türk Dil Kurumu
VEP	Ziyaretçi Temelli Fotoğraflama
ZEY	Ziyaretçi Etki Yöntemi

1 GİRİŞ

Mekânların tasarlanmasında etkili olan en önemli unsur hiç şüphesiz mekânı aktif kullanan ziyaretçilerdir. İnsan bir çevre içinde yaşayabilmek için, o çevreyi tanımak zorundadır (Akyol 2011). Bu nedenle başarılı bir çalışma yapabilmek için ziyaretçinin sürece dâhil edilmesi oldukça önem taşımaktadır. Toplumun refahını sağlamak, kaliteli bir yaşam sürdürebilmesini sağlayabilmek ve doğal yaşam koşullarına en uygun çevreyi oluşturma noktasında bu bilince sahip peyzaj mimarları büyük önem arz etmektedir. Çevrenin düzeni insan olmadan bir anlam taşımayacağına göre çevre hakkındaki doğru bilgiler de kullanıcılardan elde edilmelidir (Ertürk, 1979). Kullanıcı olarak insan, mekânın kendi ihtiyaçlarını karşılamak ve beklentilerini tatmin etmek üzere tasarlanması gerektiği beklentisi içindedir (Günel vd, 2007). Ziyaretçilerin beklentilerine önem verilmesi de bu anlamda kaliteli bir çalışmayı ortaya koyacaktır. Bir mekânın tercih edilmesinde veya daha yaşanabilir nitelikte olmasında görsel peyzaj kalitesi en önemli etkenlerden birisidir (Gültürk vd, 2015).

Yaşam alanı içerisinde yer alan mekânların görsel özellikleri kullanıcıların dikkatini çekmekte ve estetik olarak yüksek seviyede yer alan mekânlar daha algılanabilir olduğu için tercihlerde etkili olup onlara yön vermektedir. İnsanların kıyı çevrelerinde bir araya gelmelerinin de bu yönde birçok sebebi vardır. Kıyılarının estetik özelliğinin yanı sıra ılık bir iklime sahip olması bu alanların yerleşme amacıyla seçilmesinde önemli rol oynamaktadır. Ayrıca, kıyılarının insanlara karalardan daha zengin kaynaklar ve iş olanakları sunması, ulaşımın daha kolay ve çeşitli olması, kıyıyı daha çekici kılmaktadır (Kaynaroğlu, 2009). Mekân kalitesinin sağlanabilmesi için, öncelikle kullanıcı ihtiyaç ve gereksinimlerinin karşılanma düzeyinin belirlenen kriterlere göre ortaya koyulması gerekmektedir. Çünkü kullanıcı ihtiyaç ve gereksinimlerini karşılayan mekânın performansı yükselir. Kaliteli bir mekânla kullanıcı memnuniyet duygusu artar (Özkan, 2011).

Günümüzde şehir hayatında stresli yoğun bir yaşam sürdüren insanlar bu karmaşıklıktan azda olsa uzaklaşabilmek için kıyı alanlarını tercih etmektedir. Teknolojinin gelişmesi, yeryüzünde doğal çevrenin bozulması, betonlaşmanın artmasıyla birlikte, denizin rahatlatıcı etkisine olan ihtiyaç oldukça fazlalaşmıştır (Düzenli vd, 2017). Deniz kokusunun verdiği huzur; stresli şehir hayatının yumuşaması için en büyük etkenlerden biridir. Özellikle kentleşmenin getirdiği yorgunluk, stres, yoğun çalışma ortamı ve baskının artması üzerine gençlerin sessiz mekân arayışı ve yorgunluklarını atacakları, huzurlu ortamlara olan ihtiyaçlarında oldukça artış meydana gelmiştir. Betonlaşmanın fazla olduğu bölgelerde nüfus artışının da fazlalaşmasıyla birlikte kentlerde yeşil alanlar azalmış, insanların doğaya ve yeşil alanlara özlemleri fazlalaşmıştır. İhtiyacın artması insanları yeni alanlar keşfetmeye yöneltmiştir. Böylelikle yeşil alanlara olan bakış açıları değişmiş ve beklentilerde farklılıklar oluşmaya başlamıştır.

Moda Sahili de insanların ihtiyaç duyduğu bütün bu gereksinimleri bünyesinde barındıran İstanbul'da ki nadir alanlardan biridir. İnsanlar yoğun iş hayatının getirdiği stresi atabilecek, bedensel ve ruhsal açıdan rahatlama yaşayabilecek bir ortam arayışı içindedirler. Bunun için açık yeşil alanlarda geçirilen zamanları ayrıca kıymetli hale gelmeye başlamıştır. Metropol şehirlerde betonlaşmanın artması, kısa süre içerisinde yeşil bir bölgeye ulaşmayı oldukça zor hale getirmiş ve insanların yeşil alanlarda daha az zaman geçirmelerine sebebiyet vermiştir. Moda Sahili'nin doğallığı da insanları alana çekmekte ve huzurlu vakit geçirmelerine olanak sağlamıştır. Her insan, kıyıya farklı anlamlar yükler. Farklı yaşam tarzları, farklı kültürler ve farklı düşünceler kıyı planlamasının çeşitliliğini ve planlamada olması gereken ana materyalleri belirler. Böylece ziyaretçilerin birbirinden farklı düşüncelerinden dolayı ortaya çıkardığı talepleri doğrultusunda planlanan tasarımlar hem kullanılabilirliği hem de sürdürülebilirliği artırmaktadır. Böylelikle aranan huzurun yanı sıra keyif alınabilecek dolu dolu zaman geçirebilecek bir ortam hazırlanmış olacaktır.

Mekânsal anket çalışmaları, birçok kullanıcının tercihlerini sunduğu bir çalışma olduğu için tarafsızdır. Ziyaretçi Temelli Fotoğraflama (VEP) Tekniği de planlamalarda veri toplamak için en çok tercih edilen ve en başarılı kullanılan tekniklerinden biridir. Bu teknik, planlama uzmanı tarafında değil kullanıcılar

tarafından elde edilen verilerin değerlendirilmesiyle oluşturulduğu için daha geçerli ve güvenilir bir sonuç ortaya çıkmaktadır. VEP Tekniği Cherem ve Driver (1983) tarafından ilk olarak çevrenin toplumsal imajını belirlemek için kullanılmıştır (Düzenli vd, 2017). Uzman kişiler ile yapılan Anlamsal Farklılaşım Tekniği ise, teknik bakış açısı içerdiği için planlamaların daha başarılı olmasına katkı sağlamaktadır.

Duyulara etki eden her etmen ziyaretçilerde farklı düşüncelere sebebiyet vermekte ve algı ziyaretçiler arasında farklılık gösterdiği için birçok fikir ortaya konmaktadır. Tasarımcılar da planlama aşamasında, ortaya konan birbirinden farklı fikirleri esas alarak daha yaşanılabilir bir çevre oluşturmak için çalışmalıdır.

1.1 Araştırma Kapsamında Yapılan Literatür Araştırması

Çalışmada konunun daha iyi kavranabilmesi ve amaçlanan sonucun daha iyi ortaya konabilmesi için çalışmada konusunun ele alındığı çalışmalar incelenmiş ve örnek alınmıştır.

Yapılan araştırma sonucunda incelenen çalışma örnekleri aşağıdaki gibidir;

1.1.1 Tercih İle İlgili Yapılan Çalışmalar

Civelek (1999) ‘‘Hayvanat Bahçeleri Tasarımı Üzerine Bir Araştırma: Mekânsal Farklılığın Ziyaretçi Algısında Etkileri’’ adlı çalışmada, ülkemizde bulunan hayvanat bahçelerindeki farklı özellikleri barındıran alanların seçimini yaparak, bu alanların hayvanat bahçesinde yaşayan canlıların davranışlarına ve hayvanat bahçesine ziyaret amaçlı gelenlerin algılarına olan etkilerinin araştırılmasını planlamıştır. Çalışmanın uygulama aşamasında, sınıflandırdıktan sonra hayvanların buldukları mekânlardan ne derece etkilendikleri ve bu etkilerin ziyaret amaçlı gelen katılımcıların algısına nasıl yansıdığını ortaya koymak amacıyla ziyaretçiler ile anket çalışması yapmıştır. Anket çalışmasından elde ettiği verilerin değerlendirilmesi sonucunda da sınıflandırma sonucunda farklı alanlara yerleştirilen hayvanların algılanmasına nasıl etki ettiğini saptamıştır. Saptanan verilerle de hayvanat bahçesinde yapılan tasarımlarda etkili olabilecek öneriler hakkında bilgi vermiştir.

Karademir Uysal (2005) ‘‘Müze Eğitimi ve Müze Ziyaretçilerinin Atatürk ve Kurtuluş Savaşı Müzesi Ziyaretçi Profili Aracılığıyla İncelenmesi’’adlı çalışmasında, öncelikle ülkemizde bulunan müzeler hakkında genel bilgi vermiştir. Eğitimin, sağlıklı ve başarılı bir müze için olmazsa olmaz ve en önemli parça olduğunun üzerinde durmuştur. Türkiye’de bulunan müzelerin buldukları bölgelerde yaşayan ziyaretçilerin algılamalarına ve beklentilerine uygun olarak yapılması gerektiğini ileri sürmüştür.

Turgut vd. (2006) ‘‘Erzurum Kent Halkının Hobi Bahçesi Hakkındaki Görüşlerinin Belirlenmesi’’ adlı çalışmalarında, halkın hobi bahçelerine olan ihtiyaç ve eğilimlerini anketle belirlemiş ve anket sonuçlarını da ki-kare (x^2) testi ile değerlendirmişlerdir. Çalışma sonunda kente yakın olan sebze ve meyve yetiştiriciliğinin çoğunlukta olduğu rekreasyonel alt ve üst yapı elemanları ile düzenlenmiş hobi bahçesinin halk tarafından tercih edildiği sonucuna varmışlardır.

Aktaş (2006) ‘‘Ankara Etnoğrafya Müzesi’nin Ziyaretçiler Gözüyle Değerlendirilmesi’’ adlı çalışmasında, Etnoğrafya Müzesi’nin işlevinin ve müzenin tanıtımı yönünde yapılan çalışmaların amacına ulaşip ulaşmadığını tespit etmeye çalışmıştır. Ziyaretçilerle ziyaret öncesi ve ziyaret sonrası görüşmeler yapmış ve müzeden beklentileri ve sonrasında beklentilerinin karşılanıp karşılanmadığı konusunda bilgi almıştır. Çalışma sonucunda da Etnoğrafya Müzesi’nin genel olarak tanımının ve işlevinin ziyaretçiler açısından yeterince bilinmediği ve bu eksikliklerin giderilmesi için de yapılan çalışmaların yetersiz olduğunu tespit etmiştir.

Akten (2009) ‘‘Korunan Doğal Alanlarda Ziyaretçi Etki Yönetim Yaklaşımı: Gölcük Tabiat Parkı Örneği’’adlı çalışmasında, korunan doğal alanlarda turizm aktivitelerinin olumsuz etkilerini en aza indirmek amacıyla Isparta Gölcük Tabiat Parkı’nda ziyaretçilerin yaptıkları olumsuz etkileri minimize ederek Ziyaretçi Etki Yöntemi (ZEY) yaklaşımını kullanmıştır. Çalışma sonucunda Gölcük Tabiat Parkı’nda planlama ve yönetsel açıdan önemli sorunların olduğu saptamıştır.

Taş (2012) ‘‘Trabzon ve Ekoturizm: Yerli Ziyaretçilerin Yöreysi Değerlendirmesine Yönelik Bir Araştırma’’ adlı çalışmasında, Trabzon ilinin ekoturizm potansiyelini analiz etmek için Trabzon ve çevresinde ekoturizm faaliyetine katılan yerli ziyaretçilerin, Trabzon yöresinde ekoturizme yönelik algılamalarını, memnuniyet

düzeylerini ve tekrar bu yöreyi tercih etme eğilimlerini belirleyerek elde edilen verileri istatistik analiz yöntemleri ile test etmiştir.

Karavaşah (2014) ‘‘Botanik Bahçelerinde Görsel Peyzaj Tercihlerinin Değerlendirilmesi: Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi (İstanbul) ve Kraliyet Botanik Bahçesi’’ adlı çalışmasında, botanik bahçeleri kullanıcılarının, beklentilerini, alanı kullanım amaçlarını ve mekânsal-mevsimsel tercihlerini belirleyerek bu tercihlerde etkili olan parametreleri incelemiştir.

Düzgüneş (2015) ‘‘Milli Park Planlamalarında Ziyaretçi Yönetimine İlişkin Yeni Bir Model Önerisi: Altındere Vadisi Milli Parkı (Maçka/Trabzon) Örneği’’ adlı çalışmasında, milli parklarda ziyaretçilerce gerçekleştirilen bilinçsiz ve yoğun kullanımın doğal kaynak değerlerini olumsuz yönde etkilenmelerine, tahribat ve bozulmalarına yol açması üzerinde durmuştur. Ziyaretçi Etki Yönetimi’ni (ZEY) kullanmış ve Altındere Vadisi Milli Parkı özelinde değerlendirme yapmıştır.

Temiz (2016) ‘‘Kentsel Turizm Altyapısının Ziyaretçiler Tarafından Değerlendirilmesi: Çanakkale Kenti Örneği’’ adlı çalışmasında, Çanakkale’de kentsel turizm değerleri ile kentin fiziki altyapısının ilişkilendirilmesini, ziyaretçilerin Çanakkale kentsel turizm değerleri ve kentsel fiziki altyapıya yönelik değerlendirmelerinin ortaya çıkarılmasını, mevcut sorunların belirlenmesi ve çözüm önerilerinin getirilmesini amaçlamıştır. Yerli ve yabancı ziyaretçilere yönelik anket çalışması düzenlemiş ve çalışma sonucunda konaklama olanaklarının ve kapasitesinin yetersizliği, kent merkezi içindeki ulaşım yetersizliği, altyapı sorunu, trafik sorunu ve otopark alanlarının yetersiz olması, görsel ve fiziki kirlilik, turist talebi yoğunluğu, yol işaretlemeleri ve bilgi levhalarının yetersiz olması gibi sorunların olduğunu tespit etmiştir.

Canatanoğlu (2016) ‘‘Ziyaretçilerin Mekânsal Dağılımının Belirlenmesinde CBS Kullanımı Üzerine Bir Araştırma: Kocaeli Kent Ormanı Örneği’’ adlı çalışmasında, ziyaretçi ihtiyaçlarının en kaliteli seviyede karşılanması için iyi bir gözlem yapılması gerektiği üzerinde durmuş ve gözlem sonunca ziyaretçi taleplerinin net anlaşılması durumunda daha iyi bir planlama yapılacağını belirtmiştir. Kocaeli Kent Ormanı’nda ziyaretçilerin mekânsal dağılımlarını incelemiş ve inceleme sonuçlarının stratejik

ziyaretçi altyapı planlamasına ışık tutması amacıyla kullanılabileceğini ileri sürmüştür.

Karaşah (2017) ‘‘Kentsel ve Kırsal Rekreasyon Alanlarına Yönelik Kullanıcı Tercihlerinin Belirlenmesi: Artvin Kenti Örneği’’ adlı çalışmasında, Artvin’de yer alan 28 adet rekreasyon alanı için kullanıcı tercihlerinin belirlenmesini amaçlamış ve bu amaç doğrultusunda 164 kişi ile anket yapmıştır. Anket sonucunda katılan bireylerin büyük çoğunluğunun rekreatif etkinliklerde bulunduğunu tespit etmiş ve en çok tercih edilen rekreasyon alanının Kafkasör Kent Ormanı olduğunu tespit etmiştir. Rekreasyon alanlarında en çok tercih edilen etkinliğin ise yürüyüş yapmak olduğunu tespit etmiştir.

1.1.2 Anlamsal Farklılaşım Tekniği İle İlgili Yapılan Çalışmalar

Özgüç (1999) ‘‘Tem-Hadımköy-Kınalı Arası Peyzaj Planlaması Üzerinde Görsel Araştırmalar’’ adlı çalışmasında, otoyol ve çevresinin görsel kaynaklarının ve bunları etkileyen etmenlerin saptanması için, mevcut sorunların belirlenmesini ve bunlara çözüm üretilmesini, otoyol peyzaj planlamasında görsel kaynakların iyileştirilmesini, baskıyı yumuşatma amacıyla ne tür bir yönetim yapılacağına dair karara varılmasını ve bu konudaki sorunlara ışık tutacak verilerin elde edilmesini amaçlamıştır.

Altınçekiç ve Erdönmez (2001) ‘‘Ulus Parkı’nda Kullanıcı Açısından Peyzaj Değerlendirmesi’’ adlı çalışmalarında, kent halkı için önemli olan parkların, peyzaj açısından değerlendirilmesinde kullanıcılardan elde edilen sonuçların çalışmalarda daha yararlı biçimde kullanılmasına olanak sağladığını belirtmişler ve çalışmada bu amaca uygun saptamalar yapmaya çalışmışlardır.

Demirbaş vd. (2003) ‘‘Anlamsal Farklılaşım Tekniğinin Bitki Kompozisyonu Örneklerinde Değerlendirilmesi’’ adlı çalışmalarında, peyzaj tasarımlarında kullanılan bitki kompozisyonlarının oluşturulması için, görsel içerikli bir anket çalışması yapmış ve yapı-bitki ağırlıklı bir alanda öneri alternatifleri getirmişlerdir. Bu kompozisyonların değerlendirilmesinde de Anlamsal Farklılaşım Tekniği’nden faydalanmışlardır. Deneklerin vermiş oldukları cevaplara ait istatistiksel testlerden farklı sıfat çiftlerine göre seçilen alternatiflerin faktör analizi sonucu farklılıklar oluşturduğunu ortaya koymuşlardır.

Yavaş (2006) ‘‘Ürün Dış Görünüm Algısında Cinsiyet Farklılıkları’’adlı araştırmasında, cinsiyetin ürünün dış görünüşünün algısında etkisinin olup olmadığını ortaya çıkarmak için cep telefonunu temel alan bir çalışma yapmıştır. Katılımcıların algısının ölçümü için her katılımcının belirli zıt sıfat çiftlerine göre ürün görünümünü değerlendirdikleri ‘Anlamsal Farklılaşım Tekniği’ni kullanmıştır. Çalışma sonucunda da cinsiyetin, tüketici tepkisinde önemli farklılıklara sebep olabileceğini görmüştür.

Acar (2009) ‘‘Trabzon Kentindeki Çizgisel Bitki Kompozisyonlarının Tür Çeşitliliği ile İşlevsel ve Görsel Değerleri Üzerine Bir Araştırma’’ adlı çalışmada, kent peyzajı açısından önemli olan çizgisel bitki kompozisyonlarını Trabzon kentinde incelemiştir. Kompozisyonların oluşumunda kullanılan bitki türlerini belirlemiş, kompozisyonların kullanım alanlarına göre işlevsel özelliklerini ortaya koymuş ve belirlenen alanlardaki kompozisyonların kullanıcı tercihlerinin ve görsel algıdaki farklılıklarını belirlemiştir. Çalışma sonucunda da çizgisel bitki kompozisyonların %70 oranla herdem yeşil türlerden oluştuğunu ve yapılan anketler sonucunda estetik görünen çizgisel bitki kompozisyonların daha çok tercih edildiğini Anlamsal Farklılaşım Tekniği ile saptamıştır.

Kurdoğlu vd. (2011) ‘‘Yol Ağaçlarının Anlamsal Değerlendirilmesine Yönelik Bir Çalışma’’adlı araştırmalarında, kent içinde çekilen fotoğraflar üzerinden, peyzaj mimarlığı ve orman mühendisliği bölümü öğrencilerine değerlendirme yaptırmışlar ve çalışma sonucunda da yol ağaçlarının kimlikli, ilginç, dolu, sürekli ve etkili görüntüler oluşturduğunu ve yapılan uygulama çalışması verileri üzerinde gerçekleştirilen parametrik olmayan korelasyon analizi sonuçlarına göre bu sıfatlar arasında anlamlı ilişkiler olduğunu tespit etmişlerdir.

Sarı ve Karaşah (2015) ‘‘Hatila Vadisi Milli Parkı’nda (Artvin) Yer Alan Farklı Vejetasyon Tiplerini Görsel Değerlendirmesi Üzerine Bir Çalışma’’ adlı araştırmalarında, Hatila Vadisi Milli Parkı’nda yaklaşık 400-3000 m yükseklik arasında olan orman yolu güzergâhı boyunca orman, dere ve kaya vejetasyonlarının görüldüğü noktalardan çekilen toplam 9 adet fotoğrafı görsel değerlendirme kapsamında kullanmışlardır. Toplam 75 kişiye, Anlamsal Farklılaşım Tekniği kullanılarak 15 sıfat çiftinin sorgulandığı anket çalışmasını uygulamış ve

fotoğrafların fraktal boyutunu hesaplayarak görsel kalite puanları ve fraktal boyut değerleri arasındaki ilişkileri ortaya koymuşlardır. Görsel kalite üzerinde hangi parametrelerin etkili olduğunu regresyon analizi ile belirlemişlerdir.

Kurdoğlu ve Pirselimoglu (2017) ‘‘Aydınlatılmış Kent Parklarının Kullanıcılar Tarafından Değerlendirilmesi: Meydan Parkı ve Atapark Örnekleri’’adlı çalışmalarına, kentsel park alanlarında yapılan aydınlatmaların kullanıcılar üzerindeki etkileri ile kullanıcıların aydınlatma beğenisi ve tercihlerini sorgulamak ve mevcut tasarımın estetik olarak kullanıcılar üzerinde yarattığı etkiyi irdelemeyi amaçlamışlardır. Kullanılan aydınlatma tip ve teknikleri açısından geleneksel ve modern olmak üzere iki farklı yaklaşımın görüldüğü iki kent parkını çalışma alanı olarak seçmiş, anket uygulanmış ve her iki parkın aydınlatılmış mekân bileşen ve öğeleri için Anlamsal Farklılaşım Ölçeği’ni kullanmışlardır.

Bekçi vd. (2017) ‘‘Karayolu Peyzajının Kent Silueti Üzerindeki Etkisi; Rize Örneği’’ adlı çalışmalarında, Rize şehir merkezindeki 28 Ağustos Fetih Parkı’nın görsel kalitesinin karayolu peyzajı açısından irdelemiş ve Rize’nin sürdürülebilir turizmine ve kent imajına olumlu katkılar sunacağını belirtmişlerdir.

Tarakçı vd. (2018) ‘‘Mevsimsel Bitki Görünümlerinin Tercih ve Algısal Farklılıklarının Belirlenmesi’’adlı çalışmalarında, Karadeniz Teknik Üniversitesi Kanuni Kampüsü’ndeki bazı taksonların mevsimsel görünümlerinin tercih ve algısal farklılıklarını ortaya koymayı amaçlamışlardır. Bu amaçla 2015 ve 2016 yılının farklı mevsimlerinde, belirlenen taksonlara ait ağaçları fotoğraflamış ve bu fotoğrafların peyzaj mimarlığı öğrencileriyle anket yöntemi kullanılarak tercih ve algılanma düzeylerini belirlemiş ve Anlamsal Farklılaşım Tekniği ile de görsel algılamadaki farklılıklarını tespit etmişlerdir. Çalışma sonucunda da farklı mevsim görünümlerinin kullanıcıların tercihini etkilediğini ve mevsimsel görünümler arasında algısal farklılıklar olduğunu tespit etmişlerdir.

1.1.3 Kıyı Alanları İle ilgili Yapılan Çalışmalar

Kazas Demiralp (1998) ‘‘Nehir Kıyısı Ketsel Mekân Kullanımlarının Değerlendirilmesi Üzerine Bir Çalışma: Vardar ve Yeşilirmak Kıyısı Örneği’’ adlı çalışmasında, kıyı mekânlarının kullanım biçimlerini belirleyerek, çalışmasında yer

verdiği nehir kıyısı mekânları olan Yeşilirmak ve Vardar Nehri'nde, kıyı mekânlarının düzenlenme ilkeleri, ziyaretçilerin rekreatif ihtiyaçları, toplumsal algılama şekilleri, topluma açık ortak kullanım alanlarının nitelikleri, bu alanlarda kullanılan donatıların yeterliliği ve kullanılabilirliği, ziyaretçilerin kıyı mekânlarına olan düşünceleri ve talepleri belirlemeye çalışmıştır.

Güzelmansur (2000) ‘‘Erzin İlçesi Sarımaza – Burnaz Halk Plajları ve Gaziantep Tatil Siteleri Arasındaki Kıyı Şeridinde Kıyı Alan Kullanımı Planlaması’’ adlı çalışmada, öncelikle mekânın biyolojik ve morfolojik özelliklerini belirlemiştir. Daha sonra mevcutta bulunan mekân kullanımları ve olası mekân kullanım taleplerini saptamıştır. Kıyı alanının çevresinde yaşayan yerel halk ve dönemsel olarak alanı ziyaret eden ve özellikle yaz aylarında plajı yoğun olarak kullanan kullanıcıları örnekleyen anket çalışması yapmıştır. Mekan kullanımının sosyo-ekonomik ve doğal çevreye etkilerini saptamış ve en uygun mekan kullanım modelinin oluşturulması için mekandaki biyotop tiplerini ve duyarlılıklarını belirlemiştir.

Balcı (2002) ‘‘Kentsel Kıyı Mekanı Düzenleme Sorunlarının Kadıköy-Kartal Sahil Yolu Güzergahı Kıyı Kullanımı Örneklemeyle İrdelenmesi’’ adlı çalışmada, Kadıköy-Kartal sahil yolu ve bu yol güzergahında yer alan rekreasyon alanları ile yerleşim bölgelerini incelemiştir. İnceleme sonucunda bölgenin zaman içerisinde yaşadığı fiziksel ve sosyal değişimler ile bu değişimlerin olumlu ve olumsuz yönlerini, yapılan düzenlemelerin yeterliliğini ve gerekliliğini irdelemiştir. Çalışma sonucunda da ülkemizde hali hazırda uygulanan ciddi bir kıyı alanları yönetimi organizasyonunun bulunmadığını ve yapılan uygulamaların genellikle kamu yararı gözetilmeden, bilinçsiz, bilim dışı kararlar ve politik çıkarlar doğrultusunda gerçekleştirildiğini aktarmıştır.

Önemli (2007) ‘‘Stratejik Planlama - Kentsel Projeler İlişkisi Ve Kentsel Kıyı Tasarımı: İstanbul Tarihi Yarımada Kıyı Bandı Üzerine Bir İrdeme’’ adlı çalışmada, kentsel kıyı alanlarının tasarımlarının farklılığını vurgulamak ve bu alanlara yönelik tasarım kriterlerini incelemeye amaçlamıştır. İstanbul Tarihi Yarımada kıyı bandını irdelemek için Barselona örneğine değinmiştir.

Ünal (2008) ‘‘Kıyı Bölgelerinin Yeniden Canlandırılması, Haydarpaşa Limanı Ve Çevresi Örnek Alanı’’ adlı çalışmasında, kıyı mekânlarının gelişim ve değişim süreçlerini inceleyerek, son dönemlerde bu tür bölgeler için yapılan proje çalışmalarında yükselme faktörünün etkisini irdelemek ve Haydarpaşa Limanı ve çevresini yeniden canlandırılıp İstanbul’un aktif hayatına katılabilmesi için geleceğe yönelik durum değerlendirmesini yapmayı ve öneriler getirmeyi amaçlamıştır.

Çakır (2010) ‘‘Kentsel Kıyı Yerleşmeleri: Bir Kıyı Alanı Değerlendirme Modelinin İskenderun Örneğinde Uygulanması’’ adlı çalışmasında, kıyı alanlarının ve kıyı yerleşmelerinin sınıflandırılmasına yönelik de bir yaklaşım sunmaktadır. Çalışma sonucunda geliştirilen Kıyı Alanı Değerlendirme Modeli'nin planlama sürecine ciddi katkı sağlayarak kıyı alanlarındaki nüfusun, kaynakların ve yapılı çevrenin hem korunması hem de doğru kullanılmasını yönlendiren bir araç olması avantajlarını ortaya koymuştur.

Erkmen (2015) ‘‘Kentsel Kıyı Alanlarının Yeniden Canlandırılması: İstanbul Limanı’na İlişkin Bir Öneri’’ adlı çalışmasında, dünya genelinde kıyı alanlarının geçirdiği tarihsel süreci incelemiş ve kentsel kıyı alanlarının tekrar canlandırılmasını araştırmıştır. Böylece İstanbul Limanı için öneri getirmiştir. Karaköy kıyısında bulunan İstanbul Limanı için örnek oluşturmayı hedeflemiş ve kamusal amaçlı bir kullanım için tasarım kriterlerini ve yaklaşımlarını belirlemiştir.

İsmail (2016) ‘‘Trabzon Kıyılarında, 1957–2015 Dönemi, Kıyı Müdahalelerine Bağlı Habitat Kayıplarının Uzaktan Algılama ve CBS Tekniği İle İrdelenmesi’’ adlı çalışmasında, uzaktan algılama ve CBS yöntemleri kullanılarak 1957–2015 yılları arasında Trabzon kıyılarında meydana gelen kıyı çizgisi, kıyı ve habitat değişikliklerini, kayıplarını belirlemeyi amaçlamıştır. Kıyı çizgisi ve habitat değişimi konusunda Trabzon merkezde diğer ilçelere göre en büyük değişimin gerçekleştiğini tespit etmiştir.

Aktaş (2019) ‘‘Kıyı Parklarının Tasarım Kriterleri ve Kullanıcı Tercihleri Açısından Değerlendirilmesi: Trabzon Arsin Sahil Dolgu Alanı Parkı Örneği’’ adlı çalışmasında, kıyılara dolgu yapılarak oluşturulan mekânların kent için oluşturduğu fırsatları ve kullanıcıların yeni oluşturulan mekân tasarımlarını benimsemelerini ortaya koymayı amaçlamıştır.

Odacı (2018) ‘‘Trabzon Kıyı Cephe Ve Dolgu Alanlarının Kullanıcı Görüşleri Bağlamında Değerlendirilmesi’’ adlı çalışmasında, Trabzon sahil şeridindeki yapıları, kıyı cephelerinin ve kullanım amaçlarının (oturma alanı, yeşil alan, konut, sosyal tesis, yeme-içme alanı, ticaret alanı, çocuk oyun parkı) kullanıcıların görüşleri doğrultusunda incelenmesini amaçlamıştır. Ayrıca kullanıcıların değişken özelliklerine göre (cinsiyet, medeni durum, yaş, meslek ve eğitim düzeyi gb.) Ayasofya, Beşirli II (Akyazı), Beşirli I bölgelerinin kullanımları hakkındaki görüşlerinin farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymayı da amaçlamıştır.

1.2 Genç ve Gençlik Kavramı

Genç; heyecan, sabırsızlık, özgürlük hareketlilik ve kişisel bağımsızlık gibi pek çok parametreyi muhteva eden bir psikososyal karakteri temsil etmektedir (Baş, 2017). Baran’a (2013) göre genç, ‘‘kendi geleceği ile ilgili hayallerini ve hedeflerini ortaya koyarken toplum da gençliği, kendi devamının sağlanması bakımından geleceği olarak görür’’. Geleceğin şekillenmesinde de sosyal düzeyi yüksek kıyı alanlarının rolü göz ardı edilemeyecek derecede önemlidir.

Türk Dil Kurumu (1988) gençliği ‘‘yeni gelişmekte olan, kısa bir geçmişi olan’’ şeklinde tanımlamaktadır (URL 1, 2019). UNESCO ise gençliği ‘‘1.Gençlik; 15–25 arasındakilerden meydana gelen bir yaş grubu, 2. Gençlik; öğrenim yapan, hayatını kazanmak için çalışmayan ve kendine ait bir konutu bulunmayan kişi, 3. Gençlik; geniş hayal gücüne sahip olan, cesaretin çekingencilik ve macera isteğinin rahatlık duygusuna üstün geldiği insan’’ olarak tanımlamaktadır (Aydın, 2012). Gençlik kavramına tekabül eden yaş aralığı ve onu tanımlayan kültürel ve psikolojik vasıflar zaman ve mekâna göre değişkenlik göstermektedir (Baş, 2017).

Dünya Sağlık Örgütü 2017 de yaş dilimlerini yeniden düzenlemiş ve yaş aralıklarını aşağıdaki şekilde ifade etmiştir (URL 2, 2017).

- 0-17 yaş arası: Ergen
- 18-65 yaş arası: Genç
- 66-79 yaş arası: Orta Yaş
- 80-99 yaş arası: Yaşlı

Gençlik dönemi; insanın bedensel, ruhsal ve sosyal gelişiminin ve kişiliğinin oluşmasında hassas bir dönemi içerir (Kılıç, 2016). Gençlik, insan hayatında yaşanan en hareketli zaman dilimi olarak takdir edilmektedir. Ayrıca bireyin biyolojik yönü hesaba katılarak kültürel ve tarihsel açıdan değişen ve gelişen aynı zamanda sosyal yönden süreklilik arz eden bir dönem olarak yorumlanmakta ve genç, bir geçiş dönemi insanı olarak değerlendirilmektedir (Baş, 2017). Akın (2014)'a göre ise gençlik, insan hayatının en dinamik dönemi ve bir kimlik arayışı, inşası süreci olarak kabul edilmektedir. Gençlikte kuvvetli arkadaşlık bağları kurulur, yeniliklere ve ileriye doğru yönelmeler yapılır. Kimlik kazanma ve kendini topluma kanıtlama çabaları yüksektir. Onurlarına ve başarılarına çok değer verirler. Çok çabuk güvenir ve çok çabuk bağlanırlar. Özel yaşam duygularında gelişmeler meydana gelmektedir. (Kirman vd., 2006).

Gençlik döneminde insanların diğer bireylere göre farklı istekleri bulunduğu için sağlıklı bir gelişim sürecinde olmaları kişisel gelişimleri ve sağlıklı yaşamları için önemlidir.

Gençlerin sağlıklı bir gelişim süreci geçirebilmeleri için de;

- Zamanlarını üretici ve kaliteli bir biçimde kullanabilmeleri,
- Kişisel kimliklerine ve kendilerine olan güvenlerini geliştirebilmeleri,
- Diğer bireyler ile sağlıklı ilişki kurabilmeleri ve toplumun bir parçası olabilmeyi başarabilmeleri gerekir (Larson ve Richards, 1994; Saltürk, 2016).

Sağlıklı gelişim sürecine etki eden en önemli unsurlardan biri de gençlerin yaşam alanlarıdır. Korpela ve Hartig (1996) de gençlerin zaman geçirdikleri mekânların konfor, güvenlik, dinlendiricilik ve gündelik hayatın stresinden uzaklaşma ile ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Bu doğrultuda duygusal rahatlamaya imkân sağlayan mekânlar her zaman iyileştirici etki yaratmaktadır (Düzenli vd, 2018).

Kaplan ve Kaplan'a göre gençler için dış mekân;

- Uzaklaşma: Kaçma duygusu, diğer şeylerden uzak olma, kurtulma hissi uyandıran,

- Büyüklük: Çevrenin sınırlarını aşmadan deneyim edinmeye izin verecek kadar geniş ve çeşitli kısımların birbirleriyle ilişki kuracak kadar bütün,
- Cazibe: Zorlama olmadan istem dışı dikkat çekici olmalıdır (Kaplan, 1995; Düzenli vd, 2017).

Francis ve Lorenzo (2002)'da genç çevrelerinde olması gereken özellikleri aşağıdaki şekilde sınıflamıştır;

- Ulaşılabilirlik,
- Etkinlik Çeşitliliği,
- Maceraya olanaklılık, hareketlilik,
- Güvenlik,
- Sosyalleşmeye olanaklılık (Düzenli vd, 2018).

Gençlerin sıklıkla vakit geçirdikleri mekânların ele alındığı bu çalışmalar incelendiğinde de, arkadaş ortamlarıyla birlikte gençlere sosyalleşebilme imkânı sunabilen ve farklı özellikte etkinlikleri bünyesinde barındıran mekânlara ihtiyaç duyulduğu görülmüştür.

1.3 Kıyı Kavramı ve Gençlerin Kıyı Mekânlarındaki Tercihleri

Kıyı, farklı bilim dallarında değişik yönleri ile ele alınmakta ve değişik şekillerde tanımlanmaktadır (Güzelmansur, 2000). Araştırmacılar ve Türk Dil Kurumu (TDK) kıyıyı farklı şekillerde yorumlamışlardır. Bunlardan bazıları aşağıdaki gibidir;

TDK sözlüğüne göre kıyı, karanın deniz boyunca uzanan kenarıdır (URL 3, 2019)

Peyzaj verilerine göre kıyı, denizde ufuk çizgisine, karada siluet çizgisine dayanan ve üçüncü boyutta havaya ve su altına doğru devam eden bir bütündür (Karabey, 1978).

Geçmiş dönemlerde olduğu gibi günümüzde de birbirlerinden farklı birçok aktiviteye ev sahipliği eden kıyı mekânları, ziyaretçilerin çeşitli gereksinimlerinin karşılanmasına yönelik yoğun kullanımlara maruz kalmaktadır. Yoğun ilgi gören mekânlar için alan kullanımını arttırabilmek ve kaliteli vakit geçirilmesini sağlayabilmek için düzenlenen peyzaj çalışmaları önemlidir. İnsanların; dünya,

toplum ve kendileri ile barışık olabilmeleri için, kendilerini kimlikleri ile mekâna yerleştirmeye ihtiyaçları vardır (Meiss, 2013; Yazıcıoğlu Halu, 2010).

Uzun süre vakit geçirdikleri mekânlarda gençler kimliklerini tanıma imkânları bulmaktadırlar. Kıyı mekânları da gençlerin gelişimlerine katkı sağlayabilecek birçok aktiviteye sahiptir.

Kıyı mekânları, toplumda bulunan her bireyin kullanımına açık olan kamusal alanlardır (Özaydın, 1989).İnsanların sosyal gereksinimlerine kaynaklık eden kıyı mekânları; kıyı parkları, çocuk oyun alanları, yürüyüş yolları, spor alanları, meydanlar, botanik bahçeleri vb. olarak değerlendirilmelidir. Bütün bu alanlar kentin statik yapısına karşı bir yanıt olan, kentin fiziksel yapısını sosyal yaşantı ile dengeleyen sosyal mekânlardır (Fanusçu, 1994).

Kıyı, çoğaltılamayan ancak, planlı kullanımla kullanışı arttırılabilen, tüketilemeyen ancak kötü ve yanlış kullanımla niteliği bozulabilen bir kaynaktır (Özkan, 1997).

Kıyı biçimlenmesi, üzerindeki doğal, toplumsal, ekonomik ve politik devingen güçlerin etkileşimlerinin geçici dengeleri ile oluşur (Önemli, 2007).

Çevre düzenlemeleri, sanayileşme, turizm çalışmaları, ticari faaliyetler gibi birçok alanın kullanımlarında birbirinden farklı fayda ve olanak sunmaktadır. Günümüzde de kıyı mekânları yeniden canlandırma ve planlama çalışmaları sonucunda, ziyaretçilerin sıklıkla tercih ettikleri mekânlar haline gelmiştir. Ziyaretçilerin ilgilerini çeken kıyı mekânlarının tercih edilmesindeki nedenler göz önüne alınarak daha fazla çalışmalar ortaya konmaktadır. Ayrıca mutluluk ve huzur veren bir atmosferi olduğu için diğer alanlara oranla daha fazla talep edilmektedir.

Kıyı mekânları, toplum kullanımına açık kentsel mekan niteliği gösterdiği için, farklı kullanımları içeren, kültür ve rekreasyon işlevlerini karşılayan, kentsel bütünleşmenin sağladığı çevresel değerler olarak ortaya çıkmaktadır (Kazas Demiralp, 1998). Böylelikle daha fazla talep görmektedir. Su canlıların yaşamlarını sürdürebilmeleri için en önemli besin kaynaklarından biridir. Yaşam için bu derece önem taşıyan su varlığı, sadece besin kaynağı olarak değil mekân kullanımlarında da oldukça büyük bir öneme sahiptir. Bu maddenin gerek yapısı gerekse de kalitesinin

korunması gereklidir (Düzgüneş, 2015). Çocuklar, gençler, yetişkinler kıyılarda zaman geçirmekten mutlu olmaktadır. Dinlence anlayışı büyük ölçüde kıyılara, kıyı yerleşimlerine gitmek üzerine kuruludur. Kıyılara yüklenen sosyal anlamlar bu kadar güçlü olmakla beraber, kıyılara nasıl sahip çıkılacağı konusundaki toplumsal istekler veya farkındalıklar o kadar güçlü değildir (Gedikli, 2011). Suyun karayla olan ilişkisinin biçimi aynı zamanda sayısız birçok peyzajı ortaya koymaktadır. Kente biçimsel kimliğini kazandıran en önemli etkenler arasındaki bu farklı peyzajlar, görsel olarak kentler arasında farklılıklar oluştururken, aynı zamanda kentin suyla ilişkisini ve suyun kullanımını da tariflemektedir (Güzelmansur, 2000).

Kıyılar her insanda farklı duygular barındırmaktadır. Peyzaj mimarı olarak kıyı alanlarına baktığımızda ilk dikkatimize çekecek olan faktör elbette tasarımı olacaktır. Ancak her ziyaretçide farklı anlamlar içerdiği için ilgi odaklarına göre daha değişik faktörlerde ön plana çıkabilmektedir. Cinsiyete, yaşa, kültüre, yaşam koşullarına bağlı olarak birçok anlam kazanmaktadır.

1.3.1 Kıyı Alanlarında Gerçekleştirilen Aktiviteler

Pek çok psikolog temel ihtiyaçlar söz konusu olduğunda bütün motivasyonların zevk temeline dayandığına inanır. Tüm insan davranışları zevkle ilişkilendirilebilir (Strickland, 2001; Büyükbayraktar vd, 2018). Kıyı alanları da bireylerin kişisel rekreatif ihtiyaçlarını karşılayabileceği ve zevk alabileceği birçok aktiviteye ev sahipliği yapmaktadır.

Gökmen (1985) boş zaman kavramını; çalışma zamanı dışında kalan boş zamanların değerlendirilmesi, insanın sahip olduğu hayatını zenginleştirmesinin bir yöntemi, deneyim elde etme şekli, duygularını boşaltmanın, fiziksel ve zihinsel rahatlamanın bir yolu, kişisel eğitimin sürdürüldüğü bir alan olarak ifade etmekte, boş zamanların değerlendirilmesinin özellikle fiziksel ve zihinsel olduğu kadar duyguların kontrolünde de önemli bir etkiye sahip olduğunu dile getirmektedir. Ayrıca, boş zamanların değerlendirilmesi insanlar için önemli bir ihtiyaçtır. (Güçlü, 2013). Kıyı alanları da, ziyaretçilerin boş zamanlarını geçirebilecekleri ve güzel vakit geçirebilecekleri birçok aktiviteye ev sahipliği yapmaktadır. Özellikle suyun verdiği rahatlatıcı etkisi alanda bulunan aktivitelerin daha fazla tercih edilmelerine olanak

sağlamaktadır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na göre; tarih boyunca toplumların yerleştiği ve uygarlıkların geliştiği, ülkelerarası ekonomik ve kültürel temas alanları olan kıyı alanları günümüzde, kıyılaşma eğilimlerinin de etkisiyle kentsel kullanımlar, sanayiler, enerji terminalleri, tersaneler, ikinci konut, turizm, rekreasyon, deniz ticareti ve ulaşımı, balıkçılık vs. faaliyetlerinin yer seçmek için yarıştığı bölgelerdir (URL 4, 2018).

Bireylerin açık hava rekreasyon aktivitelerine katılma nedenleri değişmektedir. Bazı bireyler macera arayışı ve fiziksel aktivite için, bazıları merak ve huşu arayışı nedeniyle, bazıları doğada eğlenmek ve doğa hakkında bilgi edinmek için ve bazıları da günlük rutinden kaçmak ve yenilenme arayışı nedeniyle rekreasyonel aktivitelere katılmaktadır (Karaşah, 2017).

Kıyı alanlarında bulunan çeşitli mekânlar ziyaretçiler için birçok aktiviteye ev sahipliği yapmaktadır. Özellikle metropol şehirlerde yaşayanlar sessiz mekan arayışı içinde olduklarından kıyı alanlarında bulunan kamp mekanlarını daha fazla tercih etmektedirler. Ayrıca kıyı alanları gününbirlik tercih edenler için de birçok aktivite barındırmaktadır. Kıyı alanlarında bulunan restoranlar, cafeler, dinlenme mekânları tercih edilen mekânların arasındadır. Bunların yanı sıra açık yeşil alanlar da yoğun ilgi görmektedir. Hem su hem de yeşilin varlığı günümüzde birçok kişinin yaşam alanlarında bir arada rahatlıkla ulaşabilecekleri bir konumda değildir. Bundan dolayı ziyaretçiler fırsat buldukça bu alanlara daha sık gelmektedirler. Kıyılarda bulunan spor alanları da kıyı alanlarında gerçekleştirilen aktiviteler arasında yer almaktadır. Kıyı alanlarının olmazsa olmaz aktivitelerinden biride hiç şüphesiz balık tutmaktır. İnsanlar için balık tutmak bir tutku haline gelmiştir. Haliç Köprüsü'nde her gün balık tutan insanları görmek mümkündür. Kıyı alanlarının turizmin gelişmesine katkısı da büyüktür. Ülkemizde de kıyı alanlarında bulunan şehirlerimizde yerli ve yabancı turistlerin gezip görebilecekleri birçok mekân bulunmaktadır. Kıyı alanları aynı zamanda özellikle yaz aylarında tatil yapmak isteyenlerin öncelikli tercihidir.

1.3.2 Kıyılardaki Gençlere Yönelik Mekânlar ve Aktiviteler

Toplumsal ilişkilerde bireyle toplum arasındaki karşılıklı etkileşimlere odaklanan sembolik etkileşimciler, gençlerin içinde yaşadıkları toplumun kural ve kaidelerini

bilme, uyma ve onlara kendi yorumlarını, değerlerini katma potansiyellerine odaklanır (Baran 2013). Gençler buldukları her bölgede kendilerine uygun aktiviteleri yaratabilmektedir. Kıyı alanları da gençlerin bu tür aktiviteleri ortaya çıkarmaları için en uygun alanlardan biridir. Özellikle sosyalleşebilmeleri ve gelişimlerine katkı sağlayacak faaliyetlerde bulunabilmeleri bu tür alanlarda oldukça kolaydır. Gençlerin boş zamanlarını iyi bir şekilde değerlendirerek günlük sıkıntılardan kurtulmaları ve rahatlamaları daha çok psikolojik yarar olarak ifade edilmektedir. Boş zamanlarını iyi bir şekilde değerlendiremeyen birey kendisine ve topluma zarar vermekte bu da onun psikolojisini olumsuz etkilemektedir (Köknel, 1981). Gedik (1985) “Gençliğin Boş Zamanları Değerlendirmesi Sorunları” adlı çalışmasında, gençlik döneminde boş zaman değerlendirmenin psikolojik açıdan önemli yararlar sağladığını belirtmekte ve boş zamanlarını iyi bir şekilde değerlendiren bireylerin; fiziksel, zihinsel ve toplumsal faktörlerin bütünleşmesinden doğan bir kişilik kazandığını ileri sürmektedir. Ayrıca, boş zamanları iyi bir şekilde değerlendirmenin dürüst bir karakter oluşumuna da etkisi olduğunu düşünmektedir.

Yapılan araştırmalar boş zaman etkinliklerine katılan bireylerin bu etkinliklere katılmayanlara oranla daha sağlıklı olduklarını göstermektedir (Güçlü, 2013).

Gençler, özellikle kıyı alanlarını arkadaşlarıyla güzel vakit geçirebilmek amacıyla tercih etmektedirler. Kıyı alanlarında bulunan parklarda oturup sohbet etmek en çok rastlanılan aktivitelerin başındadır. Günümüzde yoğun iş temposundan kaynaklı gün içerisinde çok fazla hareketsiz kalınmaktadır. Kıyı alanlarında bulunan spor alanları, egzersiz alanları ve yürüyüş yolları da gençlerin hareketsiz kaldıkları zamanları telafi edebilecekleri ve yoğun ilgi gösterdikleri mekânlar arasındadır. Açık hava sinemaları, amfi tiyatrolar, gösteri merkezleri, konser alanları, toplanma ve eğlence mekânları, dans pistleri, çeşitli oyun alanları (yer satrancı, tırmanma duvarları vb.), yüzme alanları, kayak pistleri, dinlenme ve piknik alanları özellikle genç ziyaretçi kitlesine yönelik hizmet veren kıyı mekânlarıdır. Ayrıca dalış yapmak isteyenler için de kıyı alanlarında dalış merkezleri bulunmakta ve bu merkezlere deniz tutkusu olan ziyaretçilerin yoğun ilgisi bulunmaktadır. Özellikle yaz aylarında plaj alanı içeren kıyıları da gençlerin yoğun kullanımına maruz kalmakta ve doğa ile iç içe olmak isteyen gençler kamp ve çadır alanlarının bulunduğu kıyı mekânlarına ilgi göstermektedir.

1.4 Çalışmanın Amacı

Bir alanın ne derece kullanıldığı o alanın ne kadar çok benimsendiğini ve sevildiğini göstermektedir. Kullanılmayan hiçbir tasarım amacına ulaşmış olmayacaktır. Ziyaretçiler alanı en iyi tanıyan kitle gruplarıdır. Bu nedenle ziyaretçilerden elde edilen bilgiler tasarımcının alanı tanımasına olanak sağlayarak alan için planlanan çalışmaların daha sürdürülebilir ve işlevsel olmasına etki edecektir. Peyzaj mimarları, tasarımlarda kullanıcı tercihlerini ön planda tutarak daha işlevsel ve daha çok tercih edilecek mekân tasarımlarını ortaya koyabileceklerdir.

Çalışma alanı olan Moda Sahili, ziyaretçi ağı çok yüksek bir kimliğe sahiptir. Sirkülasyonun bu derece yoğun olduğu bir konumda alanı kullanan ziyaretçilerin beklentilerin karşılanması da önemlidir. Ziyaretçilerin kendileri olabileceği rahat bir ortam, günün yorgunluğunu atabilecekleri huzurlu atmosfer, mutlu olabilecekleri bir mekân oluşturmak tasarım için hiç şüphesiz olmazsa olmaz nedenlerden birileridir. Moda Sahili her yaştan kitleye hitap etmektedir.

Çalışma için seçilen hedef kitle olan gençler, mekânı en yoğun kullanan hedef kitesidir. Alanda gençlerin keyif alabilecekleri birbirinden farklı birçok mekân bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı, gençlerin Moda sahilinde yer alan mekânlar ile ilgili tercihlerinin belirlenmesidir. Çalışmada da bu mekânların hangilerinin en çok tercih edildiği ve hangilerinin daha az tercih edildiğini tespit ederek ziyaretçiler için daha yaşanılabilir bir çevre oluşturmak hedeflenmiştir. En çok tercih edilen mekânların neden kaynaklı tercih edildikleri, tercih edilmelerindeki nedenlerin ziyaretçiler üzerindeki etkileri belirlenerek bu tür mekânların alanda yaygınlaştırılması amaçlanmıştır. Tercih edilen mekânların yanı sıra tercih edilmeyen mekânlar için de neden tercih edilmedikleri belirlenerek bu alanların iyileştirilmesi, onarılması veya değiştirilmesi ile ilgili öneriler getirilmiştir. Tercih edilmeyen mekânların alan içerisinde tercih edilmelerine neden olacak şekilde iyileştirilmesiyle birlikte alan ziyaretçilerin daha çok ilgisini çekecek ve kaliteli vakit geçirmelerine olanak sağlanmış olacaktır.

Ziyaretçi yönetimi, ziyaretçilerin sürdürülebilir çevresel tutum içinde nitelikli deneyimler elde etmelerini sağlayan, çevre kalitesini sürdürmesi yanında farklı türdeki deneyimler hakkında ziyaretçi memnuniyetini gerçekleştirmeye çalışan bir

yönetim planıdır (Akten, 2009). Alan planlamasında ziyaretçi yönteminin kullanılmaması seçilen alan için planlanan tasarımda kullanılacak kaynak değerleri için de oldukça büyük bir tehdit oluşturmaktadır. Kaynak değerlerinin korunması için bu anlamda ziyaretçi yönteminin kullanılması önemli bir rol oynamaktadır (Üzmez, 2006). İnsanlar, yaşam alanları içerisinde bulunan kaynak değerlerinin korunması ve daha işlevsel hale gelmesine olanak sağlayacak planlamaların yapılmasını talep etmektedir. Bu taleplerin sağlıklı bir şekilde yerine getirilebilmesi için de aktif kullanıcı kitlesinin düşünceleri benimsenmelidir.

Buradan hareketle çalışmada, alanın kullanıcı kitlesinin görüşleri alınmış ve bu görüşler çerçevesinde alanın mevcut değerine değer katacak yeni değerler oluşturmaya çalışılmıştır.

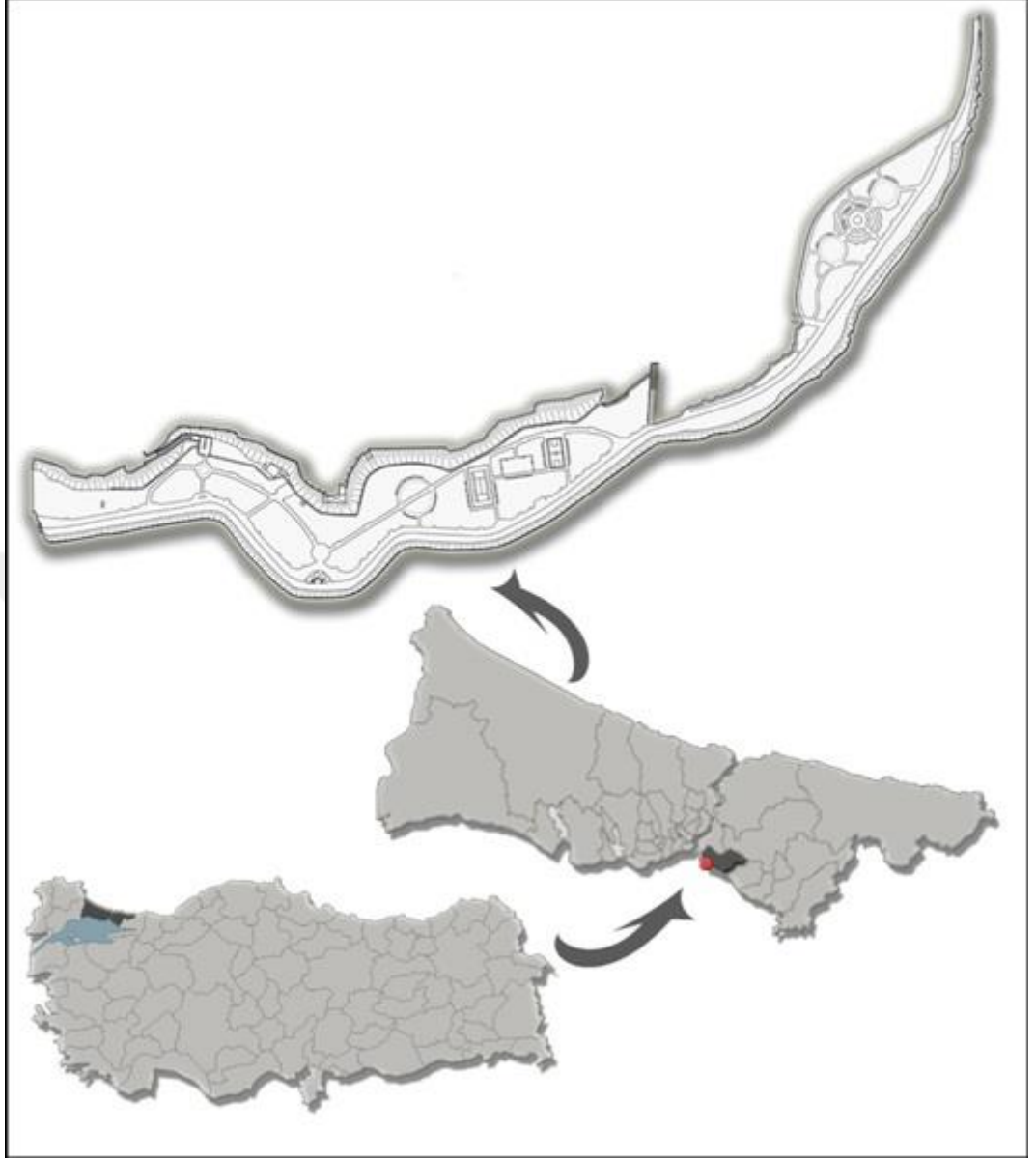
2 MATERYAL VE YÖNTEM

2.1 Çalışma Alanına İlişkin Bilgiler

Kadıköy, İstanbul iline bağlı bir ilçedir. Moda da Kadıköy'e bağlı olup İstanbul'un yerleşimin alanlarının ilk bölgelerindedir. Kadıköy'ün toplam yüzölçümü 25 km²'dir. Ortalama 200–400 m arasında bir yükseltiye sahiptir. İlçe 7 tepe üzerinde kurulmuştur. Bunlar doğudan batıya doğru; Kayışdağı, Göztepe, Fikirtepe, Acıbadem, Altıyol, Cevizlik (Küçük Moda) ve Koşuyolu'dur. İlçe Asya ile Avrupa'yı birbirine bağlayan İstanbul boğazına kıyısı bulunmaktadır. Anadolu yakasında bulunmakta ve büyüklüğü Çamlıca eteklerinden, Bostancı-Küçükyalı sınırına kadar uzanmaktadır. Batı ve güneyinde Marmara Denizi, doğusunda da Ataşehir, Üsküdar ve Ümraniye ilçeleri bulunmaktadır (URL 5, 2019).

Çalışma alanı olan Moda Sahili de konumu itibariyle İstanbul'un Kadıköy ilçesine bağlı Caferağa mahallesinde bulunmakta ve noktasal olarak 40° 59' 8.6532" kuzey enlemi - 29° 2' 2.8140 doğu boylamı koordinatlarında yer almaktadır. Alanın toplam büyüklüğü 3050 m²'dir (Korgavuş, 2015) (Şekil 1).

Moda-Caddebostan arasında dolgu ve imar çalışmaları sonucu kıyı alanında değişimler meydana gelmiştir. Kara alanı yıllar itibariyle değişime uğramaya devam etmiştir. Hesaplanan kara alanı 1946 yılında 2,02 km² (202 ha), 1966 yılında 2,06 km² (206 ha), 1982 yılında 2,13 km² (213 ha), 2013 yılında ise 2,25 km² (225 ha) olarak tespit edilmiştir. Kara alanında artışında meydana gelen bu değişimin temel sebebi kıyı alanındaki dolgu çalışmaları sonucu denizden yer kazanılmasıdır. Moda kıyısında yapılan çalışmalar sonucu yıllar içerisinde karadan denize doğru bir ilerleme meydana geldiği gibi bazı alanlarda denizden karaya doğru bir ilerleme olmuştur. Bu değişimin tamamı beşeri kaynaklıdır (Garipağaoğlu vd, 2014) (Şekil 2-3).

Şekil 1. Çalışma alanı sınırları

Şekil 2. 1946 yılından önce Moda Sahili kıyıları ve kıyıda dolgu yapılmadan önce aktif olan falezler ve kıyı çizgisi (Garipağaoğlu vd, 2014)

Şekil 3. Günümüzde Moda Sahili kıyıları ve kıyı alanında meydana gelen değişimler (Garipağaoğlu vd, 2014)

2.2 Moda Sahili Kullanımına Etki Eden Mekânlar

İstanbul'un en bilinen yerlerinden biri olan Moda, İstanbul'da, şehirden uzak hissedilebilecek nadir bölgelerden biridir. Sahili, tarihi binaları ve yeme-içme mekânlarıyla oldukça ilgi görmektedir. Moda Sahil'inde olmasa dahi Moda'ya gelen ziyaretçilerin oldukça ilgi gösterdiği ve Moda Sahili'nin daha fazla kullanılmasına etki eden mekânlara sahiptir. Bu mekânlar Moda'ya ayrı bir kimlik katmakta ve Moda denilince akla ilk gelen mekânların başında yer almaktadırlar. Yapılan gözlem sonucunda, ziyaretçilerin Moda'da sahil dışında en çok ziyaret ettikleri mekânlar aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

- Moda denince akıllara ilk önce Barış Manço gelir. Manço'nun vefatına kadar ikamet ettiği bina şu anda müze olarak hizmet vermektedir (Şekil 4).

Şekil 4. Barış Manço Müzesi

- Ali Usta Dondurmacısı Moda'nın en çok tercih edilen dondurmacısıdır (Şekil 5).

Şekil 5. Ali Usta Dondurmacısı

- Moda'nın daha iç kesimlerinde yer alan Çikolata Dükkânı Moda'nın en çok talep gören mekânlarından biridir (Şekil 6).

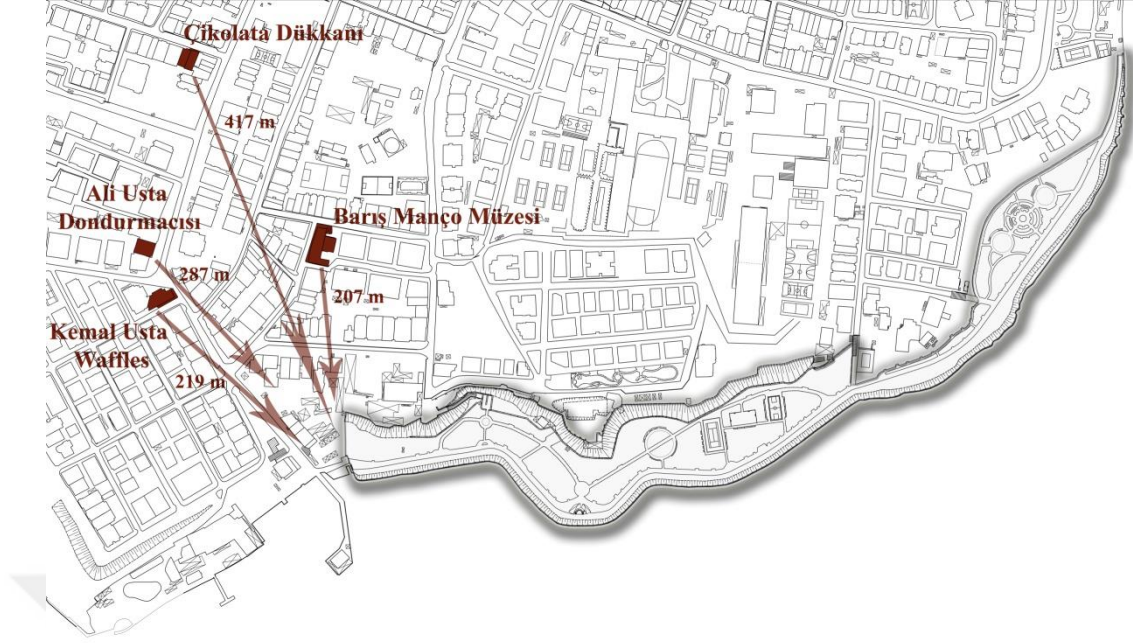
Şekil 6. Çikolata Dükkânı

- Kemal Usta Waffles Moda'daki ilk waffles mağazasıdır (Şekil 7).

Şekil 7. Kemal Usta Waffles

- Mekânların çalışma alanına göre konumları Şekil 8'de verilmiştir.

Şekil 8. Moda Sahili'nin kullanımına etki eden mekânların konumları

- Moda İskelesi'ni kullanıldığı dönemlerde her gün yüzlerce kişi ziyaret etmekte ve günün her saati kalabalık olmaktadır. Yapılacak düzenlemeler için hizmete kapanmış ve açılış tarihi ile ilgili henüz net bilgi paylaşılmamıştır (Şekil 9).

Şekil 9. Moda İskelesi

- Moda Aile Çay Bahçesi sahilde bulunan ve en çok ziyaret edilen yerlerden biridir (Şekil 10).

Şekil 10. Moda Aile Çay Bahçesi

2.3 Yöntem

2.3.1 Örneklem ve Verilerin Toplanması

İnsanların yaşam kalitesini artırabilmek için yaşam alanları içerisinde kaliteli zaman geçirebilecekleri mekânların oluşturulması oldukça önemlidir. Mekânların oluşturulması kullanıcıların ihtiyaçları dâhilinde planlanmalı ve aktif hizmet verebilecek kapasitede olmalıdır.

Çalışmada öncelikle belirlenen alanın bulunduğu bölgede ve bölgenin yakınlarında, bölgenin değerini arttıran mekânlar hakkında araştırma yapılmış ve oldukça fazla ilgi gören mekânlar kısaca açıklanmıştır.

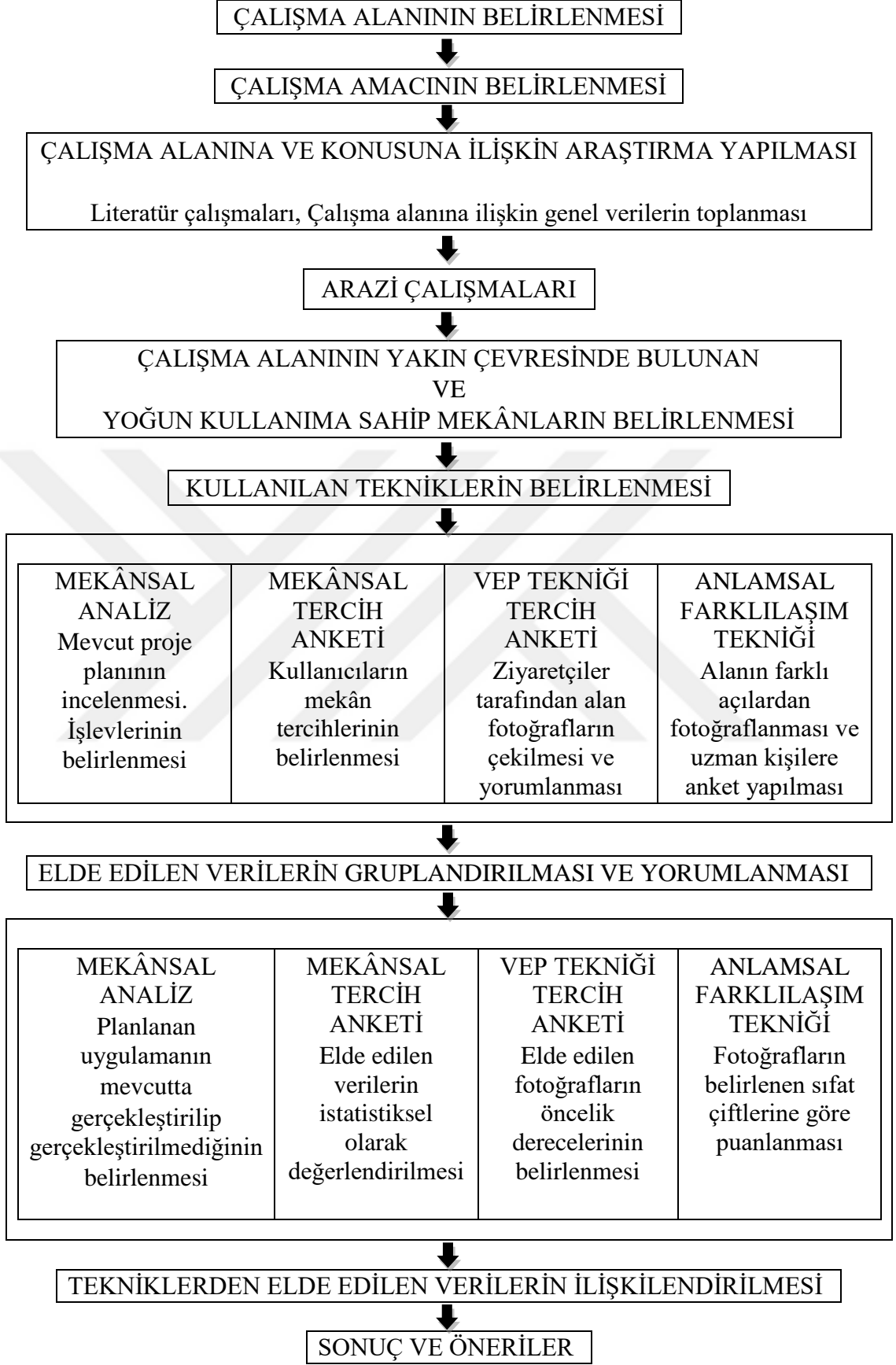
Çalışmada kullanılan teknikler genç bireyler ile yürütülmüştür. Dünya Sağlık Örgütü 2017 de yaş dilimlerini yeniden düzenlemiş ve 18-65 yaş arasını genç kabul etmiştir ((URL-1, 2017). Buna bağlı olarak bu çalışmada da 18-40 yaş arası bireyler genç kabul edilmiş ve kullanılan teknikler bu yaş aralığında bulunan katılımcılar ile gerçekleştirilmiştir.

Çalışma, ziyaretçilerin tercihlerinin belirlemesi amacıyla birbirini izleyen 4 aşamada gerçekleştirilmiştir.

- Birinci aşamada; alanın mekânsal analizi yapılmıştır.
- İkinci aşamada; mekânsal tercihleri belirlemek amacıyla ziyaretçiler ile mekânsal anket çalışması yapılmıştır.
- Üçüncü aşamada; görsel olarak mekân tercihlerini belirlemek amacıyla Ziyaretçi Temelli Fotoğraflama (VEP) Tekniği kullanılmıştır.
- Dördüncü aşamada ise; tercih edilen mekânların tercih edilirliliği belirleyen parametreleri ortaya koymak amacıyla Anlamsal Farklılım Tekniği kullanılmıştır.

Son olarak çalışmada kullanılan 3 farklı teknik ile elde edilen veriler karşılaştırılmıştır.

➤ Çalışmaya ilişkin akış diyagramı Şekil 11’de verilmiştir.

Şekil 11. Yöntem akış diyagramı

Mekânsal Analiz: Moda Sahili'ne ait tasarım ürünü uygulama projesi ve projenin alanda gerçekleştirilmiş uygulamaları yani mevcutta bulunan mekânın planları elde edilmiştir. Mekânların işlevleri, birbirleri arasındaki ilişkileri, kullanım amaçları ve donatıların analizi yapılmıştır. Böylelikle tasarımda kurgulanan mekânlara ilişkin uygulamaların gerçeğe yansıyor yansımadığı ortaya koyulmuştur.

Çalışmanın bu bölümünün amacı, varsayımları, yapılan çalışma hakkında bilgileri Tablo 1'de özetlenmiştir.

Tablo 1. Mekân analizi için amaç, varsayım ve yapılan çalışma

Amaç <ul style="list-style-type: none">▪ Çalışmada ele alınan Moda Sahili'nin tasarım ürünü uygulama projesini incelemek,▪ Tasarım ürünü uygulama projesinin gerçeğe yansıyor yansımadığını analiz etmek.▪ Varsa farklılıklarını ortaya koymak.
Varsayım <ul style="list-style-type: none">▪ Tasarım ürünü uygulama projesi mekân analizi için önemlidir.▪ Mekânların daha iyi analiz edilebilmesi için tasarım ürünü uygulama projesi incelenmelidir.
Yapılan Çalışma <ul style="list-style-type: none">▪ Tasarım ürünü uygulama projesini incelemek,▪ Tasarım ürünü uygulama projesi ile mevcut alan projesini karşılaştırmak.

Moda Sahili Kullanıcı Profili ve Genel Tercihlerinin Belirlenmesi: Moda Sahili her mevsim ve günün her saati yoğun olarak ziyaretçiler tarafından kullanılmaktadır. Çalışma için yapılan mekânsal tercih anket çalışması, temmuz ayında deneklerle alan kullanımı esnasında yüz yüze yapılmıştır. Her bir anket formunun doldurulması ortalama 4 ile 5 dakika arasında gerçekleşmiştir. Anket çalışmasına katılacak kişi sayısının belirlemek için Kalıpsız (1981)'in formülü kullanılmıştır. Bu formül üzerinden denek sayısı 73 olarak belirlenmiş ancak güvenilirlik düzeyini arttırmak amacıyla anket çalışması 50 kadın ve 50 erkek olmak üzere toplam 100 denek ile yapılmıştır.

$$N = \frac{Z^2NPQ}{ND^2 + Z^2PQ} = \frac{(1,96)^2 \times 456.638 \times 0,95 \times 0,05}{4.586.838 \times (0,05)^2 \times (1,96)^2 \times 0,95 \times 0,05} = 72,978 \sim 73$$

N= Örnek büyüklüğü,

Z= Güven katsayısı,

P= Ölçmek istenilen özelliğin kütlede bulunma olasılığı (%95 olarak alınmıştır),

Q= 1-P,

N= Ana kütle büyüklüğü,

D= Kabul edilen örnekleme hatası (Çalışma için %5'lik bir hata alınmıştır).

Çalışmanın bu bölümünün amacı, varsayımları, yapılan çalışma hakkında bilgileri Tablo 2'de özetlenmiştir.

Tablo 2. Mekânsal anket çalışması için amaç, varsayım ve yapılan çalışma

Amaç
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Çalışmada ele alınan Moda Sahili'nin hangi işlevlerinin ön plana çıktığını belirlemek, ▪ Moda Sahili'nin ziyaretçilerinin sahilde bulunan mekânlara ilgilerini belirlemek ve mekân tercihlerini analiz etmek, ▪ Farklı kullanıcıların tercihlerini karşılaştırmak.
Varsayım
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kullanıcıların mekânsal tercihlerinin belirlenmesi planlama ve tasarım aşaması için gereklidir. ▪ Gençler, kişisel gelişimleri için doğaya ihtiyaç duyar. Yeşili ve suyu bünyesinde barındıran Moda Sahili fiziksel ve psikolojik açıdan gelişime katkı sağlar ve rekreasyon aktiviteleri bakımından gençler için önemlidir. ▪ Tercihlerde ziyaretçilerin soysa-demografik özellikleri oldukça etkilidir.
Yapılan Çalışma
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Anket sorularının hazırlanması, ▪ Denek sayısının belirlenmesi için Kalıpsız, 1981'in formülünün kullanılması, ▪ Anketin alan kullanımını esnasında ziyaretçiler ile yüz yüze uygulanması, ▪ Elde edilen verilerin Excel tablosuna işlenerek grafik oluşturulması.

VEP Tekniği Tercih alışması: VEP Tekniği çalışmalarda alana ilişkin verileri toplamak için kullanılan ve en çok tercih edilen, başarı oranı yüksek tekniklerden biridir. Veriler kullanıcılar tarafından elde edildiği için verilerin değerlendirilmesiyle daha geçerli ve güvenilir bir sonuç ortaya çıkmaktadır (Düzenli vd, 2017).

Çalışmada da gençlerin görsel mekân tercihlerini belirlemek amacıyla VEP Tekniği kullanılmıştır. 15 kadın ve 15 erkek olmak üzere toplam 30 genç deneğe, alanda gitmeyi en çok sevdikleri ve gitmeyi en az sevdikleri yerlerin birer fotoğrafını çekmeleri istenmiştir. 30 en çok sevilen ve 30 en az sevilen olmak üzere toplam 60 fotoğraf çekilmiştir. Tercih alışması temmuz ayında, alan kullanımı esnasında denekler ile yüz yüze yapılmış ve çalışma süresi ortalama 7 dakika sürmüştür.

VEP Tekniği ile yapılan planlama çalışmalarında birçok fayda bulunmaktadır (Yücel vd, 2015).

Bunlardan bazıları şunlardır;

- Birçok katılımcının fikirleri ile ulaşılan çözümler daha tarafsız olacak,
- Katılımcıların yapılan çalışmalardan haberdar olması sağlanacak,
- Ziyaretçilerin söz sahibi olmaları kendilerine duyulan saygının bilincinde olmalarını sağlayacak,
- Katılımcı kararları daha fazla sahiplenilecek, birçok katılımcının fikirleri ile gelişen bir planlama çalışması olacağı için alan içerisinde çözümlenemeyen taraflar en aza indirgenmiş olacak,
- Halkın planlama çalışmasının içine dâhil edilmesiyle birlikte planlama sürecinde etkin rol oynayan çalışanlar yani yönetim ile yerel halk arasında güven duygusu oluşacak,
- Halkında katılımı ile birlikte planlama süreci sadece bir kitlenin kararına göre değil daha tarafsız ve demokratik bir biçimde işleyecektir.

Çalışmanın bu bölümünün amacı, varsayımları, yapılan çalışma hakkında bilgileri Tablo 3'te özetlenmiştir.

Tablo 3. VEP tekniği için amaç, varsayım ve yapılan çalışma

Amaç <ul style="list-style-type: none">▪ Çalışmada ele alınan Moda Sahili'nde bulunan mekânların estetik açıdan tercihlerini belirlemek,▪ Moda Sahili'nin ziyaretçilerinin sahilde bulunan mekânlara ilgileri belirlemek ve mekân tercihlerini analiz etmek,▪ Farklı kullanıcıların tercihlerini karşılaştırarak estetik açıdan en fazla ve en az tercih edilen mekânları sıralamak.
Varsayım <ul style="list-style-type: none">▪ Kullanıcıların mekân tercihlerinin görsel açıdan belirlenmesi planlama ve tasarım aşaması için gereklidir.▪ Gençler görsel kaliteye önem verirler ve estetik mekân tercihleri ön plandadır.
Yapılan Çalışma <ul style="list-style-type: none">▪ Ziyaretçilerden alanda en çok gitmek istedikleri ve en az gitmek istedikleri mekânların birer fotoğraflarını çekmeleri için talepte bulunulması,▪ Alan kullanımı esnasında ziyaretçilerin fotoğraflamış olduğu mekânların analiz edilmesi,▪ Elde edilen verilerin değerlendirilmesi ve tercih oranlarına göre sınıflandırılması.

Anlamsal Farklılaşım Tekniği: Ziyaretçilerin yaşam alanlarına bakış açıları birbirlerinden oldukça farklıdır. Her bir canlı yaşam alanlarına birbirinden farklı anlamlar yükler. Alandan beklentiler, neden talep edildikleri, duygular ve istekler alana yüklenen anlamları birbirinden farklı yapan etmenlerden bazılarıdır. Moda Sahili de herkes için farklı bir anlam içermektedir.

Çalışmada, mekânlarda hangi parametrelerin etkili olduğunu belirlemek amacıyla 5'li Likert tutum skalasına dayalı Anlamsal Farklılaşım Tekniği kullanılmıştır. Her bir dia için sıfat çiftlerinin belirlenmesi sürecinde çalışma konusu ile ilgili literatürlerden (Demirbaş vd.,2003; Yavaş, 2006,Kurdoğlu ve Pirselimoğlu, 2011; Sarı ve Karaşah, 2015;Düzenli vd., 2018; Alaeddinoğlu vd., 2017; Tarakçı vd. 2018; Kösa, 2019) faydalanılmış ve çalışmalarda daha çok hangi parametrelerin karşılaştırıldıkları tespit edilmiştir. Buradan hareketle bu çalışma için görsel değerlendirme kapsamında tanımlayıcı 6 adet sıfat çifti (Beğenilen – Beğenilmeyen, Çevreye uyumlu – Çevreye uyumsuz, Bakımlı – Bakımsız,Dinlendirici – Yorucu,Heyecan verici – Sıkıcı, Özgün

– Sıradan) belirlenmiştir. Her bir alanı temsil eden 8 adet görüntü kullanılmıştır. İlgili görüntüler şekil 12’de verilmiştir.

Şekil 12. Anlamsal Farklılaşım Tekniği'nde kullanılan dialar

Anket 15 kadın ve 15 erkek olmak üzere toplam 30 peyzaj mimarı ile yapılmıştır. Tekniğin uygulanması aşamasında, deneklerden numaralandırılmış dialar için anket cetveli üzerine her bir sıfat çifti için 2, 1, 0, -1,-2 puanlar ile değerlendirmeleri istenmiştir. Anket süresi ortalama 5 dakika sürmüştür.

Çalışmanın bu bölümünün amacı, varsayımları, yapılan çalışma hakkında bilgileri Tablo 4’te özetlenmiştir.

Tablo 4. Anlamsal Farklılaşım Tekniği için amaç, varsayım ve yapılan çalışma

Amaç
▪ Tercih edilen mekânlarda etkili olan parametreleri ortaya koymak.
Varsayım
▪ Estetik açıdan insanların ilgisini çeken alanlar oluşturularak kullanıcıların alanları kullanımını arttırılabilir.
Yapılan Çalışma
▪ Görsel değerlendirme parametrelerinin belirlenmesi ve anket çalışması. ▪ Anket çalışmasının uzman gruba uygulanması.

3 BULGULAR VE TARTIŞMA

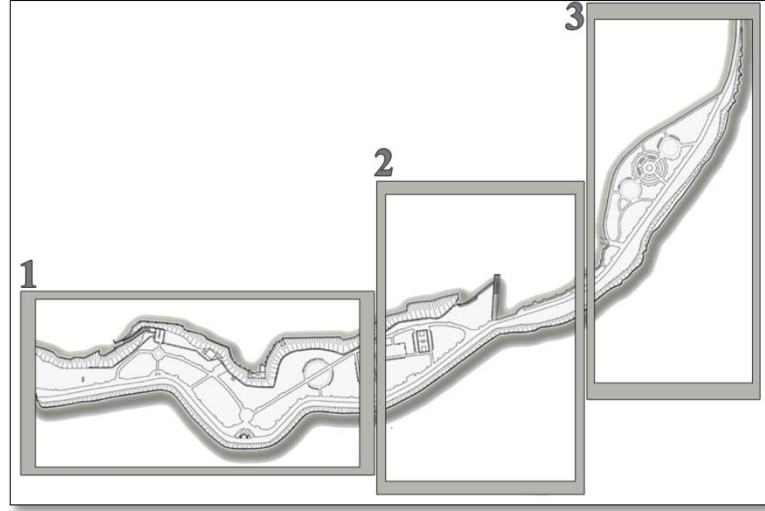
3.1 Moda Sahili Tasarım Ürünü Uygulama Projesi ve Projenin Alanda Gerçekleştirilmiş Uygulamalarının Karşılaştırılarak Farklılıkların Belirlenmesine İlişkin Bulgular

Çalışmada, Moda Sahili'nde bulunan mekânların uygulama projesi ve projenin alanda gerçekleştirilmiş mevcut durumu analiz edilmiştir. Bu analiz sonucunda tasarımda belirlenen etkinlik mekânlarının, ulaşımın ve donatıların proje uygulaması sonrasında yerine getirilip getirilmediği belirlenmiştir. Böylece Moda Sahili'nde bulunan kentsel açık mekânların uygulanma düzeyleri belirlenip ve sınıflandırılmış ve Photoshop CS5 programıyla gösterilmiştir.

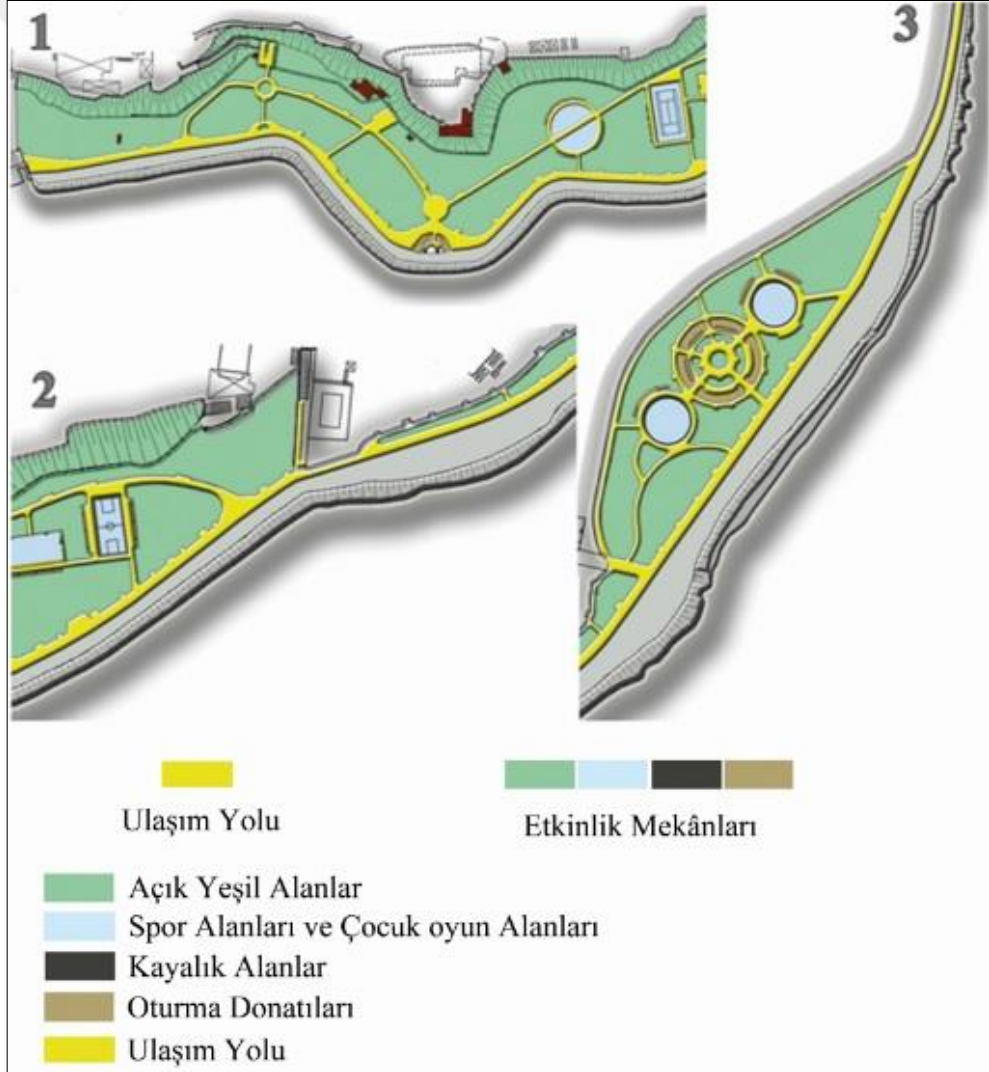
Tasarım ürünü uygulama projesinde belirlenen donatı ve mekânlar, mevcut durum analizinde de tespit edilmiştir (Tablo5).

Tablo 5. Moda Sahili tasarım ürünü uygulama projesinde saptanan ve mevcut alanda gerçekleştirilmiş uygulamaları sonucu ortaya çıkan etkinlikler

Tasarım Ürünü Uygulama Projesi ve Uygulama Sonrası Oluşan Mevcut Çevre		
Etkinlik mekânları	Mevcut	Mevcut değil
Oturma alanı		
Dinleme alanı		
Seyir alanı		
Egzersiz alanı		
Basketbol sahası		
Voleybol sahası		
Teniz kortu		
Çocuk oyun alanı		
Kayalık alanı		

Şekil 13. Tasarım ürünü uygulama projesi ulaşım ve etkinlik mekânları

Şekil 14. Tasarım ürünü uygulama projesi ulaşım ve etkinlik mekânları

Şekil 13’te belirtilen; 1. bölge; açık yeşil alan, çocuk oyun alanı, spor alanı, kayalık alan ve oturma-dinleme alanı aktivitelerinin en çok talep gördüğü bölgedir. 2. bölge; açık yeşil alan, spor alanı, kayalık alan ve oturma-dinlenme alanı aktivitelerinin 1. Bölgeye göre daha az olduğu bölgedir. 3. Bölge ise; açık yeşil alan, çocuk oyun alanı, spor alanı, kayalık alan ve oturma dinlenme alanı aktivitelerinin en az olduğu bölgedir.

3.2 Araştırma Kapsamında Yapılan Mekânsal Anket Çalışmasından Elde Edilen Bulgular

50 kadın ve 50 erkek denek olmak üzere toplam 100 denek ile yapılan mekânsal tercih anketinde elde edilen sosyo-demografik veriler aşağıdaki gibidir;

Sosyo-Demografik Özellikler (Tablo 6).

Her yaştan ziyaretçiye hitap eden Moda Sahili, özellikle gençlerin vazgeçilmez uğrak noktalarından biri haline gelmiştir. Anket çalışmasına katılan kadın bireylerin %38’nin 28-33 yaş grubunda, %36’sının 21-27 yaş grubunda, %22’ sinin 34-40 yaş grubunda, %4’ünün ise 18-20 yaş grubunda olduğu tespit edilmiştir. Erkeklerde ise %42 oranla 21-27 yaş grubunda, %28’inin 34-40 yaş grubunda, %24^ünün 28-33 yaş grubunda ve %6’sının da 18-20 yaş grubunda olduğu tespit edilmiştir. Yaşam alanı içerisinde bulunan aktivitelerin ve mekânların kullanıcılarına ne derece katkı sağladığı dikkat edilmesi, geliştirilmesi ve önemsenmesi gereken bir olgulardır. Eğitimin artması alanda kalitenin artmasına olumlu yönde etki eden en önemli unsurdur. Anket çalışmasına katılan bireylerin eğitim durumlarına bakılacak olursa, kadınlarda %68 oranla lisans mezunu ve %20 oranla da yüksek lisans/doktora mezunu ziyaretçilerin tercih ettiği görülmüştür. Bunu %10 oranla önlisans mezunu ve %2 oranla da lise mezunu ziyaretçiler takip etmektedir. Erkek de ise %80 oranla lisans mezunu ve %10 oranla da yüksek lisans/doktora mezunu ziyaretçilerin tercih ettiği görülmüştür. Bunu %6 oranla önlisans mezunu ve %4 oranla da lise mezunu ziyaretçiler takip etmektedir. Anket çalışmasına katılan bireylerin meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında ise kadınlarda %86 özel sektör çalışanlarının ve %10 oranla da öğrenci olan ziyaretçilerin tercih ettiği görülmüştür. Bunu %2’lik oranlarla memurlar ve çalışmayan ziyaretçiler takip etmektedir. Erkeklerde ise %90 özel sektör çalışanlarının ve %4’lük oranlar da öğrenci ve memur olan ziyaretçilerin

tercih ettiği görülmüştür. Bunu %2'lik oranlarla çalışmayan ziyaretçiler takip etmektedir. İstanbul halkı tarafından oldukça yoğun bir ilgi gören Moda Sahili, alanda barındırdığı mekânlar ile İstanbul dışından gelen ziyaretçilerin de keyifle zaman geçirebileceği bir atmosfere sahiptir. Ancak anket sonucunda büyük bir çoğunlukla İstanbul halkının ziyaret ettiği bir mekân olduğu tespit edilmiştir. Kadınlarda %100 oranla İstanbul'da yaşayan ziyaretçilerin, erkekler de ise %92 oranla İstanbul'da yaşan, %2 oranla da diğer illerde yaşayan ziyaretçiler tercih ettiği görülmüştür. Aynı zamanda kadın ziyaretçilerin %92'si, erkek ziyaretçilerin ise %94'ü Moda dışında yaşamaktadır.

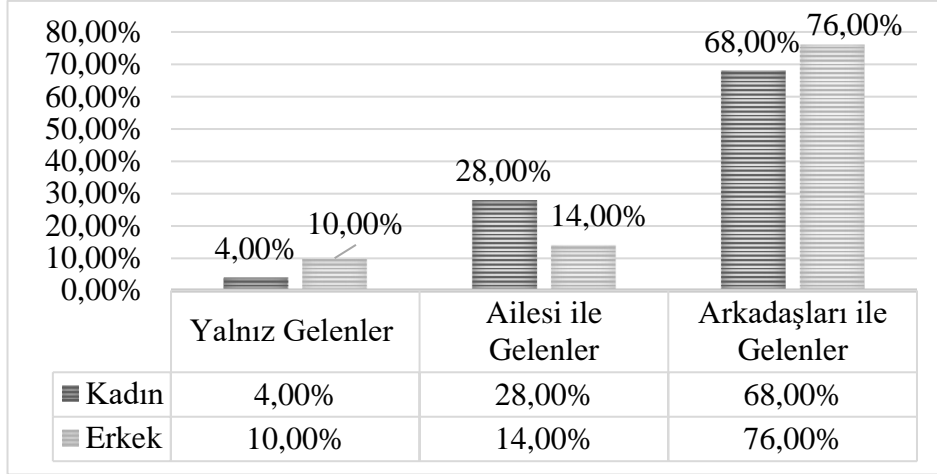
Tablo 6. Ziyaretçilerin sosyo-demografik özellikleri

	Kadın Ziyaretçiler					Erkek Ziyaretçiler				
Yaş	18-20 %4	21-27 %36	28-33 %38	34-40 %22		18-20 %6	21-27 %42	28-33 %24	34-40 %8	
Eğitim Durumu	İlkokul %0	Lise %2	Önlisans %10	Lisans %68	Y.Lisans - doktora %20	İlkokul %0	Lise %4	Önlisans %6	Lisans %80	Y.Lisans-doktora %10
Meslek	Öğrenci %10	Özel Sektör Ç. %86	Memur %2	Çalışmıyor %2		Öğrenci %4	Özel Sektör Ç. %90	Memur %4	Çalışmıyor %2	
Yaşadığı Yer	İstanbul %100				Diğer %0	İstanbul %98				Diğer %2

- Ziyaretçilerin sık sık uğrak noktası haline gelen Moda Sahili'ne gençler büyük çoğunlukla arkadaş ortamları ile gelmektedir. Gençler arkadaş ortamında kendi benliklerini daha kolay bulmakta ve sosyalleşmektedir. Kişilik ve karakter gelişiminin en önemli olduğu zamanlarda böyle ortamlarda vakit geçirmek gençler için önem taşımaktadır. Aileleri ile Moda Sahili'ne gelenler hem denizin ve yeşilin huzur veren atmosferi ile dinlenmekte hem de alandaki çocuk oyunlarında verimli vakit geçirmektedir. Yalnız gelenlerin sayıları az olmasına rağmen ziyaretçiler kahvelerini ve kitaplarını alıp sahilin tadını çıkarmaktadır.

Ziyaretçilerin alana kimlerle geldiğine ilişkin anket çalışmasından elde edilen bulguların Şekil 15'teki gibi olduğu tespit edilmiştir.

- Kadın ziyaretçilerin %4'ü yalnız, %28'i aileleriyle ve %68'i de arkadaşlarıyla alana gelmektedir. Erkek ziyaretçilerin ise %10'u yalnız, %14'ü aileleriyle ve %76'sı da arkadaşlarıyla alana gelmektedir.

Şekil 15. Ziyaretçilerin alana kimlerle geldiğine ilişkin grafiği

Müderrişoğlu vd, (2005) yaptığı mekansal anket çalışmasında ‘‘Diğer insanlardan ayrı ailem ve dostlarımla baş başa olma fırsatı’’ kriterine kullanıcılar tarafından 3.5 oranının verilmiş olduğunu tespit etmiştir. Araştırmacı puanlamayı ‘‘3’’ etkili , ‘‘4’’ olduğuca etkili olarak hesaplamıştır. Yapılan bu çalışmada da ziyaretçiler öncelikli olarak arkadaşları ile sonra da aileleriyle alana gelmeyi tercih ettikleri tespit edilmiştir.

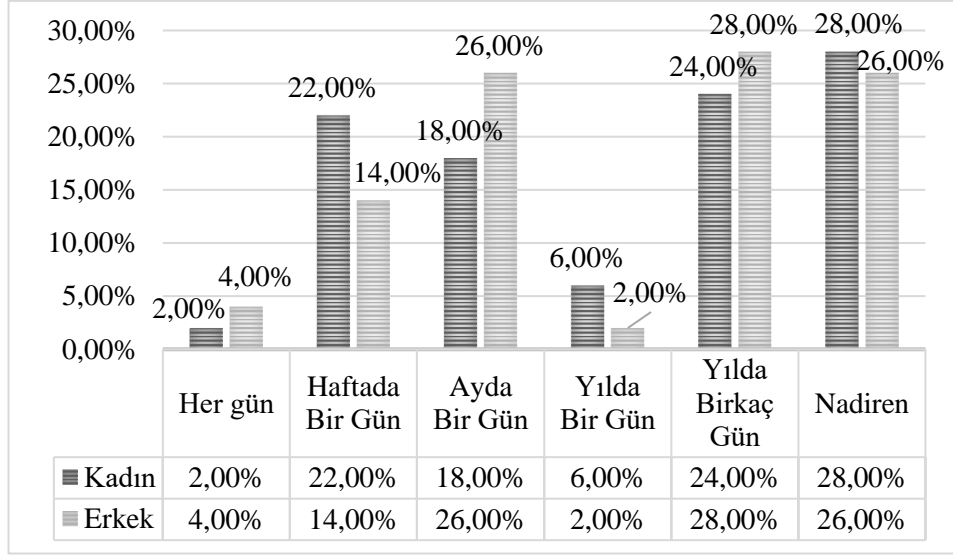
- Alana çeşitli zaman aralıklarında birçok ziyaretçi gelmektedir. Ziyaretçilerin alanı kullanım sıklığına ilişkin bulgular aşağıdaki şekilde tespit edilmiştir (Şekil 16).

Kadın ziyaretçilerin alan kullanım sıklığı;

- 2% Her gün
- 22% Haftada Bir Gün
- 18% Ayda Bir Gün
- 6% Yılda Bir Gün
- 24% Yılda Birkaç Gün
- 28% Nadiren

Erkek ziyaretçilerin alan kullanım sıklığı;;

- 4% Her gün
- 14% Haftada Bir Gün
- 26% Ayda Bir Gün
- 2% Yılda Bir Gün
- 28% Yılda Birkaç Gün
- 26% Nadiren

Şekil 16. Ziyaretçilerin alan kullanım sıklığı grafiği

Bekar vd. (2018) çalışmasında, Beşirli kıyı güzergâhının kullanım sıklığını incelediğinde kullanıcıların %54'ünün ayda bir kere, %45'inin her gün, %33'ünün haftada 3-4 kez, %13'ünün 1-2 kez, %5'inin de yılda birkaç kez geldiğini tespit etmiştir. Bu çalışmada da ziyaretçilerin daha çok nadiren ve yılda birkaç gün geldiği tespit edilmiştir. Alanın kullanım amacı geliş sıklığında etkili bir faktördür.

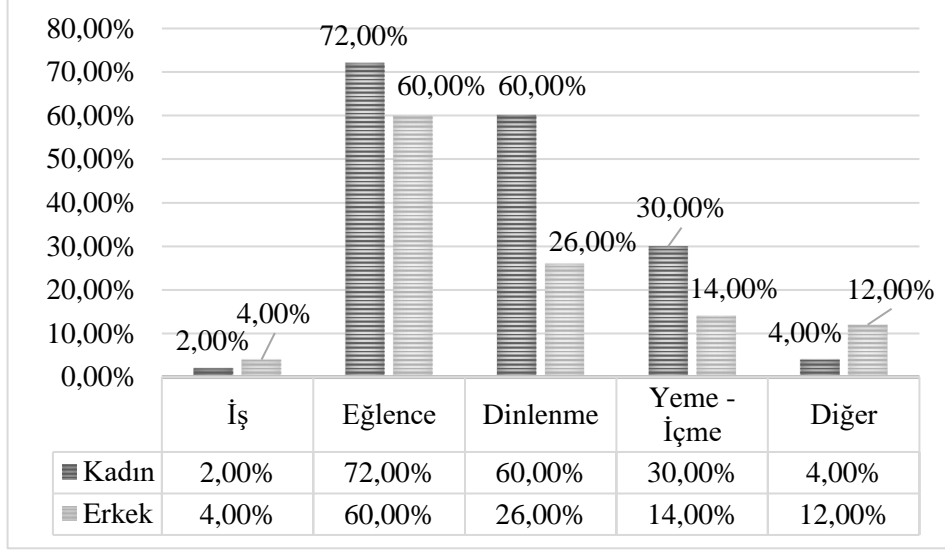
- Moda Sahili bünyesinde birçok mekânı bulundurduğu için farklı farklı nedenlerle birçok ziyaretçiye ev sahipliği yapmaktadır. Kalabalık olmasına rağmen rahatsız edici bir gürültünün bulunmaması ziyaretçilerin tercihlerinde etkili olmaktadır. Ziyaretçilerin alana geliş nedenlerine bakıldığında aşağıdaki bilgiler tespit edilmiştir (Şekil 17).

Kadın ziyaretçilerin alana geliş nedenleri;

- 2% İş
- 72% Eğlence
- 60% Dinlenme
- 30% Yeme – İçme
- 4% Diğer

Erkek ziyaretçilerin alana geliş nedenleri;

- 4% İş
- 60% Eğlence
- 26% Dinlenme
- 14% Yeme – İçme
- 12% Diğer

Şekil 17. Ziyaretçilerin alana geliş nedeni grafiği

Uzun vd, (2006) çalışmasında, ziyaretçilerin bu alanları neden tercih ettiklerini tespit etmeye çalışmıştır. Çalışma sonucunda piknik yapmak, yüzmek, manzara seyretmek, doğa yürüyüşü yapmak, çevrenin doğal yapısını ve manzarasını seyretmek için tercih ettiklerini tespit etmiştir. Yapılan bu çalışmada da ziyaretçilerin daha çok eğlence ve dinlenme amacıyla tercih ettikleri tespit edilmiştir.

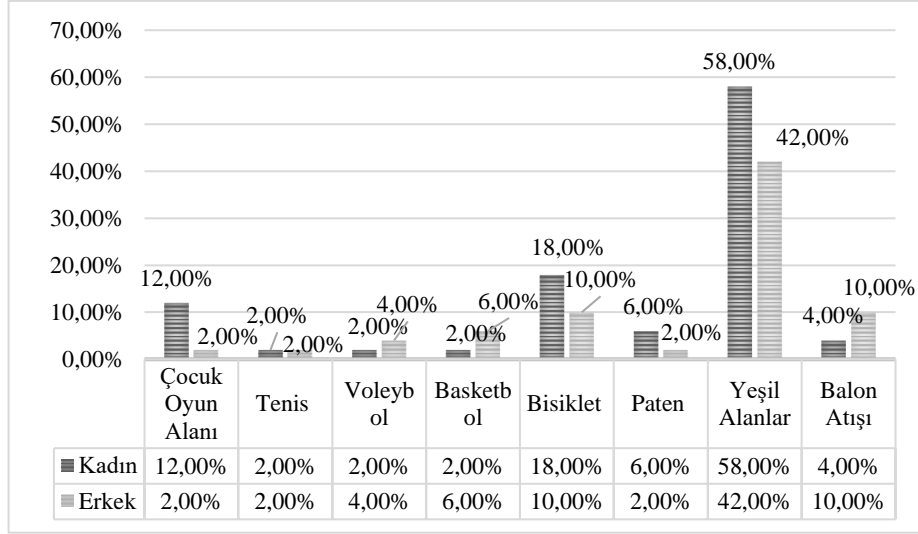
- Şekil 17’de de belirtildiği gibi ziyaretçilerin alana geliş nedenleri detaylı olarak incelendiğinde en çok eğlence amacıyla Moda Sahili’ne gelmeyi tercih ettikleri tespit edilmiştir. Eğlence amaçlı ziyaretçilerin alana geliş nedenleri kontrol edildiğinde aşağıdaki bulgular tespit edilmiştir (Şekil 18).

Kadın ziyaretçilerin eğlence nedenleri;

- 12% Çocuk Oyun Alanı
- 2% Tenis Oynamak
- 2% Voleybol Oynamak
- 2% Basketbol Oynamak
- 18% Bisiklet Sürmek
- 6% Paten Sürmek
- 58% Yeşil Alanlar
- 4% Balon Atışı Yapmak

Erkek ziyaretçilerin eğlence nedenleri;

- 2% Çocuk Oyun Alanı
- 2% Tenis Oynamak
- 4% Voleybol Oynamak
- 6% Basketbol Oynamak
- 10% Bisiklet Sürmek
- 2% Paten Sürmek
- 40% Yeşil Alanlar
- 10% Balon Atışı Yapmak

Şekil 18. Ziyaretçilerin eğlence tercihi grafiği

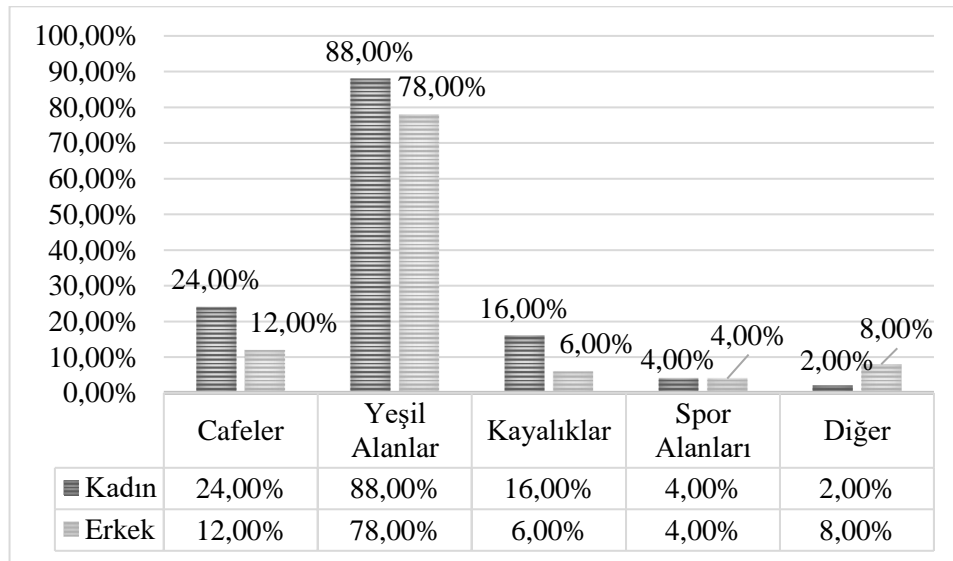
- Ziyaretçilerin taleplerini karşılayabilecek yeni mekânların oluşturulması alanın daha çok tercih edilmesine olanak sağlayacaktır. Ziyaretçilerin en çok sevdiği mekânların aşağıdaki şekilde olduğu tespit edilmiştir (Şekil 19).

Kadın ziyaretçilerin eğlence nedenleri;

- 24% Cafeler
- 88% Yeşil Alanlar
- 16% Kayalıklar
- 4% Spor Alanları
- 8% Diğer

Erkek ziyaretçilerin eğlence nedenleri;

- 12% Cafeler
- 78% Yeşil Alanlar
- 6% Kayalıklar
- 4% Spor Alanları
- 2% Diğer

Şekil 19. Ziyaretçilerin en çok sevdiği mekânların grafiği

Kart, (2005) çalışmasında, parkın en çok sevilen mekânını, %42 oranla yapay gölet ve çevresi, %34 oranla köşkler, % 14 oranla her yeri ve %10 oranla da ormanlık alan ve piknik alanı olarak tespit etmiştir Alan içerisinde yer alan mekânların farklı oluşu ziyaretçilerin mekâna karşı olan ilgilerinde farklılıklar yaratmaktadır.

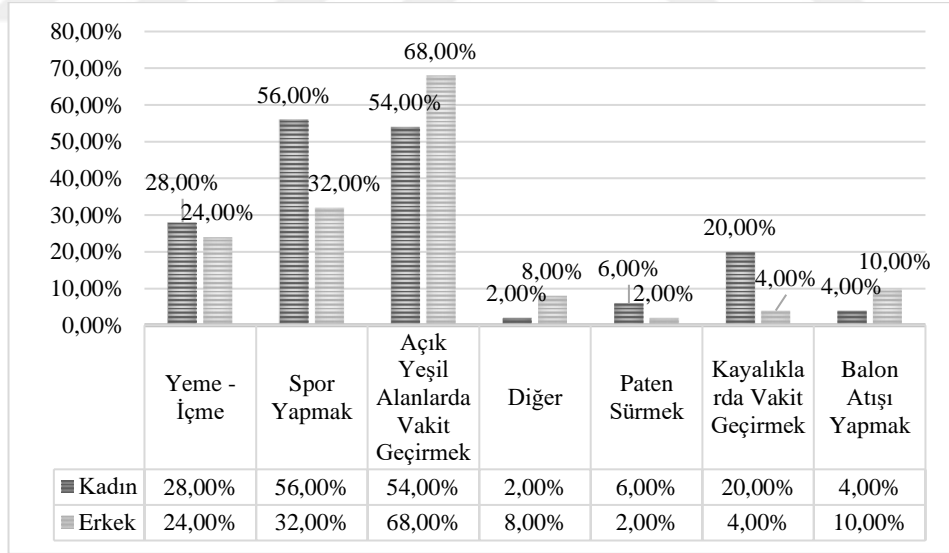
➤ Ziyaretçilerin en çok sevdiği aktiviteler (Şekil 20);

Kadın ziyaretçilerin en çok sevdiği aktiviteler;

- 28% Yeme – İçme
- 56% Spor Yapmak
- 54% Açık Yeşil Alanlarda Vakit Geçirmek
- 2% Diğer
- 2% Paten Sürmek
- 20% Kayalıklarda Vakit Geçirmek
- 4% Balon Atışı Yapmak

Erkek ziyaretçilerin en çok sevdiği aktiviteler;

- 24% Yeme – İçme
- 32% Spor Yapmak
- 68% Açık Yeşil Alanlarda Vakit Geçirmek
- 8% Diğer
- 6% Paten Sürmek
- 4% Kayalıklarda Vakit Geçirmek
- 10% Balon Atışı Yapmak

Şekil 20. Ziyaretçilerin en çok sevdiği aktiviteler grafiği

Atasever vd, (2019) çalışmasında, en çok sevilen spor aktivitelerini tespit etmeye çalışmıştır. Ziyaretçilerin %42,5'inin takım sporlarını tercih ettiğini tespit etmiştir. Bu çalışmada da ziyaretçilerin en çok yeşil alan ve spor aktivitelerini sevdiğini tespit edilmiştir.

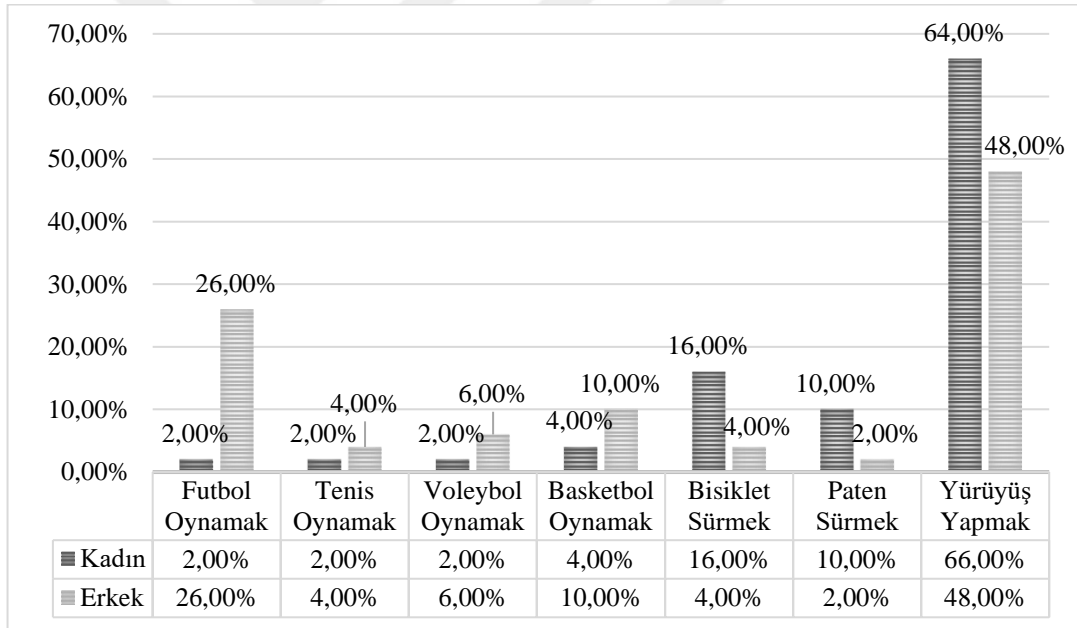
- Şekil 20’de belirtildiği gibi ziyaretçilerin en çok sevdiği aktivitelerden biri de ‘‘spor yapmak’’ olarak tespit edilmiştir. Spor yapma amaçlı ziyaretçilerin alana geliş nedenleri kontrol edildiğinde aşağıdaki bulgular tespit edilmiştir (Şekil 21).

Kadın ziyaretçilerin en çok sevdiği spor aktiviteleri oranı:

- 2% Futbol Oynamak
- 2% Tenis Oynamak
- 2% Voleybol Oynamak
- 4% Basketbol Oynamak
- 16% Bisiklet Sürmek
- 10% Paten Sürmek
- 66% Yürüyüş Yapmak

Erkek ziyaretçilerin en çok sevdiği spor aktiviteleri oranı:

- 26% Futbol Oynamak
- 4% Tenis Oynamak
- 6% Voleybol Oynamak
- 10% Basketbol Oynamak
- 4% Bisiklet Sürmek
- 2% Paten Sürmek
- 48% Yürüyüş Yapmak

Şekil 21. Ziyaretçilerin en çok spor aktiviteleri grafiği

Yücel vd, (2015) çalışmasında, araştırmaya katılan çocukların spor tercihlerini belirlemeye çalışmıştır. Çalışma sonucu kontrol edildiğinde en çok sırayla futbol, hentbol ve tekvando sporlarının tercih edildiğini tespit etmiştir.

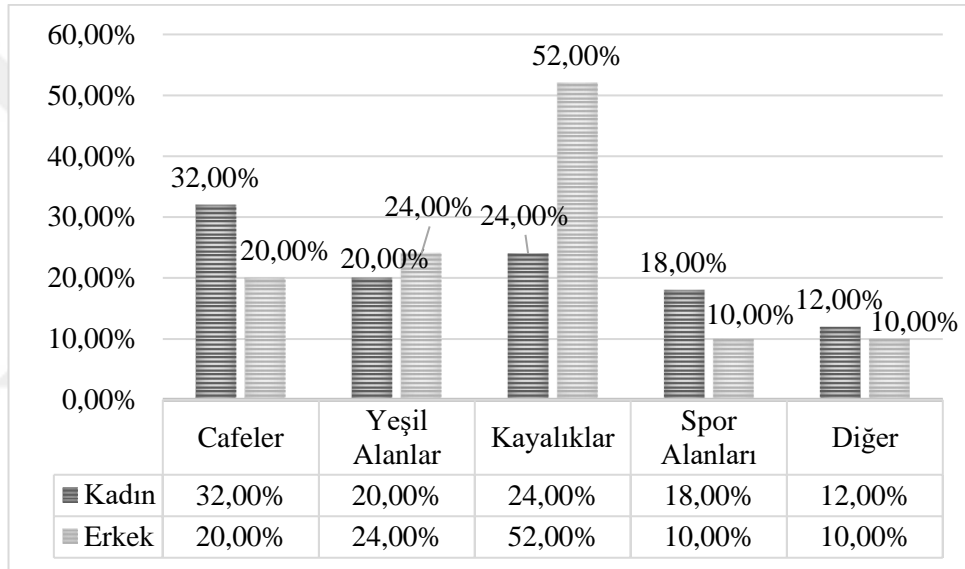
- Ziyaretçilerin en az sevdiği mekânların aşağıdaki şekilde olduğu tespit edilmiştir (şekil 22).

Kadın ziyaretçilerin en az sevdiği mekânlar oranı;

- 32% Cafeler
- 20% Yeşil Alanlar
- 24% Kayalıklar
- 18% Spor Alanları
- 12% Diğer

Erkek ziyaretçilerin en az sevdiği mekânlar oranı;

- 20,00% Cafeler
- 24% Yeşil Alanlar
- 52,00% Kayalıklar
- 10,00% Spor Alanları
- 10% Diğer

Şekil 22. Ziyaretçilerin en az sevdiği mekânlar grafiği

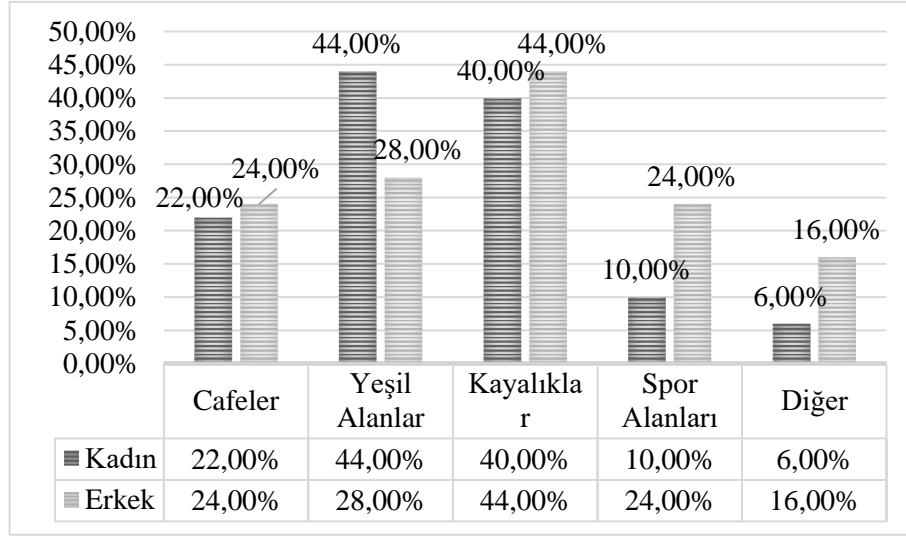
- Anket çalışmasına katılan bireylerin iyileştirilmesi gerektiğini düşündüğü mekânların aşağıdaki şekilde olduğu belirlenmiştir (Şekil 23).

Kadın Ziyaretçiler için;

- 22% Cafeler
- 44% Yeşil Alanlar
- 40% Kayalıklar
- 10% Spor Alanları
- 6% Diğer

Erkek Ziyaretçiler için;

- 24% Cafeler
- 28% Yeşil Alanlar
- 44% Kayalıklar
- 24% Spor Alanları
- 16% Diğer

Şekil 23. Ziyaretçilerin iyileştirilmesi gerektiğini düşündüğü mekânlar grafiği

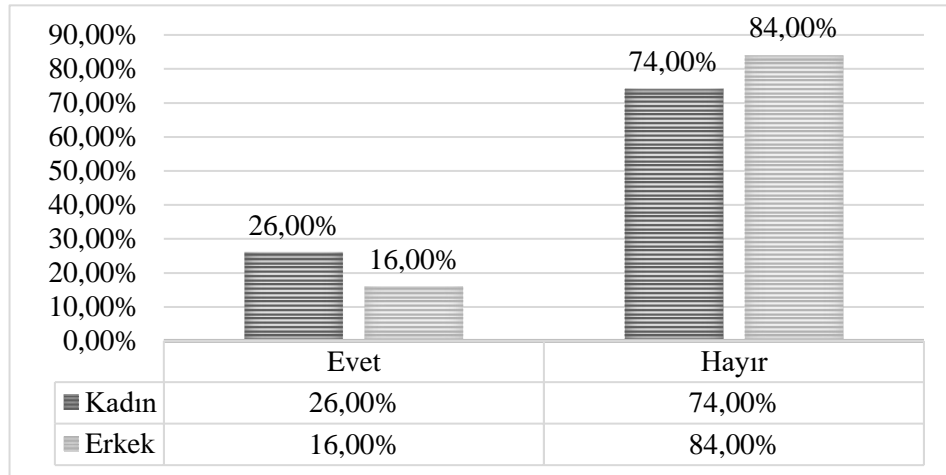
- Anket çalışmasına katılan bireylerin alanda bulunan donatıların yeterli olup olmadığına yönelik düşünceleri aşağıdaki şekilde tespit edilmiştir (Şekil 24).

Kadın ziyaretçilere göre donatı yeterliliği;

- 26% Evet
- 74% Hayır

Erkek ziyaretçilere göre donatı yeterliliği;

- 16% Evet
- 84% Hayır

Şekil 24. Ziyaretçilere göre Moda Sahili donatı yeterliliği grafiği

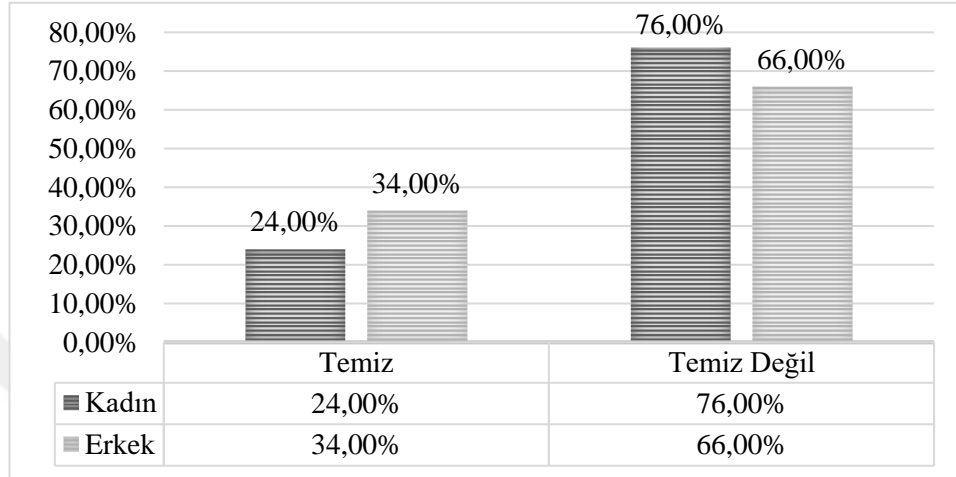
- Anket çalışmasına katılan bireylerin alanın temizliğinin yeterli olup olmadığına yönelik düşünceleri aşağıdaki şekilde tespit edilmiştir (Şekil 25).

Kadın ziyaretçilere göre alan temizliği;

- 24% Temiz
- 76% Temiz değil

Erkek ziyaretçilere göre alan temizliği;

- 34% Temiz
- 66% Temiz değil

Şekil 25. Ziyaretçilere göre Moda Sahili temizlik yeterliliği grafiği

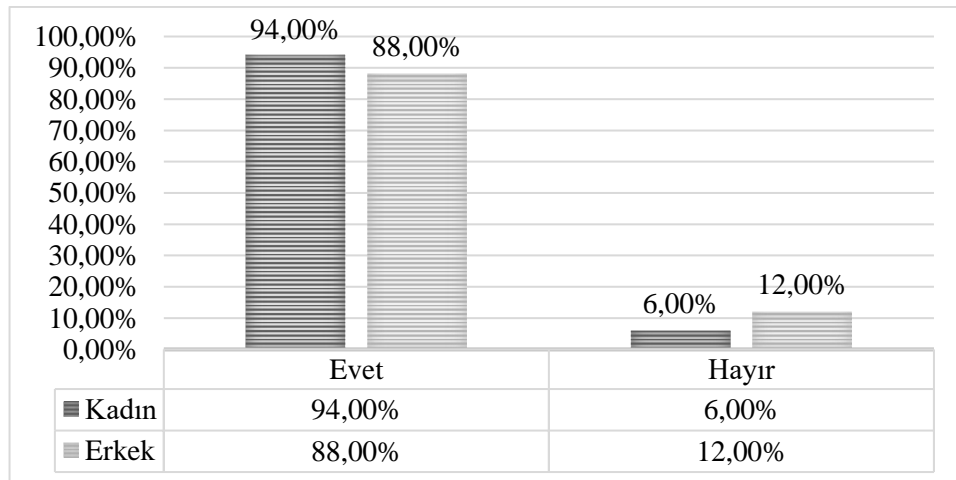
- Anket çalışmasına katılan bireylerin Moda Sahili'ni diğer ziyaretçilere önerip önermemesi ile ilgili düşünceleri aşağıdaki şekilde tespit edilmiştir (Şekil 26).

Kadın ziyaretçilere Moda Sahili öneri oranı;

- 94% Evet
- 6% Hayır

Erkek ziyaretçilere Moda Sahili öneri oranı;

- 88% Evet
- 12% Hayır

Şekil 26. Moda Sahili öneri grafiği

Mekânsal anket çalışması sonucunda ziyaretçilerin Moda Sahili'ni oldukça sevdiği tespit edilmiştir. Sadece yapılacak birkaç iyileştirme çalışmasıyla zaten oldukça yoğun ilgi gören alanı daha da fazla ilgi gören bir alan yapılması mümkündür.

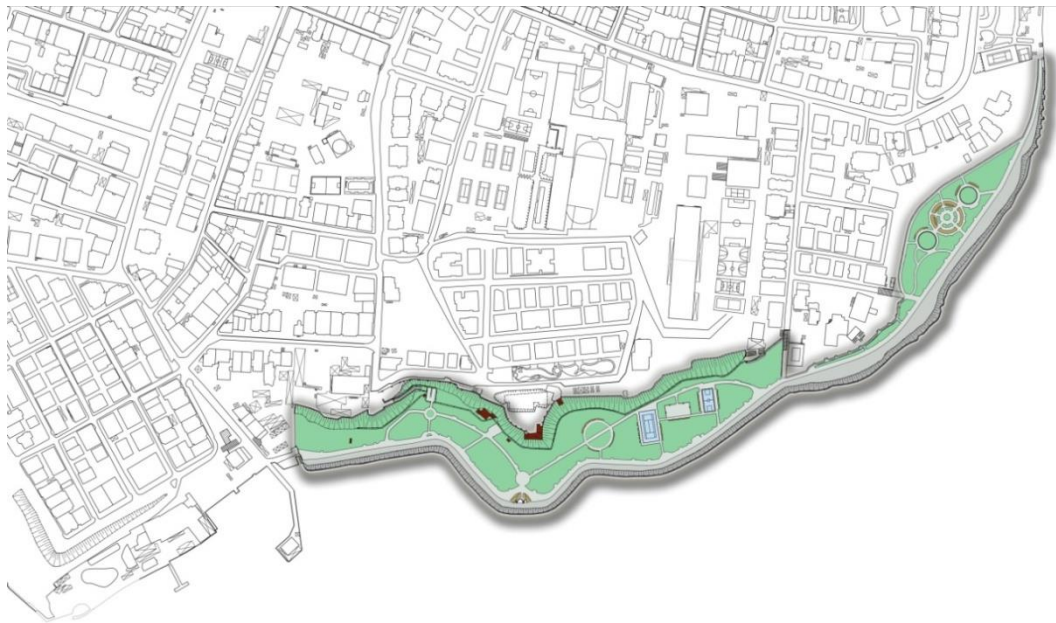
3.3 Araştırma Kapsamında Yapılan Ziyaretçi Temelli Fotoğraflama Tekniği'nden Elde Edilen Bulgular

15 kadın 15 erkek olmak üzere toplam 30 denek ile yapılan çalışmada, deneklere alanda gitmeyi en çok sevdikleri ve gitmeyi en az sevdikleri alanların birer fotoğraflarını çekmeleri istenmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen bulgular aşağıdaki gibidir.

3.3.1 Ziyaretçilerin En Çok Tercih Ettikleri Mekânlar

Katılımcıların en çok tercih ettikleri mekânlar sırasıyla açık yeşil alanlar, spor alanları ve birince - ikinci çocuk oyun alanlarıdır.

Açık Yeşil Alanlar: Moda Sahili'nde en çok tercih edilen mekân açık yeşil alanlardır. Ziyaretçiler açık yeşil alanlar üzerinde oturup sohbet etmekten oldukça fazla keyif almaktadırlar. Açık yeşil alanlarının bakımının daha iyi yapılması ve temizliğine önem verilmesi halinde ziyaretçilere daha konforlu bir dinleme alanı oluşturulacaktır (Şekil 27-28).

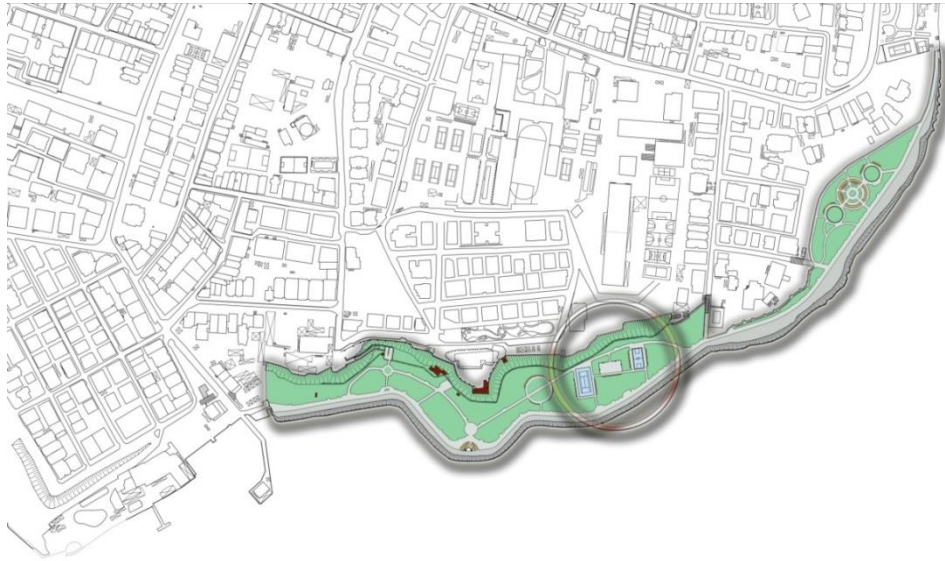

Şekil 27. Açık yeşil alanların konumu

Şekil 28. Açık yeşil alan görüntüleri

Spor Alanları: Gençler zamanlarını sağlıklı bir şekilde geçirebilmek için sıklıkla spor yapmaktadırlar. Özellikle temiz havada yapılan sporları daha çok tercih etmektedirler. Moda Sahili'nde basketbol, voleybol ve tenis sahaları ziyaretçilerin en çok tercih ettikleri ikinci mekân olmuştur (Şekil 29-30).

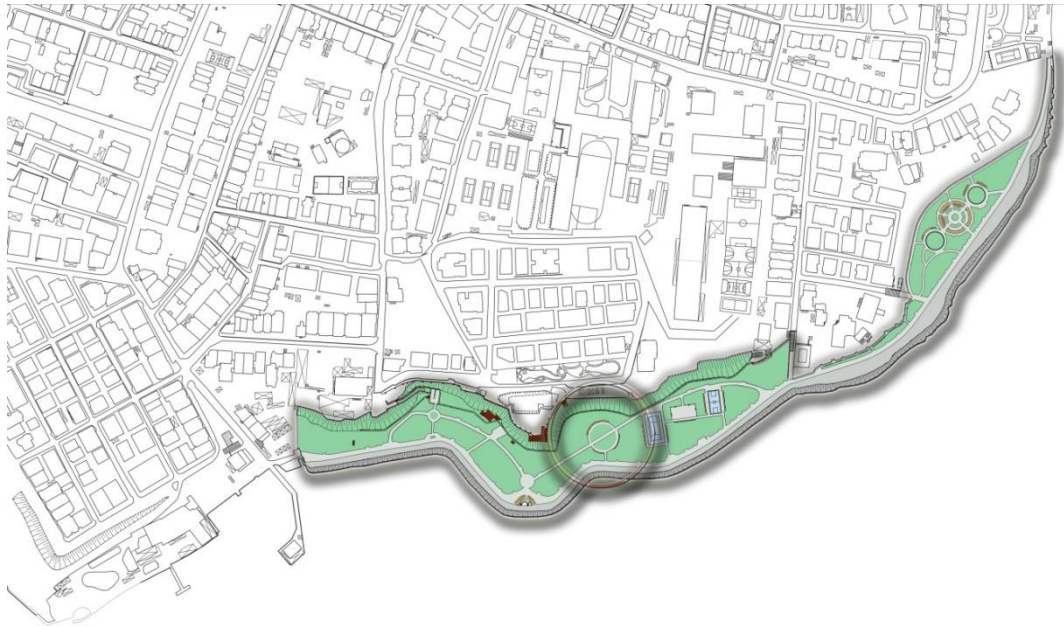

Şekil 29. Spor alanlarının konumu

Şekil 30. Spor alanı görüntüleri

Birinci ve İkinci Çocuk Oyun Alanları: Moda Sahili'ne özellikle çocukları ile gelen ebeveynler çocuklarının keyifli zaman geçirebilmeleri için sahilinin ortasında yer alan iki çocuk alanını tercih etmektedirler. Tercih edilen çocuk oyun alanları alanda en çok tercih edilen üçüncü mekân olmuştur (Şekil 31-32).

Şekil 31. Çocuk oyun alanlarının konumu

Şekil 32. Çocuk oyun alanlarının görüntüleri

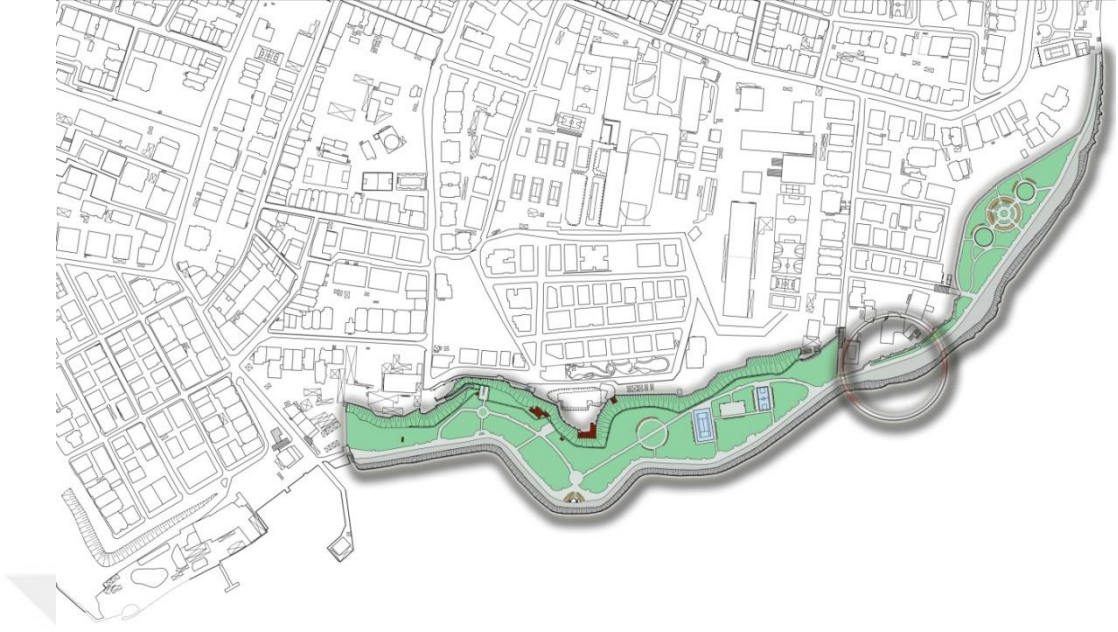
3.3.2 Ziyaretçilerin En Az Tercih Ettikleri Mekânlar

Çalışmaya katılan bireylerin en az tercih ettikleri mekânlar sırasıyla işlevsiz alan, ikinci bölge, kamelya alanı, üçüncü çocuk oyun alanı, oval oturma alanı ve kayalık alanlar olarak tespit edilmiştir.

İşlevsiz Alan: Alanda bulunan inşaat alanının çevresi, hem görsel kirlilik yarattığı hem de tehlike barındırmasından kaynaklı ziyaretçilerin tercih etmedikleri mekânlar arasında ilk sırada yer almaktadır.

Şu an aktif bir inşaat çalışması bulunmamaktadır. Özellikle Moda Sahili gibi ziyaretçilerin oldukça yoğun olarak tercih ettikleri bir alanda inşaat alanının bulunması alanın imajını olumsuz etkilemektedir.

Aynı zamanda mekânda bulunan çimlerin sulama sisteminin bir parçası olan yeşil kapaklar kırılmasıyla oluşan çukur sebebiyle tehlike içermektedir (Şekil 33-34).

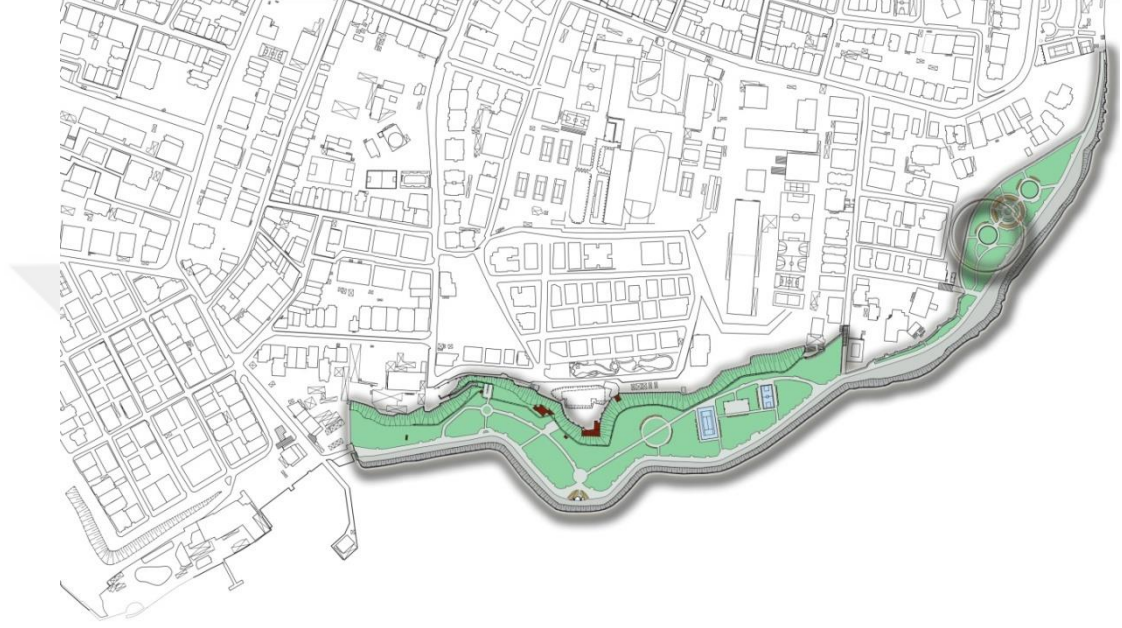

Şekil 33. İşlevsiz alanın konumu

Şekil 34. İşlevsiz alana ilişkin görüntüler

İkinci Bölge: Ortasında egzersiz aletlerinin olduğu spor alanı ve çevresinde sıralı oturma alanlarının bulunduğu mekân ziyaretçiler tarafından çok fazla tercih edilmemektedir. Moda Sahili'nin diğer spor alanlarına ve oturma alanlarına göre daha az tercih edilen mekânlar arasında ikinci sıradadır. Daha çok yaşça büyük ziyaretçiler tarafından tercih edilmektedir (Şekil 35-36).

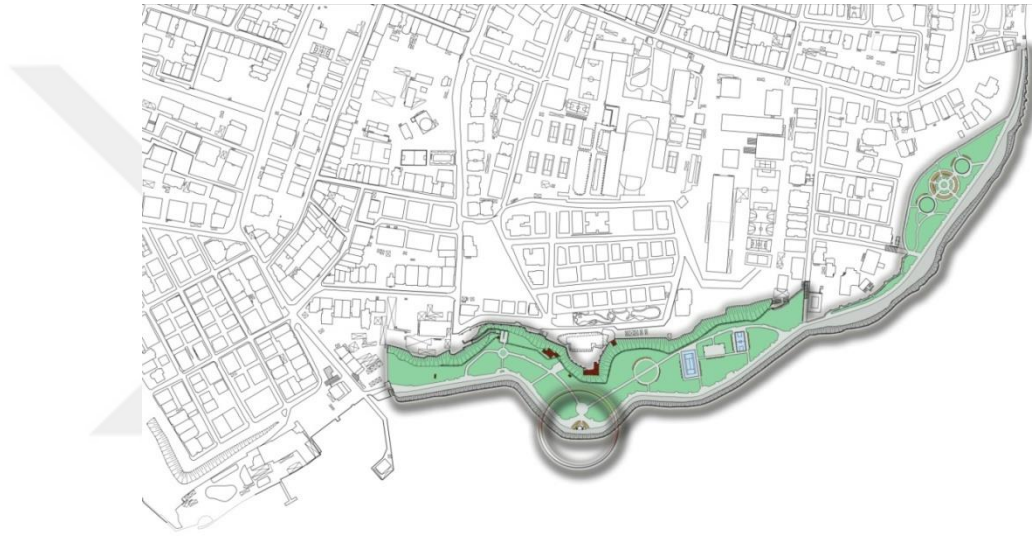

Şekil 35. İkinci bölgenin konumu

Şekil 36. İkinci bölgeye ait gündüz ve gece görüntüleri

Kamelya Alanı: Kamelya, sahilin tam ortasında ve kayalıklar üzerine oturtulmasından kaynaklı konum olarak alanın en güzel yerlerinden birinde bulunmaktadır. Ziyaretçilerin bir kısmının yoğun olarak tercih ettiği bir mekândır. Ancak bakımsız olması ziyaretçilerin büyük bir kısmının en az tercih ettiği üçüncü mekân olmuştur. Merdiven kenarında bulunan oturma yerlerinin kırılmış olması demirlerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu da hem tehlike hem de görsel olarak sorun teşkil etmektedir. Aynı zamanda ziyaretçilerin mekânı temiz kullanmamasından dolayı mekânda çöplerin birikmesi tercih edilmemesine neden olan bir diğer en büyük nedenden biridir (Şekil 37-38).

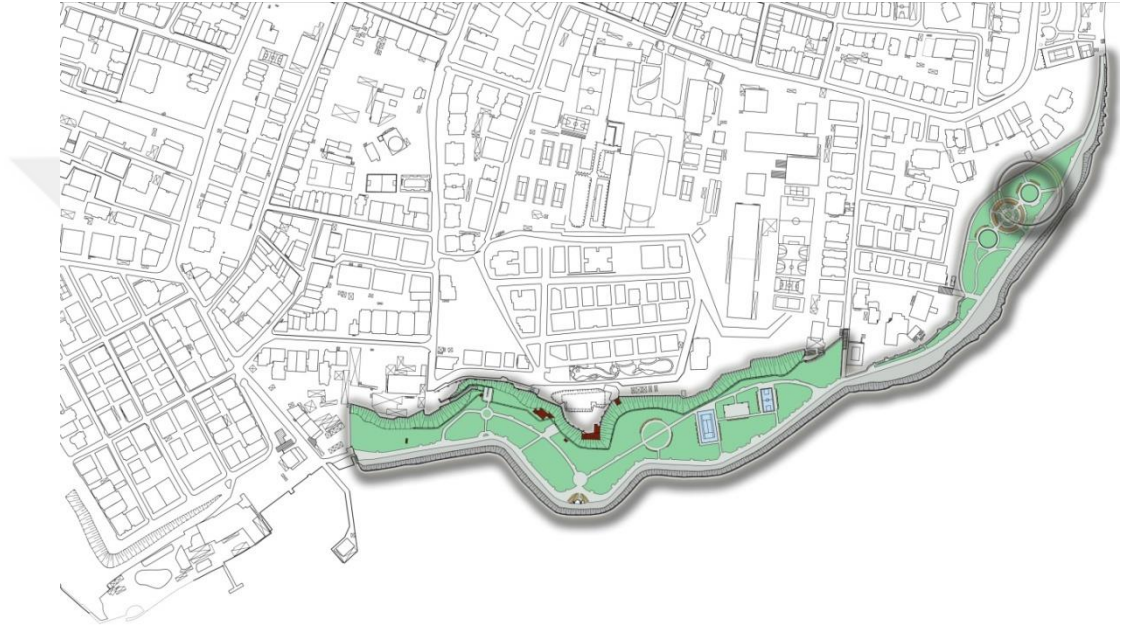

Şekil 37. Kamelya alanının konumu

Şekil 38. Kamelya alanı, kırık oturma birimleri ve kötü görüntüleri

Üçüncü Çocuk Oyun Alanı: Moda Sahili'nde 3 çocuk oyun alanı bulunmaktadır. Bunlardan ikisi alanın yoğun olarak kullanıldığı bölgede yer aldığı için ziyaretçilerin de yoğun kullandıkları çocuk oyun alanları olmuştur. Alanın sonunda bulunan üçüncü çocuk oyun alanı hem yoğun kitleye uzak olması hem de alanın sonunda yer almasından kaynaklı ulaşımın daha zor olmasından dolayı en az tercih edilen dördüncü mekân olmuştur. Kullanılan oyun ekipmanları da mekânın daha az tercih edilmesine neden olan diğer bir nedendir (Şekil 39-40).

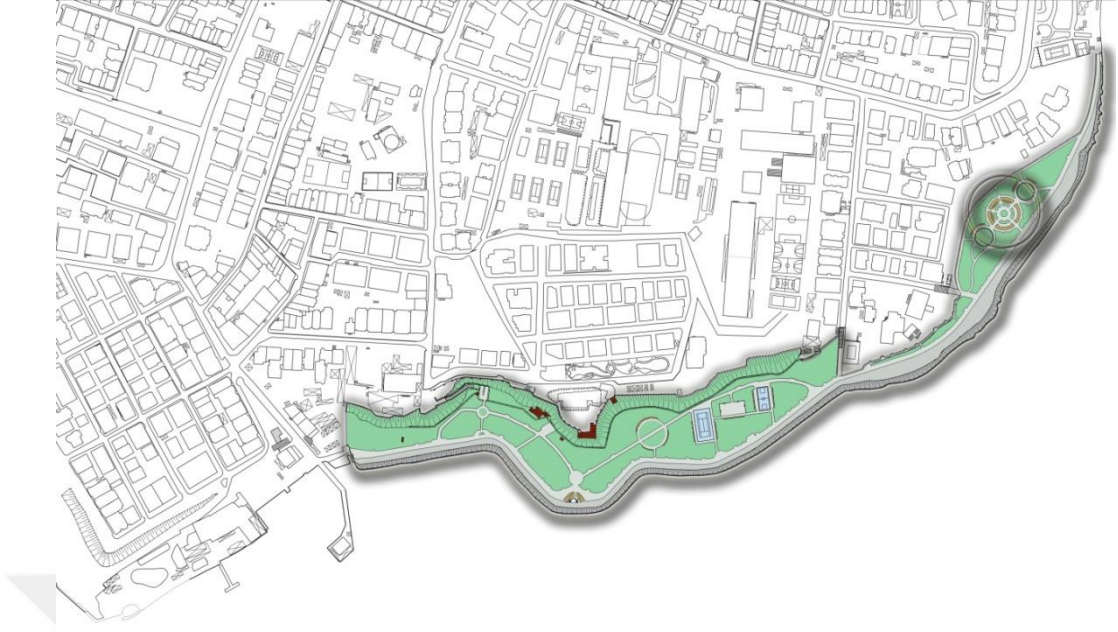

Şekil 39. Üçüncü çocuk oyun alanının konumu

Şekil 40. Üçüncü çocuk oyun alanının görüntüsü

Oval Oturma Alanı: Moda Sahili denilince akla ilk olarak açık yeşil alanlarda oturup sohbet etmek gelmektedir. Bu sebepten ve sahilin sonunda yer almasından dolayı alandaki oval oturma alanı daha sakindir. Ziyaretçiler samimi ortamları daha fazla tercih ettikleri için oturma alanları en az tercih edilen beşinci mekân olmuştur (Şekil 41-42).

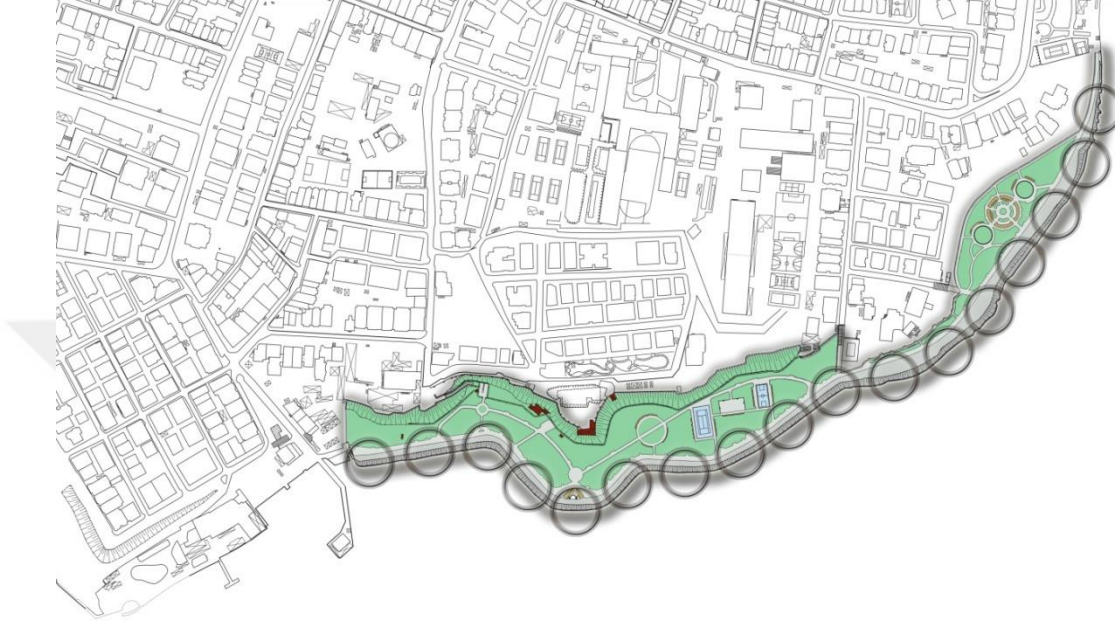

Şekil 41. Oval oturma alanının konumu

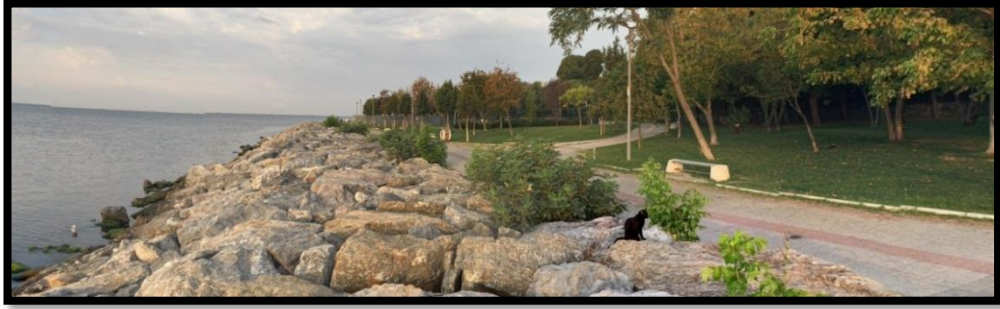

Şekil 42. Oval oturma alanının görüntüleri

Kayalık Alanlar: Moda Sahili'nde bulunan kayalıkların dik olması yani üst yüzeylerin çok fazla düz olmaması ve temizliğine önem gösterilmemesinden dolayı ziyaretçiler çok fazla tercih etmemektedirler. Kayalıklar ziyaretçilerin en az tercih ettikleri altıncı mekân olarak tespit edilmiştir (Şekil 43-44).

Şekil 43. Kayalık alanlarının konumu

Şekil 44. Kayalık alanlarının görüntüsü

3.4 Anlamsal Farklılaşım Tekniği'nden Elde Edilen Bulgular

Çalışmanın son aşamasında 8 öge seçilip bunların diaları çekilmiş ve değerlendirmede her bir sıfat çifti için deneklerin vermiş olduğu puanların ortalaması alınmıştır (Şekil 45). Böylece alanın sıfat çiftleri açısından genel değerlendirilmesi yapılmıştır. Anket 15 kadın ve 15 erkek olmak üzere toplam 30 peyzaj mimarı ile yapılmıştır.

Şekil 45. Anlamsal Farklılaşım Tekniği'nde kullanılan dialar

Her biri 3 bölgeyi temsil eden diaları alınan mekânlar; 1 numaralı fotoğraf üçüncü bölgede yer alan 3.çocuk oyun alanından, 2 numaralı fotoğraf üçüncü bölgede yer alan oval oturma alanından, 3 numaralı fotoğraf ikinci bölgede yer alan basketbol sahası alanından, 4 numaralı fotoğraf üçüncü bölgede yer alan egzersiz alanından, 5 numaralı fotoğraf birinci bölgede yer alan açık yeşil alandan, 6 numaralı fotoğraf birinci bölgede yer alan 1. çocuk oyun alanından, 7 numaralı fotoğraf ikinci bölgede yer alan kayalık alanından, 8 numaralı fotoğraf ise birinci bölgede yer alan kamelya alanındandır.

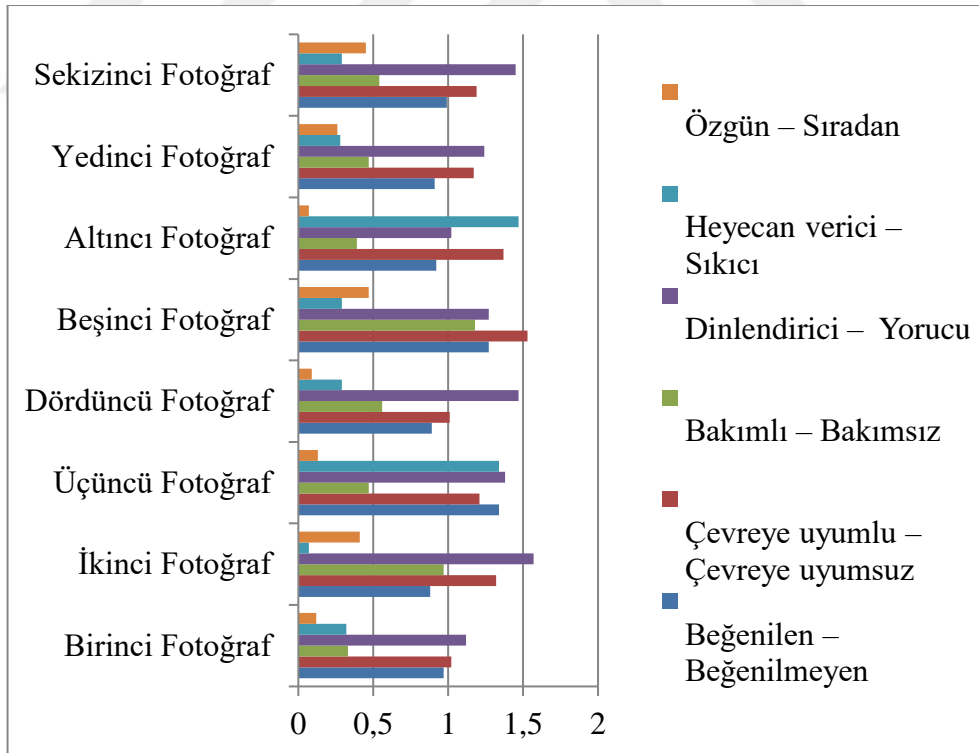
Sıfat çiftlerinin genel değerlendirilmesi sonucunda elde edilen bulgular (Tablo 7, Şekil 46);

- Birinci fotoğraf için; Beğenilen – Beğenilmeyen (0,97), Çevreye uyumlu – Çevreye uyumsuz (1,02), Bakımlı – Bakımsız (0,33), Dinlendirici – Yorucu (1,12), Heyecan verici – Sıkıcı (0,32), Özgün – Sıradan (0,12),
- İkinci fotoğraf için; Beğenilen – Beğenilmeyen (0,88), Çevreye uyumlu – Çevreye uyumsuz (1,32), Bakımlı – Bakımsız (0,97), Dinlendirici – Yorucu (1,57), Heyecan verici – Sıkıcı (0,07), Özgün – Sıradan (0,41),
- Üçüncü fotoğraf için; Beğenilen – Beğenilmeyen (1,34), Çevreye uyumlu – Çevreye uyumsuz (1,21), Bakımlı – Bakımsız (0,47), Dinlendirici – Yorucu (1,38), Heyecan verici – Sıkıcı (1,34), Özgün – Sıradan (0,13),
- Dördüncü fotoğraf için; Beğenilen – Beğenilmeyen (0,89), Çevreye uyumlu – Çevreye uyumsuz (1,01), Bakımlı – Bakımsız (0,56), Dinlendirici – Yorucu (1,47), Heyecan verici – Sıkıcı (0,29), Özgün – Sıradan (0,09),
- Beşinci fotoğraf için; Beğenilen – Beğenilmeyen (1,27), Çevreye uyumlu – Çevreye uyumsuz (1,53), Bakımlı – Bakımsız (1,18), Dinlendirici – Yorucu (1,27), Heyecan verici – Sıkıcı (0,29), Özgün – Sıradan (0,47),
- Altıncı fotoğraf için; Beğenilen – Beğenilmeyen (0,92), Çevreye uyumlu – Çevreye uyumsuz (1,37), Bakımlı – Bakımsız (0,39), Dinlendirici – Yorucu (1,02), Heyecan verici – Sıkıcı (1,47), Özgün – Sıradan (0,07),
- Yedinci fotoğraf için; Beğenilen – Beğenilmeyen (0,91), Çevreye uyumlu – Çevreye uyumsuz (1,17), Bakımlı – Bakımsız (0,47), Dinlendirici – Yorucu (1,24), Heyecan verici – Sıkıcı (0,28), Özgün – Sıradan (0,26),

- Sekizinci fotoğraf için; Beğenilen – Beğenilmeyen (0,99), Çevreye uyumlu – Çevreye uyumsuz (1,19), Bakımlı – Bakımsız (0,54), Dinlendirici – Yorucu (1,45), Heyecan verici – Sıkıcı (0,29), Özgün – Sıradan (0,45).

Tablo 7. Anlamsal Farklılaşım Tekniğinden elde edilen bulgular

	KULLANILAN DİALAR							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Beğenilen Beğenilmeyen	0,97	0,88	1,34	0,89	1,27	0,92	0,91	0,99
Çevreye uyumlu Çevreye uyumsuz	1,02	1,32	1,21	1,01	1,53	1,37	1,17	1,19
Bakımlı Bakımsız	0,33	0,97	0,47	0,56	1,18	0,39	0,47	0,54
Dinlendirici Yorucu	1,12	1,57	1,38	1,47	1,27	1,02	1,24	1,45
Heyecan verici Sıkıcı	0,32	0,07	1,34	0,29	0,29	1,47	0,28	0,29
Özgün Sıradan	0,12	0,41	0,13	0,09	0,47	0,07	0,26	0,45

Şekil 46. Anlamsal Farklılaşım Tekniği'nden elde edilen bulgular grafiği

6.5 Çalışmada Kullanılan Tekniklerin İlişkilendirilmesi

Çalışmada, gençlerin mekânsal ve görsel tercihleri belirlemek amacıyla 3 farklı teknik kullanılmıştır. Bu teknikler farklı denekler üzerinde ve farklı yöntemlerle uygulanmış ve birçok mekânın değerlendirmesinde de aynı sonuçlara varılmıştır.

Tablo 8’de kullanılan teknikler ve tekniklerden elde edilen bazı bulgular verilmiştir. Elde edilen bulgulara bakıldığında;

- Açık yeşil alanların daha çok tercih edildiği tespit edilmiştir. Aynı zamanda bakımlı ve özgün sıfatlarının oranlarının en yüksek olduğu alanlar olduğu belirlenmiştir.
- Kayalıklar mekânsal anket çalışmasında en az tercih edilen mekân olmuştur. Aynı zamanda da VEP Tekniğinde en az tercih edilen mekânlar arasında yer almıştır.

Tablo 8. Çalışmada kullanılan tekniklerin ilişkilendirilmesi

Kullanılan Teknikler	Mekânsal Anket Çalışması	VEP Tekniği	Anlamsal Farklılaşım Tekniği
En Çok Tercih Edilenler Mekân ve Aktiviteler	<ul style="list-style-type: none">▪ En çok tercih edilen aktivite; Yeşil alanlarda vakit geçirmek▪ En çok sevilen mekân; Yeşil alanlar	<ul style="list-style-type: none">▪ En çok sevilen mekânlar;▪ Yeşil alanlar▪ Spor alanları▪ 1. ve 2. çocuk oyun alanları	<ul style="list-style-type: none">▪ En beğenilen; Spor alanı▪ En çevreye uyumlu; Açık yeşil alanlar▪ En bakımlı; Açık yeşil alanlar▪ En dinlendirici; Oval oturma alanı▪ En heyecan verici; Çocuk oyun alanı,▪ En özgün; Açık yeşil alan
En Az Tercih Edilenler Mekân ve Aktiviteler	<ul style="list-style-type: none">▪ En az sevilen mekân; Kayalıklar▪ İyileştirilmesi ve değiştirilmesi gereken alanlar; yeşil alan ve kayalıklar	<ul style="list-style-type: none">▪ En az sevilen mekânlar;▪ İşlevsiz alan▪ İkinci bölge▪ Kamelya▪ 3. çocuk oyun alanı▪ Oval oturma alanı▪ Kayalıklar	<ul style="list-style-type: none">▪ En beğenilmeyen; Oval oturma alanı▪ En çevreye uyumsuz; 3. bölgedeki egzersiz spor alanı▪ En bakımsız; 3. çocuk oyun alanı▪ En yorucu; 1. ve 2. çocuk oyun alanları▪ En sıkıcı; Oval oturma alanı▪ En sıradan; 1. ve 2. çocuk oyun alanları

4 SONUÇ VE ÖNERİLER

Kentlerde yaşam kalitesini en üst düzeye çıkarabilmek için kentsel çevre içerisinde insanların kullanabilecekleri birbirinden farklı aktif ve pasif rekreasyon olanaklarının sağlanması gerekmektedir. Günümüzde kıyı alanlarının planlamalarına yönelik olarak çok sayıda peyzaj çalışması yapılmakta ve yapılan çalışmalarda ziyaretçilerin planlama sürecine dâhil edilmesiyle daha sağlıklı sonuçların ortaya çıkması sağlanmaktadır. Bu doğrultuda gençlerin daha fazla vakit geçirebilecekleri mekânların oluşturulmasıyla birlikte sosyal çevre ile ilişkileri artmakta ve kişisel gelişimlerine katkı sağlayacak aktivitelerle birlikte gençler daha güzel vakit geçirme imkânı bulabilmektedirler. Moda Sahili'nin de gençlerin bu ihtiyaçlarını karşılayabilecek birçok olanağa sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu ihtiyaçların daha iyi seviyelere çıkarılabilmesi için yeni mekânların kurgulanması gerekmektedir. Böylelikle gençlerin daha sağlıklı bireyler olmalarına olanak sağlanmış olacaktır.

Özel sektör çalışanları genel olarak esnek çalışma saatleri içerisinde, yoğun ve yorucu bir iş hayatına sahiptir. İş hayatının bu yorucu etkisini minimize edebilmek için huzur veren, sakin mekânlara yönelim oldukça fazladır. Özellikle de İstanbul gibi metropol şehirlerde yaşayan özel sektör çalışanları, şehrin karmaşası ve yorucu havasından uzaklaşabilmek için de kıyı ve açık yeşil alanları tercih etmektedir. Hem yeşilin kokusu hem de denizin huzuru mutluluk veren en önemli unsurlardan birileridir. Ülkemizin nüfus bakımından en yoğun ili olan İstanbul, bu bağlamda huzura en çok ihtiyaç duyulan yerlerin öncüsüdür .

Çalışmada insanların kıyı alanlarına olan özlemlerinin ne derece fazla olduğu gözlemlenmiş ve açık yeşil alanların huzur veren görüntüsünün Moda Sahili'nin birincil tercih edilmesine etken olduğunu tespit edilmiştir. Kullanılan teknikler ile birlikte alana gelen ziyaretçilerin alandan beklentileri hakkında bilgi sahibi olunmuş ve ziyaretçi davranışlarının mekânlara göre ne derece değişiklik gösterdiği incelenmiştir. Çalışmada, 3 farklı tekniğin kullanılmasıyla elde edilen bulgular ile

gençlerin mekân tercihlerinin belirlenmesi kolaylaşmıştır. Her bir teknik kendi özelinde ele alınmış ve elde edilen bulgular kendi aralarında ilişkilendirilmiştir.

İlk olarak yapılan mekânsal anket çalışması ile gençlerin alana daha çok arkadaşları ile geldikleri ve alanı daha çok eğlence ve dinlenme amacıyla tercih ettikleri tespit edilmiştir. Özellikle açık yeşil alanlarda oluşturulan mekânlarda çeşitli aktivitelere katılmak ve doğanın huzur veren dokusuyla dinlenmek vazgeçilmez tercihleri arasında yer almıştır. Açık yeşil alanların yanı sıra sahilde bulunan spor alanlarında da vakit geçirmek genç ziyaretçiler tarafından oldukça fazla tercih edilmektedir. Gençlerin bu tercihleri dikkate alınarak tasarımlar yapılmalıdır. Özellikle açık yeşil alanlarda oluşturulan mekânların konforlu ve işlevsel olmasına özen gösterilmelidir. Aynı zamanda spor alanlarının bakımlarının ve temizliklerinin daha sık yapılıp daha sağlıklı bir ortamın oluşturulması esas alınmalıdır. Spor alanlarının kapasitesinin de artırılmasıyla daha fazla ziyaretçiye hizmet veren alanların oluşturulması, sahilin olduğundan daha fazla aktif kullanılmasına olanak sağlamış olacaktır.

Çalışmada ikinci olarak kullanılan VEP tekniği ile gençlerin görsel açıdan mekân tercihlerini belirlemek amaçlanmıştır. Tekniğin kullanımından sonra elde edilen bulgularda gençlerin en çok tercih ettikleri mekânlar sırasıyla yeşil alanlar, spor alanları ve birinci - ikinci çocuk oyun alanları, en az tercih ettikleri mekânlar ise sırasıyla işlevsiz alan, ikinci bölge, kamelya alanı, üçüncü çocuk oyun alanı, oval oturma alanı ve kayalık alanlar olarak belirlenmiştir. Yaşam alanının görsel kalitesinin yüksek olması bireylerin mekânlarda daha keyifli vakit geçirmelerine olanak sağlamaktadır. Açık yeşil alanlarda kullanılan bitkilerin formlarının ve kalitesinin iyi olması, çim alanlarda drenaj sorunun olmaması, görsel kaliteyi bozacak her türlü etkenden uzak durulması alanın kalitesinin artmasına da katkı sağlayacaktır. Spor alanlarının da ihtiyacı karşılamasının yanında görsel olarak keyif alınabilecek tasarımlar ile kurgulanması gerekmektedir. Yine aynı şekilde çocuk oyun alanlarında da kullanılan ekipmanların, çocuklarının ilgisini çekecek yönde olması, sağlığa zararlı maddelerin kullanılmaması, güvenlik önlemlerinin alınması mekânın ebeveynler ve çocuklar tarafından daha çok tercih edilmesine olanak sağlayacaktır. Tekniğin kullanılması sonucunda ziyaretçilerin en az tercih ettiği işlevsiz alan, sahilin sonlarında yer almaktadır. Aktif bir inşaat çalışması bulunmamaktadır. Ancak tel örgülerle çevrili olması görsel kirliliğe neden

olmaktadır. Yine ikinci bölge de yer alan egzersiz alanı, üçüncü çocuk oyun alanı ve oval oturma alanı sahilin daha az kullanılan son tarafında yer aldığı için ziyaretçilerin daha az tercih ettikleri mekânlar olmuşlardır. Sahilin sonunda yer alması ulaşımı da zorlaştırdığı için tercih edilmesine engel olmaktadır. İkinci bölgede bulunan merdivenlerden alana giriş bulunmaktadır. Ancak merdivenlerin dar sokaklara açılması ve bölgenin sadece genel olarak mahalle sakinleri tarafından kullanılmasından kaynaklı diğer ziyaretçiler tarafından çok fazla tercih edilmemektedir. Moda Sahili yoğun bir ziyaretçi kitlesine sahiptir. Bu mekânların yoğun olmaması ziyaretçilerde daha soğuk bir algı yaratmakta ve görsel mekân tercihlerine pozitif etki etmemektedir. Sahilin giriş kısmında yer alan bölgede olduğu gibi son kısmında yer alan bölgenin de canlanması için ziyaretçilerin ilgisini çeken mekân tasarımları yapılmalı ve ulaşımı kolaylaştırılmalıdır. Kayalıklar üzerine konumlandırılmış kamelya konum bakımından sahilin en güzel yerlerinden birinde bulunmaktadır. Ancak bakımsız ve kirli olması görsel mekân tercihinde estetik açıdan daha geri planda kalmasına neden olmuştur. Yine aynı şekilde kayalıklarda bakımsız ve kirli olması sebebiyle daha tercih edilmektedir. Temiz ve rahat bir ortam mekânın tercih edilmesine etki eden en önemli unsurlardandır. Kayalıkların ve kamelyanın da temizliğine önem verilmesiyle ziyaretçilerin kullanım sıklığı da artacaktır.

Çalışmada son olarak kullanılan Anlamsal Farklılaşım Tekniği ile peyzaj mimarlarından, alanın çeşitli bölgelerinden çekilmiş olan fotoğrafları belirlenen sıfat çiftleri açısından puanlamaları istenmiştir. Sırasıyla üçüncü çocuk oyun alanı, oval oturma alanı, spor alanı, ikinci bölge, açık yeşil alanlar, birinci ve ikinci çocuk oyun alanı, kayalık alan ve kamelya alanı olmak üzere 8 ayrı fotoğraf belirlenmiş ve 1'den 8'e doğru numaralandırılmıştır.

- Sıfat çiftlerine göre puanlandırıldıklarında aşağıdaki bulgular elde edilmiştir;
- En beğenilen; Spor alanı,
 - En çevreye uyumlu; Açık yeşil alanlar,
 - En bakımlı; Açık yeşil alanlar,
 - En dinlendirici; Oval oturma alanı,
 - En heyecan verici; 1. ve 2. çocuk oyun alanı,
 - En özgün; Açık yeşil alan,
 - En beğenilmeyen; Oval oturma alanı,

- En çevreye uyumsuz; ikinci bölge,
- En bakımsız; 3. çocuk oyun alanı,
- En yorucu; 1. ve 2. çocuk oyun alanı,
- En sıkıcı; Oval oturma alanı,
- En sıradan; 1. ve 2. çocuk oyun alanı

Bu bulgular neticesinde son kullanılan teknikte de yine katılımcıların çoğunlukla diğer tekniklerden de elde edilen bulgularda olduğu gibi;

- Sahilin yoğun olarak kullanıldığı bölgede bulunan mekânları (açık yeşil alan, spor alanları ve 1. ve 2. çocuk oyun alanlarını) daha pozitif değerlendirdikleri,
- Yine genel olarak sahilin son kısmında yoğun olarak kullanılmayan mekânları (oval oturma alanı, ikinci bölge ve 1. ve 2. çocuk oyun alanları) daha negatif buldukları tespit edilmiştir.

Hem ziyaretçi fikirleri hem de alanda yapılan gözlem sonucunda, ziyaretçilerin mekânları daha aktif kullanabilmeleri için çeşitli öneriler getirilmiştir.

Bu öneriler aşağıdaki şekilde sıralanabilir;

- Sahilin güzel ve temiz havasında spor yapmak isteyen ziyaretçiler için mevcutta bulunan spor alanlarına ek olarak yeni spor alanlarının yapılması gerekmektedir. Aynı zamanda alanda var olan spor alanlarının bakımının daha iyi yapılması ve temizliğinin daha sık yapılmasıyla birlikte kullanımı daha fazla olacaktır.
- Bölgenin daha temiz olması ve bunun sürdürülebilirliği açısından bütün ziyaretçilerin temiz çevre bilincine sahip olması gerekmektedir. Temiz bir yaşam alanı ve sağlıklı bir çevrenin olabilmesinin ilk aşamasında kullanıcıların etkisinin büyük bir önemi olduğunu benimsetmek amacıyla ayın belirlenen günlerinde gönüllü ziyaretçilerin katılımı ile alan temizliğinin birlikte yapılması oldukça hoş bir aktiviteye olanak sağlayacaktır. Alanın çeşitli yerlerine konumlandırılmış panolarda alan temizliğini vurgulamak amacıyla alanda ziyaretçi yönetim merkezi konumlandırılmalıdır.
- Alandaki çöp kovaları oturma alanlarına çok yakın şekilde konumlandırılmıştır. Kullanımını kolaylaştırmak için yakın olması olanak sağlayacaktır ancak alan

kullanımı çok yoğun olduğu için çöp kutuları çok çabuk dolmakta ve çöp kutuları dolduğu içinde çöpler kutuların yanlarına konulmaktadır. Buda çöp yığımına sebebiyet vermektedir. Hem görsel açıdan kalitesiz bir görüntünün hem de ağır kokuların oluşmasına neden olmaktadır. Ağır kokuların oluşması da ziyaretçileri rahatsız etmekte ve yakın bölgelerde bulunan dinlenme alanlarının kullanımını azaltmaktadır. Çöp kutuları için özel alanlar yapılmalıdır.

- Alanın bazı bölgelerinde bulunan açık yeşil alanlarının drenaj sorunu bulunmaktadır. Açık yeşil alanlara yerleştirilen sprinklerin yönlerinin sabit olması yeşil alanda su birikintilerine neden olmakta ve alan kullanımını engellemektedir. Hem hareketli sprinklerin kullanılması hem de drenaj sorununun çözülmesi ile açık yeşil alanlarının kullanımı daha fazla artacaktır. Drenaj sorununun yaşandığı alanlarda suyun akışını kontrol etmek amacıyla yağmur bahçelerinin tasarlanması da sorunun çözülmesine katkı sağlayacaktır.
- Alanı daha çok gençler kullanmaktadır. Gençlerin, yeteneklerini daha çok ortaya çıkabilecekleri mekân tasarımları yapılmalıdır. Özellikle graffiti çalışması yapan gençler için alanın belirli bölgelerine yerleştirilebilecek çizim panoları belirlenebilir. Yapılan çalışmaların sergilenmesi de güzel bir aktiveye olanak sağlamış olacaktır. Böylelikle gençler yeteneklerinin daha çok farkına varabilecek ve özgüvenlerini daha çok ortaya koymuş olacaklardır.
- Alanda ziyaretçilerin ihtiyaçlarını giderebilmeleri için sadece bir tane tuvalet bulunmaktadır. Sahil boyunca bir tane bulunması yoğunluğu arttırmakta ve uzun sıraların oluşmasına neden olmaktadır. Alanın çeşitli bölgelerine konumlandırılması gereken yeni tuvaletlerin yapılması gerekmektedir.
- Alanda sokak müziği sergileyen gençlerde bulunmaktadır. Birbirinden güzel şarkılarla alanı ziyaret eden kullanıcılara hoş vakit geçirtmektedirler. Günün her saati müzik yapan gençler hem kendilerini eğlendirmekte hem de diğer ziyaretçilere güzel bir seyir ortamı oluşturmaktadır. Alanda mini bir konser alanının oluşturulması bu tür aktiviteler için daha iyi bir ortam hazırlayacaktır.

- Mekâna özgü tasarımlar ile oluşturulan kent mobilyaları alanın kimlik kazanmasına etki eden en önemli unsurlardan biridir. Daha konforlu kent mobilyalarının bulunması Moda Sahili'nin kullanımının artmasına olanak sağlayacaktır. Mekânlarda ziyaretçi kapasitesine orantılı şekilde kent mobilyalarının bulunması hem mekân kullanımını arttırmakta hem de ziyaretçilerin mekânda daha uzun süre vakit geçirmelerine olanak sağlayacaktır.

Sabahları soğuk havaların yanı sıra havaların ısınmasıyla birlikte Moda Sahili'nin park kısmında ve sahil şeridi kısmında erken saatlerde ruhlarını dinlendirmek için yoga yapanlar, öğlen sıcağında ağaçların arasına kurdukları hamaklarda ya da kamp sandalyelerine oturarak serinleyenler, yemyeşil çimenler üzerinde oturup hoş sohbet edenler, çimlere uzanıp ağaçların yeşil yaprakları arasında süzülen güneş ışıklarını seyredenler, ağaçsız bölgelerde gökyüzünün masmavi görüntüsünü seyre dalanlar, akşamüstü içecekleri eşliğinde günün yorgunluğunu sevdikleriyle atanlar, sahildeki meyve ağaçlarından topladıkları meyveleri yiyenler Moda Sahili'nde her gün rast gelebileceğimiz rutin aktivitelerden sadece bazılarıdır.

Ayrıca tasarım ürünü uygulama projesinde belirlenen donatı ve mekânlar, mevcut durum analizinde de tespit edilmiştir. Mevcut durumda donatı ve mekânlarda biçimsel ve fonksiyonel olarak bir değişiklik yapılmadığı görülmüştür. Uygulama projesinde yer almayan bir uygulamaya da mevcut durumda yer verilmemiştir. Uygulama projesinin mevcut durumda birebir uygulandığı sonucuna varılmıştır.

Alanın doğal yaşam dengesini bozmamak, alan yönetimi ve planlama sürecini sağlayabilmek amacıyla belirli önlemlerin alınması da gerekmektedir.

Bunlardan bazıları şunlardır;

- Alanın doğal yaşam dengesini korumak,
- Sürdürülebilirliğini sağlamak,
- Tasarlanan peyzaj düzenlenmelerinin uygulanmasını sağlamak,
- Alanda bulunan doğal kaynakların en doğru şekilde kullanılmasını sağlayarak hizmet kalitesini artırmak,
- Her türlü planlama sürecine ve karar aşamasına ziyaretçileri dâhil ekmektir.

Mekân kimliğinin ziyaretçiler üzerinde büyük önem taşıdığı aşikârdır. Çalışma alanının huzur veren yanının ziyaretçiler üzerinde bıraktığı mutluluk hissi çalışma sonucunda varılan en önemli unsurdur. İnsanların daha mutlu, daha sağlıklı, daha kaliteli bir yaşam sürdürebilmeleri için yeşilin huzuruna, mavinin sesine ve kokusuna ihtiyacı vardır. Bu ihtiyacı en verimli şekilde karşılayabilmek için alanı kullanan bütün ziyaretçilerin aynı hassasiyette olmaları gerekmektedir. Ayrıca açık yeşil alanların daha çok tercih edilmesi, günümüzde yeşil alanlara duyulan özlemin ne derece önemli olduğunu bir defa daha ortaya koymuştur.

Dolayısıyla gençlere yönelik oluşturulan mekânların daha cazip hale getirilmesi, daha kullanışlı olması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için ziyaretçilerin planlama sürecine dâhil edilmesi oldukça büyük bir önem taşımaktadır.

EKLER

EK 1 - Anket Çalışması

Bu çalışma İstanbul ili Kadıköy ilçesine bağlı Moda Sahili'ni ziyaret eden genç katılımcıların mekan tercihlerini belirlemek amacıyla Peyzaj Mimarlığı yüksek lisans öğrencisi Selvi ÇERİBAŞI tarafından yürütülmektedir. Anket için verilen bilgiler sadece bu çalışma için kullanılacaktır. Araştırma bilimsel bir nitelik taşıdığı için derlenen kişi bilgileri gizli tutulacaktır.

- Birden fazla seçenek sunulan sorular için birkaç seçeneği işaretleyebilirsiniz.

ANKET SORULARI

- Cinsiyetiniz?
 - K: E:
- Yaşınız?
 - 18–21
 - 21– 27
 - 27–33
 - 33–40
- Eğitim Durumunuz?
 - İlkokul
 - Lise
 - ÖnLisans
 - Lisans
 - Y.Lisans – Doktora ve üzeri
- Mesleğiniz?
 - Öğrenci
 - Özel Sektör Çalışanı
 - Memur
 - Çalışmıyor

➤ Nerede yaşıyorsunuz?

...

➤ Moda'da mı yaşıyorsunuz?

Evet

Hayır

➤ Moda Sahili'ne kimlerle gelirsiniz?

- Yalnız gelirim
- Ailemle gelirim
- Arkadaşlarımla gelirim

➤ Moda Sahili'ne ne sıklıkla gelirsiniz?

- Her günde
- Haftada bir gün
- Ayda bir gün
- Yılda bir gün
- Yılda birkaç gün
- Nadiren

➤ Moda Sahili'ne geliş sebebiniz nedir?

- İş
- Eğlence
 - Voleybol oynamak
 - Basketbol oynamak
 - Futbol oynamak
 - Tenis yapmak
 - Paten sürmek
 - Ağaçlar arasında gerilen ipten denge çalışması
 - Kayalıklarda oturmak
 - Balon vurma atışı yapmak
 - Bisiklet sürmek
 - Çocuk oyun alanlarında zaman geçirmek
 - Açık Yeşil alanlarda vakit geçirmek
- Dinlenme
- Yemek Yeme

- Diğer
- Moda Sahili'nde gitmeyi en çok sevdiğiniz yer?
 - Cafeler
 - Açık yeşil alanlar
 - Kayalıklar
 - Spor alanları
 - Diğer
- Moda Sahili'nde en çok sevdiğiniz aktiviteler?
 - Yemek yemek
 - Spor yapmak
 - Voleybol oynamak
 - Basketbol oynamak
 - Futbol oynamak
 - Tenis yapmak
 - Paten sürmek
 - Bisiklet sürmek
 - Yürüyüş yapmak
 - Açık yeşil alan aktiviteleri
 - Diğer
- Moda Sahili'nde gitmeyi en az sevdiğiniz yer?
 - Cafeler
 - Açık yeşil alanlar
 - Kayalıklar
 - Spor alanları
 - Diğer
- Moda Sahili'nde iyileştirilmesi gereken yer sizce neresidir?
 - Cafeler
 - Açık yeşil alanlar
 - Kayalıklar
 - Spor alanları
 - Diğer
 -

➤ Moda Sahili'nde bulunan donatılar sizce yerli midir?

▪ Evet

▪ Hayır

➤ Moda Sahili'nin alan temizliği sizce yeterli midir?

▪ Evet

▪ Hayır

➤ Neler olursa Moda Sahili'ne daha sık gelirsiniz?

...

➤ Moda Sahili denilince aklınıza ilk gelen Őeyler nedir?

...

➤ Moda Sahili'ni diğer ziyaretçilere önerir misiniz?

....

➤ Belirtilen sorular dışında eklemek istediğiniz farklı bir bilgi varsa buraya yazabilirsiniz.

KAYNAKLAR

- Acar, C. ve Ayhan Güneroğlu N, 2009. Trabzon kentindeki çizgisel bitki kompozisyonlarının tür çeşitliliği ile işlevsel ve görsel değerleri üzerine bir araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Alaeddinoğlu, F., Cihangir, E. ve Şeremet, M, 2017. International west asıa congress of tourism (Iwact'17) The Book Of Full-Text, Van Yüzüncüyıl Üniversitesi, Van.
- Altınçekiç, H. ve Erdönmez, M., 2001. Ulus Parkı'nda kullanıcı açısından peyzaj değerlendirmesi, Orman Fakültesi Dergisi, Seri:A, Cilt:51, Sayfalar:51.
- Akın, M., H., 2014. Gençlik toplumsallaşmasında akran ve arkadaşlık grupları, Gençlik Araştırmaları Dergisi, Cilt:2 Sayı:4, Sayfa:10.
- Aktaş, N., 2019. Kıyı parklarının tasarım kriterleri ve kullanıcı tercihleri açısından değerlendirilmesi: Trabzon Arsin sahil dolgu alanı parkı örneği, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Aktaş, Z, 2006. Ankara Etnoğrafya Müzesi'nin ziyaretçiler gözüyle değerlendirilmesi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Akten, S, 2009. Korunan doğal alanlarda Ziyaretçi Etki Yönetim Yaklaşımı (Gölcük Tabiat Parkı örneği), Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Isparta.
- Akyol, E., M., 2011. Sahil bandında kullanıcı tercihlerinin zaman içinde değişiminin incelenmesi: Trabzon sahil bandı örneği, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. Trabzon.
- Atasever, T. ve Çolak, E., 2019. Kocaeli Üniversitesi akademik personelinin sportif alışkanlık ve rekreasyon hakkında görüşleri ve beklentilerinin araştırılması, Kocaeli Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Kocaeli.
- Aydın, E., 2012. Üniversite öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirmeleri ile sosyal uyum ve iletişim becerileri arasındaki ilişkilerin incelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Balcı, D., 2002. Kentsel kıyı mekanı düzenleme sorunlarının Kadıköy-Kartal sahil yolu güzergahı kıyı kullanımı örneklemeyle irdelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Baran, A., G., 2013. Genç ve gençlik, Gençlik Araştırmaları Dergisi, Cilt:1 Sayı:1, Sayfalar:6-24.
- Baş, H., 2017. Türkiye’de genç nüfus: sorunlar ve politikalar, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt:2, Sayı:27, Sayfalar:255-288.
- Bekar, M. ve Gülpınar Sekban, D. Ü., 2018. Kullanıcı memnuniyeti açısından Trabzon sahil kıyısının değerlendirilmesi, Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi, Cilt:3, Sayı:2, Sayfalar:563-576.
- Bekçi, B., Dinçer, D. ve Üçok, M., 2017. Karayolu peyzajının kent silueti üzerindeki etkisi; Rize örneği, International West Asia Congress Of Tourism Research.
- Bredow KW, 2006. Gathering spaces: designing places for adolescents, Faculty of the Virginia Polytechnic Institute and State University. Master of Landscape Architecture.
- Büyükbayraktar, Ç., G., Bozgeyikli, H. ve Kesici, Ş., 2018. Gençlerin psikolojik ihtiyaçları nelerdir?, Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, Yıl:8, Cilt:8, Sayfalar:11-26.
- Canatanoğlu, E., 2016. Ziyaretçilerin mekansal dağılımının belirlenmesinde CBS kullanımı üzerine bir araştırma: Kocaeli Kent Ormanı örneği, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Civelek, S., 1999. Hayvanat bahçeleri tasarımı üzerine bir araştırma-mekânsal farklılığın ziyaretçi algısında etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Çakır, B., 2010. Kentsel kıyı yerleşmeleri: Bir kıyı alanı değerlendirme modelinin İskenderun örneğinde uygulanması, Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, Ankara.
- Çubuk, M., Yüksel, G. ve Karabey, H., 1978. Yapılanmamış kentsel kamusal dış mekanlar, Yapı Dergisi, 38 (2-3), Sayfalar:143-150.
- Demirbaş, E, Dinçer, P. ve Acar, H, 2003. Anlamsal Farklılaşım Tekniği’nin bitki kompozisyonu örneklerinde değerlendirilmesi, Orman Fakültesi Dergisi, Cilt:4, Sayı:1, Sayfalar:15 – 28.
- Düzenli, T., Alpak, E., M. ve Özbilen, A., 2017. Gençlerin kampüs açık mekân kullanımlarına mekânsal özelliklerin etkisi: KTÜ Kanuni Kampüsü örneği, International Journal of Human Sciences, Cilt:14, Sayı:3, Sayfalar:2417-2435.
- Düzenli, T., Tarakçı Eren, E. ve Akyol, D., 2017. Temelli fotoğraflama tekniğiyle kentsel açık mekân tercihlerinin belirlenmesi, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt:10, Sayı:50, Sayfalar:981-985.

- Düzenli, T., Mumcu, S. ve Özbilen, A., 2018. Gençlerin psikososyal yapılarına uygun açık mekanlar yaratma, *Social Sciences Studies Journal*, Vol:4, Issue:14, 383-392.
- Düzenli, T, Tarakçı Eren, E, Baltacı, H. ve Aktürk, E, 2018. Bitkisel peyzaj tasarımında renk tercihleri: KTÜ Kanuni Kampüsü örneği, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt:11, Sayı:55, Sayfalar:1082-1090.
- Düzgüneş, E, 2015. Milli park planlamalarında ziyaretçi yönetimine ilişkin yeni bir model önerisi: Altındere Vadisi Milli Parkı (Maçka/Trabzon) örneği, *Doktora Tezi*, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Erkmen, B., 2015. Kentsel kıyı alanlarının yeniden canlandırılması: İstanbul Limanı'na ilişkin bir öneri, *Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ertürk, Z., 1979. *Tasarım ve insan bilimleri*, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi Yayınları, Trabzon.
- Fanuscu, M.E., 1994. Florya, Bakırköy, Zeytinburnu, Samatya Sahil Parkları'nın peyzaj planlama açısından irdelenmesi, *Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Francis, M. ve Lorenzo, R., 2002. Seven realms of children's participation. *Journal of Environmental Psychology*, 22, 1-2, 157-169.
- Garipağaoğlu, N., Özcan, S. ve Uzun, M., 2014. Moda-Caddebostan (Kadıköy) arası kıyılardaki değişimin incelenmesi, *Marmara Coğrafya Dergisi* Sayı:29, Sayfalar:60-80.
- Gedik, N., 1985. Gençliğin boş zamanları değerlendirme sorunları, *Türk Hemşireler Dergisi*, XXXV(2), Sayfalar: 33-38.
- Gedikli, B., 2011. Kıyıyı yaşamak, kıyıyı planlamak, 7. Kıyı Mühendisliği Sempozyumu, Sayfalar:23-33.
- Gökmen, H., 1985. Yüksek öğrenim öğrencilerinin serbest zaman etkinlikleri ve kendilerini gerçekleştirme düzeyleri. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Güçlü, M., 2013. Gençlik döneminde boş zaman faaliyetlerinin yeri ve önemi, *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, Yıl:1, Cilt:1, Sayı:1.
- Gültürk, P. ve Şişman, E.E., 2015. Tekirdağ kent merkezi kıyı şeridinin görsel peyzaj kalitesi yönünde değerlendirilmesi ve mekan tercihinin etkisi, *Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 12(1) : 81-89
- Günel, B. ve Esin, N., 2007. İnsan-mekân iletişim modeli bağlamında konutta psikososyal kalitenin irdelenmesi. *İstanbul Teknik Üniversitesi Dergisi/a*, Mimarlık-Planlama-Tasarım Serisi, Cilt:6, Sayı:1, Sayfalar:19-30.

- Güzelmansur, A., 2000. Erzin ilçesi Sarımazı – Burnaz Halk Plajları ve Gaziantep tatil siteleri arasındaki kıyı şeridinde kıyı alan kullanım planlaması, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- İsmail, N., P., 2016. ‘‘Trabzon kıyılarında, 1957 – 2015 dönemi, kıyı müdahalelerine bağlı habitat kayıplarının uzaktan algılama ve CBS tekniği ile irdelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Balıkçılık Teknolojisi Mühendisliği Anabilim Dalı, Trabzon.
- Kaplan, S., 1995. The restorative benefits of nature: Toward an integrative framework. *Journal of Environmental Psychology*, 15, 169-182.
- Karabey, H., 1978. Kıyı mekanının tanımı, ülkesel kıyı mekanının düzenlenmesi için bir yöntem önerisi, Doktora Tezi, Milli Savunma Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, İstanbul.
- Karademir, Uysal, Ç, 2005. Müze ziyaretçilerinin Atatürk ve Kurtuluş Savaşı Müzesi ziyaretçi profiliracılığıyla İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Karaşah, B., 2017. Kentsel ve kırsal rekreasyon alanlarına yönelik kullanıcı tercihlerinin belirlenmesi ‘Artvin kenti örneği’, Bartın Orman Fakültesi Dergisi, Cilt:19, Sayı:1, Sayfalar:58-69.
- Kart, N.,2005. Emirgan Parkı’nda kullanıcıların memnuiyet derecelerinin belirlenmesi, Orman Fakültesi Dergisi, Cilt 55 , Sayı 1, Sayfalar: 185 – 208.
- Kaynaroğlu, B., 2009. Ordu Atatürk Parkı ve kıyı bandının kentsel tasarımı özelliklerinin saptanması ve değerlendirilmesi üzerine bir araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kazas, Demiralp, J., 1998. Nehir kıyısı kentsel mekan kullanımlarının değerlendirilmesi üzerine bir çalışma: Vardar ve Yeşilirmak Kıyısı örneği, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kılıç, M. 2016. Gençlik şiddet ve serbest zaman, Doğu Kütüphanesi Yayınları, İstanbul.
- Kirman, M., A. ve Apaydın, H., 2006. İlahiyat fakültesi öğrencilerinin beklenti ve sorunları. *KSÜ. İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 7, Sayfalar: 93-123.
- Korgavuş, B. ve Ersoy, M., 2015. Kadıköy ilçesi kentsel açık ve yeşil alanlarının olası İstanbul depreminde yeterliliğinin irdelenmesi, Uluslararası Burdur Deprem ve Çevre Sempozyumu, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Korpela, K. ve Hartig, T., 1996. Restorative qualities of favorite places. *Journal of Environmental Psychology*, 16, 221-233.
- Köknel, Ö., 1981. Cumhuriyet gençliği ve sorunları, Ankara: Cem Yayınevi.

- Kösa, S., 2019. Bazı herdem yeşil ağaçların yapraklarının görsel algılanmasında şekil ve renk ilişkisinin belirlenmesi, Bartın Orman Fakültesi Dergisi, Cilt:21, Sayı:1, Sayfalar:31 – 40.
- Kurdoğlu, B., Ç. ve Pirselimoglu, Z., 2011. Yol ağaçlarının anlamsal değerlendirilmesine yönelik bir çalışma, Orman Fakültesi Dergisi, Cilt:12, Sayı:2, Sayfalar:211-221.
- Kurdoğlu, B., Ç. ve Üstün Topal, T., 2017. Aydınlatılmış kent parklarının kullanıcılar tarafından değerlendirilmesi: Meydan Parkı ve Ataparkörnekleri, Orman Fakültesi Dergisi, Cilt:18, Sayı:2, Sayfalar:137-151.
- Larson, R. ve Richards, M., 1994. Introduction: the changing life space of early adolescence. Journal of Youth and Adolescence, 18, 6, 501-509.
- Meiss, P., 2013. Çevre Psikolojisi Dergisi (Elements Of Architecture, VonNostrand), Cilt:18, Sayı:1, Sayfalar:85-94.
- Murat, S., 2007. Kadıköy'ün nüfus ve eğitim yapısı (Türkiye ve İstanbul karşılaştırmalı), Cilt:0, Sayı:52, Sayfalar:1 - 64.
- Müderrişoğlu, H., Yerli, Ö., Altanlar Turan, A. ve Duru, N., 2005. Ros (Rekreasyonel Fırsat Dağılımı) yöntemi ile Abant Tabiat Parkı'nda kullanıcı memnuniyetinin belirlenmesi, Tarım Bilimleri Dergisi, Cilt:11, Sayı:4, Sayfalar:397-405.
- Saltürk, A., 2016. Türk, Belçikalı-Türk ve Belçikalı ergenlerin algıladığı anababadavranışları ve demografik özellikler açısından karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sarı, D. ve Karaşah, B., 2015. Hatıla Vadisi Milli Parkı'nda (Artvin) yer alan farklı vejetasyon tiplerinin görsel değerlendirmesi üzerine bir çalışma, Ormancılık Dergisi, Cilt:16, Sayı:1, Sayfalar:65 – 74.
- Strickland, B., R., 2001. The gale encyclopedia of psychology (Second Edition). United States of America: Gale Group.
- Odacı, G., S., 2018. Trabzon kıyı cephe ve dolgu alanlarının kullanıcı görüşleri bağlamında değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Avrasya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Osgood, C., E., Suci, G., J. ve Tannenbaum, P., H., 1985. The measurement of meaning, The University of Illinois Press, Cilt:49, Sayı:2, Sayfalar:253-260.
- Özaydın, G., 1989. Kent mobilyaları tasarımında özgün yaklaşımlar, İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, Cilt:2, Sayı:6, Sayfalar:373-386.
- Özdemir, A., 2009. Katılımcı kentli kimliğinin oluşumunda kamusal yeşil alanların rolü: Ankara Kent Parkları örneği, Orman Fakültesi Dergisi, Seri:A, Sayı:1, Sayfalar:144 - 153.

- Özdemir, B., 2012. Kent parklarının kentsel yaşam kalitesine katkıları, Yüksek Lisans Semineri, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Özkan, B., 1997. Türk turizminin önemli kaynağı deniz ve kıyılarına ilişkin sorunlar, Turizm Yıllığı, Türkiye Kalkınma Bankası, Ankara.
- Özkan, D., G., 2011. Kentsel açık mekanlarda kullanım sonrası değerlendirme: Trabzon sahil bandı örneği, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Önemli, S., 2007. Stratejik planlama - kentsel projeler ilişkisi ve kentsel kıyı tasarımı: İstanbul Tarihi Yarımada kıyı bandı üzerine bir irdeleme, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özgüç, İ., M., 1999. Tem -Hadımköy-Kınalı arası peyzaj planlaması üzerinde görsel araştırmalar, Orman Fakültesi Dergisi, Seri:A, Cilt:49, Sayfalar:115 - 132.
- Tarakçı Eren, E.,Alpak, E., M. ve Düzenli, T., 2018. Mevsimsel bitki görünümünün tercih ve algısal farklılıklarının belirlenmesi, Uluslararası Bilimsel Araştırma Dergisi, Cilt:3, Sayı:1, Sayfalar:145-154.
- Taş, S., 2012. Trabzon ve ekoturizm: yerli ziyaretçilerin yöreyi değerlendirmesine yönelik bir araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Temiz, M., 2016. Kentsel turizm altyapısının ziyaretçiler tarafından değerlendirilmesi: Çanakkale kenti örneği, Yüksek Lisans Tezi, Onsekiz Mart Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Turgut, H., Yılmaz H. ve Demircan, N., 2006. Erzurum kent halkının hobi bahçesi hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi, Türkiye Ormancılık Dergisi, Cilt:7, Sayı:1, Sayfalar:96 - 110.
- URL 1 <https://www.tog.org.tr/tog-genc-kadin-fonu-tog-orgutlenmeleri-icin-kucuk-hibe-programini-baslatiyor/>(4 Ocak 2020)
- URL 2 <https://www.sozcu.com.tr/2017/gundem/yas-dilimleri-degisti-18-65-yas-arasi-artik-genc-sayiliyor-1962779/> (27 Kasım 2019, 13:47)
- URL 3 <https://sozluk.gov.tr/?kelime=ya%C5%9F%C4%B1n%C4%B1%20ba%C5%9F%C4%B1n%C4%B1%20almak> (4 Ocak 2020)
- URL 4 <https://mpgm.csb.gov.tr/kiyi-alanlarinin-onemi-i-84350> (9 Ekim 2019, 22:31)
- URL 5 <http://www.kadikoy.gov.tr/cografi-yapi> (2 Ocak 2020, 23:49)
- Uzun, E., Bekiroğlu, S. ve Torunoğlu, U., 2006. Antalya Olimpos-Beydağları Sahil Milli Parkı gününbirlik rekreasyon alanlarının ziyaretçiler açısından sorunları, I. Ulusal Akdeniz Orman Ve Çevre Sempozyumu, Sayfalar:314 - 320.

- Ünal, Y., 2008. Kıyı bölgelerinin yeniden canlandırılması, Haydarpaşa Limanı ve çevresi örnek alanı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Üzmez, Z., 2006. İstanbul kıyı alanları yönetimi ve Silivri kıyı alanı stratejik planlaması, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Kıyı ve Liman Mühendisliği Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Yavaş, N., 2006. Ürün dış görünüm algısında cinsiyet farklılıkları, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt: 0, Sayı:11, Sayfalar:139-165.
- Yazıcıoğlu Halu, Z., 2010. Kentsel mekân olarak caddelerin mekânsalkarakterinin yürünebilirlik bağlamında irdelenmesi Bağdat Caddesi örneği, Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldızcı, A.,C. ve Yücel, G., F., 2006. Kent parkları ile ilgili kalite kriterlerinin oluşturulması, İstanbul Teknik Üniversitesi Dergisi, Cilt:5, Sayı:2, Kısım:2, Sayfalar:222-232.
- Yücel, A. S., Kılıç, B., Korkmaz, M., ve Göral, K., 2015. Spor Yapan Çocukların Spor Tercihleri ve Bunu Etkileyen Bazı Faktörlerin İncelenmesi, Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık Ve Tıp Bilimleri Dergisi, Sayı:14, Cilt:5, Sayfalar:20-54.

ÖZGEÇMİŞ

Fotoğraf

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : ÇERİBAŞI Selvi
Uyuğu : Türkiye Cumhuriyeti
Doğum tarihi ve yeri : 24.10.1992 / Ergani
Medeni hali : Bekâr
Yabancı Dili :
Telefon : 0543 857 14 02
Faks :
e-posta : buket.selvi.ceribasi@gmail.com

Eğitim

Derece

Lisans

Eğitim Birimi

Peyzaj Mimarlığı

Mezuniyet Tarihi

Haziran 2014